

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

UC-NRLF

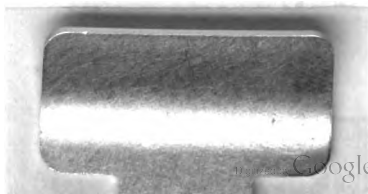

\$B 267 119

MAN
33692

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY OF CALIFORNIA.

Class

Kurmann,

~~H. 26.~~ p
L. 215,

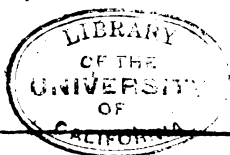

T. CALPURNII SICULI
ECLOGAE XI

RECOGNOVIT
ADNOTATIONE ET GLOSSARIO

INSTRUXIT
CHRISTIANUS DANIEL BECK

LIPSIAE
SUMTIBUS C. G. WEIGELII
MDCGCIII

PA 6271

C2

1803

Praefatio

Consilium huius editionis et excitavit et moderata est bucolicorum Theocriti atque Virgilii carminum interpretatio, quibuscum eclogas Calpurnii conferre non inutile videbatur. Etenim neminem fugit, accuratam comparationem scriptorum veterum, poetarum inprimis, siue argumenta, eorum inventionem et tractationem, siue elocutionem, eiusque ornatum et vim spectemus, ad ingenia formanda et iudicia acuenda plurimum valere, et, si quae perperam fuerint ficta atque scripta, horum vitiorum severam censuram non minus iuvare recti sensus subtilitatem, quam virtu-

tum, quibus optimi scriptores excellunt, iustas laudes, immo interpreti, modo ipse recte censeat, datam esse opportunitatem monendi adversus vitia, quae fucatae elegantiae specie nimium blandiantur. Titus ¹⁾ enim Calpurnius Siculus, de cuius vita et aetate non nisi hoc constat ²⁾, floruisse eum saeculo III. p. C. N. extremo, Caro eiusque filiis imperantibus, in undecim illis eclogis, quarum quatuor postremas vulgo male Nemesiano adscriptas esse

- 1) Paucae edd. Caii praenomen ei tribuunt. Male Eberhardt. üb. den Zust. der schön. Wissensch. bey d. Röm. p. 311. Calpurnium Pisonem intelligit. Rectius existimatur, Iunium Calpurnium esse, quem Vopiscus
manuscript. help. h. g. memoravit.

- 2) Quae innotuerunt, collegit Wernsdorf. T. II. Poet. min. p. 3. ss. add. Harles Brev. not. litt. Rom. p. 705. f. et Suppl. II. p. 546. quosque laudavit. Et Wernsd. quidem in primis quaesivit, quem noster Meliboëum dixerit, ostenditque probabiliter, magistrum officiorum, C. Iunium Tiberianum, intelligi.

Wernsdorfius docuit³⁾, non Virgilium modo, sed ipsum etiam Theocritum ita imitatus est, ut ab iis proximum teneret locum, et nec plane destitueretur laudibus varietatis, simplicitatis, elegantiae, molliciei versuum, nec immunis esset a vitiis vel aetatis communibus, vel ingenii peculiari-

- 3) Argumenta haec sunt: editiones primae et antiquissimae solum Calpurnium eclogarum faciunt auctorem; 2. neque codices plerique dissentiunt. 3. nullius neque aequalis neque senioris scriptoris testimonio constat, Nemesianum bucolica carmina reliquisse. Primus eum quatuor postremorum auctorem edidit Vgoletus, quam quidem opinionem probare aliis potuit diversitas quaedam dictionis, quam, licet Wernsd. aliter statuerit, (p. 20. cf. tamen p. 27.), tamen animadvertisse mihi visus sum in ultimis eclogis, quamque ex poetae aetate virili magisque confirmata rectius repeti posse iudicavi. Una (IX.) ecloga dubitari an non profecta esset ex eo, quod ceteras protulit, ingenio. Neque enim ad eam defendendam sufficere videtur, quod Wernsdorfius nostrum ait ad Theocr. exemplum

bus, ubertatis nimiae et luxuriae, fictionis interdum parum probabilis, adulationis ineptae, orationis durae nonnumquam parumque comtae, dictionis non ubique sibi constantis ⁴⁾. Vnde intelligitur, quantum sit in his omnibus examinandis et suo sensu ponderandis interpreti faciendum. Neque vero, quum et sobrium magis ac saepius, quam alios aequales, inueniamus Calpurnium, et loca carminum non pauca sint egregia, abiiciendum quisquam eum existimabit et indignum qui vel legatur

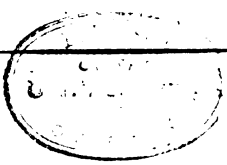
respexisse, cuius tertio carmini simillimum sit undecimum. Nam cum antiqui Grammatici decem vere bucolica carmina esse Theocriti decreuerint, poeta, qui iuuenis ad Virgilii exemplum scripserat VII. eclogas, postea ut Theocritum aequaret, tres addidit, quibus paullo post nescio quis, cui XI. bucolica Theocr. innotuerant, inseruit aliud carmen.

- 4) De ingenio horum carminum dixit Wernsdorf. p. 27. ls. Conferri utiliter possunt b. Ernestii Commentt. de poetarum Latt. vett. luxurie (1802.)

vel explicetur. Quare primum in eo aliquantum posui operae, adhibitis non modo superiorum editorum praesidiis, sed etiam recentissimorum criticorum emendationibus et coniecturis, ut melius descripta et probabilius legerentur haec carmina. Qua in re, etsi incertos reddidit interdum dubitatio, saepe a Wernsdorfio agitata (v. c. Exc. 12. p. 346. f.), utrumne aut consulto a poeta sint admissa vitia quaedam, aut aetati eius potius, quam librariis tribuenda: tamen visum est locis manifesto vel in sensum vel in metrum peccantibus adferre medelam, etiam audaciorem. Inde necessaria fuit critica adnotatio, quae ut emendationum reddit causas, ita varietatem lectionum et emendationum proponit, uberiores quam quae in aliis edd. est, omissis tamen leuissimis librariorum erroribus. Ut autem lectori consuleretur, non modo summaria praemisi eclogis singulis, sed adieci etiam indicem, unde et nonnullorum locorum et vocabulorum expli-

catio, et latinitatis Calpurnii cognitio peteretur; cuique etiam observationes nonnullae sunt insertae, in adnotationibus praetermissae. Vfus eam in rem sum et commentariis editorum et Vossii imprimis obss. ad Virg. aliisque copiis. Denique eo cultu externo prodire poetam iussi, qui elegantissimis lectoribus vett. poëtarum non displiceret. Scripsi Lipsiae Calend. Maiis c166ccc111.

Syllabus

codd. adhibitorum et edd. praecipuarum.

Codex Palatinae bibl. cuius varietatem Barthius et Gebhardus passim laudant.

Codd. Rob. Titii (in comm. eius laudati) et cod. Modii.

Varietas e cod. Vossiano et Heiniano a Burm. allata.

Neapolitanus (bibl. Io. Carbonarii) codex, quo Dorvillius usus est (Dorv. 1.)

Tres alii codd. a Dorv. inspecti (Dorv. 2. 3. 4.) — Varietas a Burm. in add. T. I. Poett. Latt. minn. congesta.

Cod. Gothanus recens septem eclogarum, ap. Wernsd.

Editio Romana princeps 1471., Daudentiensis 1491, Parmensis Ugoleti 1493. et praeter alias antiquas, germanica saepe a Barthio commemorata.

Interpretes antiquiores sunt Diomedes Guidalottus, Rob. Titius, Casp. Barthius, Ian. Vli-tius.

Poetae Latini Rei Venaticae scriptores et Bucolici antiqui cum notis integris Rob. Titii etc. et Commentario Diom. Guidalotti et B. Ascensii. Quibus nunc primum accedunt Ger. Kempheri Observatt. in tres priores Calp. Eclogas, Lugd. Bat. et Hag. Com. 1778. 4. Sunt exempla, in quibus Guidalotti et Ascen-

crevit atque
res it

sui Comm. et Kemph. notae desiderantur.
Saepe hanc editionem notavit[†] Burmannus.

Poetae Latini minores — cum integris doctorum virorum notis, curante Petro Burmanno qui et suas adiecit adnott. Leidae 1731. Tom. I. p. 451. Nemesiani et p. 541. ss. Calpurnii Eclogae leguntur. Has eclogas inde cum selectis notis repetiit I. P. Schimidius, Mitav. 1774, 8.

Poetae latini minores. Tomus secundus in quo bucolica et idyllia T. Calpurnii Siculi — Curavit Io. Christ. Wernsdorf. Altenb. 1780. (Addenda sunt Tomo IV. et T. V. P. III. adiecta.)

T. CALPURNII SICULI BUCOLICON.

ECLOGA I.

Summarium.

*Ornitus et Corydon, fratres, umbram captantes,
Fauni petunt antra, ubi fago incisum oracu-
lum Fauni legunt, felicissima tempora novi
imperii, probabiliter imp. Cari, praedicens.
Scripta igitur ecloga videtur A. V. C. MXXXV.
Chr. CCLXXXII. mense Aug. extremo.*

Ornitus, Corydon.

*Or. Nondum solis equos declivis mitigat aestas,
Quamvis et madidis incumbant praela racemis,
Et spument rauco ferventia musta fustro.*

Horod. II,

A

Cor. Cernis ut — ecce! — pater quas tradidit,

Ornite, vaccae

Molle sub hirsuta latus explicuere genista? 5

Nos quoque vicinis cur non succedimus umbris?

Torrida cur solo defendimus ora galero?

Or. Hoc potius, frater Corydon, nemus, ista

petamus

Antra patris Fauni; graciles ubi pinea densat

Silva comas, rapidoque caput levat obvia

foli;

10

Bullantes ubi fagus aquas radice sub ipsa

Protegit, et ramis errantibus implicat umbras.

Cor. Quo me cumque vocas, sequor, Ornite;

nam mea Leuce,

Dum negat amplexus nocturnaue gaudia nobis,

Pervia cornigeri fecit sacraia Fauni. 15

Or. Prome igitur calamos, et, si qua recondita

seruas.

Nec tibi defuerit nova fistula, quam mihi nuper

Matura docilis compegit arundine Lygdon. —

Et iam captatae pariter successimus umbrae. —

Sed quaenam sacra descripta est pagina fago, 20

Quam modo nescio quis properanti falce nota-

vit?

Cor. Adspicis, ut virides etiam nunc littera rimas

Servet, et arenti nondum se laxet hiatu?

Omne, fer propius tua lumina: tu potes alto
Cortice descriptos citius percurrere versus. 25
Nam tibi longa satis pater internodia largus,
Procerumque dedit mater non invida corpus.

Or. Non pastor, non hoc triviali more viator,
Sed deus ipse canit: nihil armentale resultat,
Nec montana sacros distinguunt iubila ver-
sus. 30

Cor. Mira refers; sed rumpe moras, oculoque
sequaci

Quamprimum nobis divinum perlege carmen.

Or. „Qui iuga, qui silvas tueor, satus aethere,
Faunus

„Hacc populis ventura cano: iuvat arbore sacra
„Laeta patefactis incidere carmina fatis. 35

„Vos o praecipue nemorum gaudete coloni,
„Vos populi gaudete mei: licet omne vagetur,
„Securo custode, pecus, nocturnaue pastor
„Claudere fraxinea nolit praesepia crate:

„Non tamen insidias praedator ovilibus ulla 40
„Adferet, aut laxis abiget iumenta capistris.

„Aurea secuta cum pace renascitur aetas,

„Et redit ad terras tandem squalore situque

„Alma Themis posito, invenemque beata se-
quuntur

„Saecula, maternis causas qui lussit in ulnis. 45

„Dum populos Deus ipse reget, dabit impia
vinctas

„Post tergum Bellona manus, spoliataque telis

„In sua vefanos torquebit viscera morsus;

„Et, modo quae toto civilia distulit orbe,

„Secum, bella, geret. Nullos iam Roma Phi-

lippos 50

„Deflebit, nullos ducet captiua triumphos.

„Omnia Tartareo subigentur carcere bella,

„Immergentque caput tenebris, lucemque time-
bunt.

„Candida pax aderit; nec solum candida vultu,

„Qualis saepe fuit, quae, libera Marte pro-
fesso, 55

„Quae, domito procul hoste, tamen grassanti-
bus armis,

„Publica diffudit tacito discordia ferro.

„Omne procul vitium simulatae cedere pacis

„Iussit, et insanos Clementia condidit enses.

„Nulla catenati feralis pompa senatus 60

„Carnificum lassabit opus, nec carcere pleno

„Infelix raros numerabit curia patres.

„Plena quies aderit, quae, stricti nescia ferri,

„Altera Saturni revocet Latialia regna,

„Altera regna Numae, qui primus ovantia
caede 65

„Agmina, Romuleis et adhuc ardentia castris,
 „Pacis opus docuit, iussitque silentibus armis
 „Inter sacra tubas, non inter bella, sonare.
 „Iam nec adumbrati faciem mercatus honoris,
 „Nec vacuōs tacitus fasces et inane tribunal 70
 „Accipiet consul: sed legibus omne reductis
 „Ius aderit, moremque fori vultumque priorem
 „Reddet, et afflictum melior Deus auferet
 aevum.

„Exsultet quaecumque Notum gens ima iacen-
 tem

„Erectumque colit Borean, quaecumque vel
 ortu 75

„Vel patet occasu, mediove sub aethere feruit.
 „Cernitis, ut puro nox iam vicesima coelo
 „Fulgeat? ut placidum radianti luce cometen
 „Proferat? ut liquidum nutet sine vulnere
 fidus?

„Numquid utrumque polum, sicut solet, igne
 cruento 80

„Spargit, et ardenti scintillat sanguine lam-
 pas? —

„At quondam non talis erat, quum, Caesare
 rapto,

„Indixit miseris fatalia civibus arma.

„Scilicet ipse Deus Romanae pondera molis

„Fortibus excipiet sic inconcussa lacertis, 85
 „Ut neque translati sonitu fragor intonet orbis,
 „Nec prius ex meritis defunctos Roma penates
 „Censeat, occasus nisi quum respexerit ortus.“

Cor. Ornate, iam dudum velut ipso numi-
 ne plenum

Me quatit, et mixtus subit inter gaudia ter-
 ror. 90

Sed bona facundi veneremur numina Fauni.

Or. Carmina, quae nobis deus obtulit ipse ca-
 nenda,

Dicamus, teretique sonum modulemur avena:
 Forsitan angustas feret haec Meliboeus ad aures.

ECLOGA II.

Summarium.

In carmine hoc amorbaeo, ad exemplum Eclogae Virg. VII. potissimum composito, Idas passior, et Asiaticus olitor, cantu sic certant, Thyrside iudice, ut alternatim bona sua, amores, atque artes quibus quisque puellae, Crocalae, placere studuerit, exponant, ita, ut singula singulis apte respondeant.

Idas, Astacus, Thyrsis.

Intactam Crocalen puer Astacus et puer Idas,
Idas lanigeri dominus gregis, Astacus horti, •
Dilexere diu; formosus uterque, nec impar.
Voce sonans. Terras hi cum gravis ureret
aestas,

Ad gelidos fontes et easdem forte sub ulmos 5
Conveniunt, dulcique simul contendere cantu.
Pignoribusque parant: placet, hic ut vellera
septem,

Ille sui victus ne messem vindicet horti:
Et magnum certamen erat sub iudice Thyrsi.

Adfuit omne genus pecudum, genus omne ferarum, 10

Et quaecumque vagis altum ferit aëra pennis.
 Convenit umbrosa quicumque sub ilice lentas
 Pascit oves, Faunusque pater, Satyrique bicornes:

Adfuerunt sicco Dryades pede, Naïdes udo,
 Et tenuere suos properantia flumina cursus. 15
 Desistunt tremulis incurtere frondibus Euri,
 Altaque per totos fecere silentia montes.
 Omnia cessabant, neglectaque pascua tauri
 Calcabant: illis etiam certantibus ausa est
 Daedala nectareos apis intermittere flores. 20
 Iamque sub umbrosa medius confederat ulmo
 Thyrsis, et, „O pueri me iudice pignora, dixit
 Irrita sint, moneo; satis hoc mercedis habete,
 Si laudem victor, si fert opprobria victus.
 Et nunc alternos magis ut distinguere cantus 25
 Possitis, ter quisque manus iactate micantes.“
 Nec mora; discernunt digitis; prior incipit
 Idas:

I. Me Silvanus amat, dociles mihi donat avenas,

Et mea frondenti circumdat tempora taeda.
 Ille etiam parvo dixit mihi non leve carmen: 30
 „Iam levis obliqua crescit tibi fistula canna.“

A. At mihi Flora comas pallenti gramine
spargit,

Et matura mihi Pomona sub arbore ludit.

„Accipe, dixerunt Nymphae, puer, accipe
fontem:

Nam potes irriguis nutrire canalibus hortos. 35

I. Me docet ipsa Pales cultum gregis, ut ni-
ger albac

Terga maritus ovis nascenti mutet in agna,
Quae neque diversi speciem servare parentis
Possit, et ambiguo testetur utrumque colore.

A. Non minus arte mea mutabilis induit ar-
bos 40

Ignotas frondes, et non gentilia poma.

Ars mea nunc malo pira temperat, et modo
cogit

Insita praecocibus subrepere persica prunis.

I. Me teneras falices iuvat, aut olcastra putare,
Et gregibus portare, novas ut carpere fron-
des 45

Condiscant, primoque recidere gramina morsu,
Ne depulsa vagas quaerat foetura parentes.

A. Et mihi cum vulsis radicibus altera tellus
Panditur, irriguo perfunditur area fonte,
Et satiatur aqua, succos ne forte priores 50
Languida mutata quaerant plantaria terra.

I. O si quis Crocalen deus adferat! hunc
ego terris,

Hunc ego sideribus solum regnare fatebor.

Dicam namque nemus, dicamque: „sub arbore
numen

Hac erit; ite procul — sacer est locus — ite
profani. 55

A. Urimur in Crocalen: si quis mea vota
deorum

Audiat, huic soli, virides qua gemmeus undas
Fons agit et tremulo percussit lilia rivo,

Inter pampineas ponetur faginus ulmos.

I. Ne contemne casas et pastoralia tecta: 60

Rusticus est, fateor, sed non est barbarus Idas.

Saepe vaporato mihi cespite palpitat agnus,

Saepe cadit festis devota Palilibus aqua.

A. Nos quoque pomiferi Laribus consuevimus
horti

Mittere primitias et fingere liba Priapo, 65

Rorantesque favos damus et liquentia mella:

Nec fore grata minus, quam si caper imbuat aras.

I. Mille sub uberibus balantes pascimus agnas;

Totque Tarentinae praestant mihi vellera ma-
tres;

Per totum niveus premitur mihi caseus an-
num. 70

Si venias, Crocale, totus tibi serviet hortus.

A. Qui numerare velit, quam multa sub arbore nostra

Poma legam, citius tennes numerabit aristas;
Semper olus metimus, nec bruma nec impedit
aestas.

Si venias, Crocale, totus tibi serviet hortus. 75

I. Quamvis ficcus ager, languentes excoquat
herbas,

Sume tamen calathos nutanti lacte coactos.
Vellera tunc dabimus, quum primum tempus
apricum

Surget, et a tepidis fiet tonsura Kalendis.

A. Et nos, quos etiam praetorrida muncrat
aestas, 80

Mille pendenti dabimus tibi cortice Chias,
Castaneasque nuces totidem, cum sole Novem-
bri.

Maturis nucibus virides rumpentur echini.

I. Num, precor, informis videor tibi? num
gravis annis?

Decipiorque miser, quoties mollissima tango 85

Ora manu, primique sequor vestigia floris

Nescius, et gracili digitos lanugine fallo?

A. Fontibus in liquidis quoties me conspicer,
ipse

Admiror toties. Etenim sic flore iuventae
Induimur vultus, ut in arbore saepe notavi go
Cerea sub tenui lucere Cydonia lana.

I. Carmina poscit amor, nec fistula cedit
amori. —

Sed fugit, ecce! dies, revocatque crepuscula
Vesper.

Hinc tu, Daphni, greges, illinc agat Alphesi-
boeus.

A. Iam resonant frondes, iam cantibus obstre-
pit arbos, 95

I procul, o Doryla, primumque reclude cana-
lem,

Et sine iam dudum sitientes irriget hortos. —

Vix ea finierant, senior quum talia Thyrsus:

T. „Este pares, et ab hoc conoordes vivite;
nam vos

Et decor et cantus et amor sociavit et aetas. 100

ECLOGA III.

Summarium.

Lycidas, in quem Iolas iuvenecam quærens inciderat, huic narrat iurgia sua cum Phyllide, atque carmen mollissimos tristis amoris sensus spirans canit, quod Phyllidem conciliet ipsi, quodque Iolas se ad eam perlaturum optimo cum eventu auguratur, quia Tityrus inventa iuveneca redit.

Iollas. Lycidas.

I. Numquid in hac, Lycida, vidisti forte iuvenecam

Valle meam? solet illa tuis occurrere tauris,
Et iam pæne duas, dum quaeritur, eximit horas;

Nec tamen apparet. Duris ego perdita ruscis
Iam dudum et nullis dubitavi crura rubetis 5
Scindere, nec quidquam post tantum sanguinis egi.

L. Non satis attendi: neque enim vacat. Uror,
Iolla;

Uror, et immodice: Lycidan ingrata reliquit

Phyllis, amatque novum post tot mea munera
Mopsum.

I. Mobilior ventis o! femina. Sic tua Phyl-
lis? 10

Quae sibi — nam meminî — si quando solus
abesses,

Mella etiam sine te iurabat amara videri.

L. Altius ista querar, si forte vacabis, Iolla.

Has pete nunc salices, et laevas flecte sub ulmos.

Nam cum prata calent, illic requiescere no-
ster 15

Taurus amat, gelidaque iacet spatiosus in um-
bra,

Et matutinas revocat palcaribus herbas.

I. Non equidem, Lycida, quamvis contemptus,
abibo.

Tityre, quas dixit, salices pete laevus, et illinc,

Si tamen invenies, deprensam verbere multo 20

Huc age; sed fractum referas hastile memento.

Nunc age, dic Lycida, quae vos tam magna
tulere

Iurgia? quis vestro deus intervenit amori?

L. Phyllide contentus — solus tu testis, Iolla,
es —

Callinchoen sprevi, quamvis cum dote rogaret. 25

En! sibi cum Mopso calamos intexere cera

Incipit, et puero comitata sub ilice cantat.

Hoc ego quum vidi — fateor — sic intimus
arfi,

Ut nihil ulterius tulerim. Nam protinus ambas
Deduxi tunicas, et pectora nuda cecidi. 30

Alcippen irata petit, dixitque: „relicto
Improbe, te, Lycida Mopsum tua Phyllis ama-
bit.“

Nunc penes Alcippen manet; ac ne forte va-
getur,

Ah! vereor: nec tam nobis ego Phyllida reddi
Exopto, quam, quod Mopso iurgetur anhelò. 35

I. A te coeperunt tua iurgia; tu prior illi
Victas tende manus; decet indulgere puellae
Vel quum prima nocet. Si quid mandare iu-
vabit,

Sedulus iratae contingam nuntius aures.

L. Iam dudum meditor, quo Phyllida carmi-
ne placem. 40

Forfitan audito poterit mitescere cantu;

Et solet illa meas ad sidera ferre Camoenas.

I. Dic, age; nam cerasi tua cortice verba
notabo,

Et decisa feram rutilanti carmina libro.

L. „Has tibi, Phylli, preces iam pallidus,
hos tibi cantus, 45

„Dat Lycidas; quos nocte miser modulatur
acerba,

„Dum flet, et excusso dispergit lumina somno.

„Non sic destrecta macrescit turdus olivæ,

„Non lepus, extremas legulus quum sustulit
uvæ,

„Ut Lycidas, domina sine Phyllidæ, tabidus
erro. 50

„Te sine — vae misero! — mihi lilia nigra vi-
dentur;

„Nec sapiunt fontes, et acescunt vina bibentis.

„At si tu venias, et candida lilia fient,

„Et sapient fontes, et dulcia vina bibentur.

„Ille ego sum Lycidas, quo te cantante solebas

„Dicere felicem, cui dulcia sæpe dedisti

„Oscula, nec medios dubitasti rumpere cantus,

„Atque inter calamos errantia labra petisti.

„Ah dolor! et post hoc placuit tibi torrida
Mopsi

„Vox? et carmen inops? et acerbæ fridor
avenæ? 60

„Quem sequeris? quem Phylli, fugis? formo-
sior illo

„Dicor, et hoc ipsum mihi tu parrare solebas.

„Sum quoque divitior: certaverit ille tot
haedos

„Pas-

„Pascere, quot nostri numerantur vespere tauri?

„Quid tibi, quae nosti, referam? scis, optima

Phylli, 65

„Quam numerosa meis siccetur bucula mulctris,

„Et quam multa suos suspendat ad ubera natos.

„Sed mihi nec gracilis sine te fiscella salicto

„Texitur, et nulla tremuere coagula lactis.

„Quod si dura times etiam nuno verbera,

Phylli; 70

„Tradimus, ecce! manus: licet illae et vimine

torto

„Scilicet et lenta post tergum vite domentur,

„Ut mala nocturni religavit brachia Mopsi

„Tityrus, et medio furem suspendit ovili.

„Accipe — ne dubita — meruit manus utra-

que poenas. 75

„His tamen, his isdem manibus tibi saepe pa-

lumbes,

„Saepe etiam leporem, decepta matre, paven-

tem

„Misimus in gremium; per me tibi lilia prima

„Contigerunt, primaeque rosae: vixdum bene

florem

„Degustabat apis, tu cingebare coronis. 80

„Aurea sed forsan mendax tibi munera iactat,

„Qui metere occidua ferales nocte lupinos

B

„Dicitur, et cocto pensare legumine panem:
 „Qui sibi tunc felix, tunc fortunatus habetur,
 „Vilia quum subigit manualibus hordea saxis. 85
 „Quod si turpis amor precibus, quod abomi-
 nor, istis

„Obstiterit, laqueum miseri nectemus ab illa
 „Ilice, quae primum nostros violavit amores.
 „Hi tamen ante mala figentur in arbore
 versus:

„Credere, pastores, levibus nolite puellis; 90
 „Phyllida Mopsus amat, Lycidas habet ultima
 rerum.“ —

Nunc age, si quidquam miseris succurris, Iolla,
 Perfer, et exora modulato Phyllida cantu.

Ipsē procul stabo, vel acuta carice tectus,
 Vel propius latitans vicina, ut saepe, sub
 ara. 95

I. Ibimus: et veniet, nisi me praeſagia fallunt.
 Nam bonus a dextro fecit mihi Tityrus omen,
 Qui redit inventa non irritus, ecce! iuvenca.

ECLOGA IV.

Summarium.

Meliboeus, Corydonis patronus, Corydonem sedentem, et gravius carmen meditantem invenit. Corydon fratrem, Amyntam, olim a canu prohibuerat; nunc, temporibus mutatis, et illum patitur modulari. Iubet igitur Meliboeus, cuius beneficia Corydon celebraverat, utrumque fratrem alternis canere. Canunt vero Caesaris, probabiliter Numeriani, aut, ut Wernsdorfio placuit, duorum Caesarum, Carini et Numeriani, laudes, ad ipsum deum (Carum, imperatorem, tum a. C. CCLXXXIII. in Persia agentem) perferendas, atque Meliboeo probatas. Ingenii lumine et acmulandi studio non magis, quam luxurie dicendi et adulandi vanitate insigne carmen.

Meliboeus, Corydon, Amyntas.

M. Quid tacitus, Corydon, vultuque subinde
minaci,
Quidve sub hac platano, quam garrulus adfire-
pit humor,

B 2

Infesta statione, sedes? iuvat humida forsan

Ripa? levatque diem vicini spiritus amnis?

C. Carmina iam dudum, non quae nemorale
resultent, 5

Volvimus, o Meliboe; sed haec, quibus aurea
possint

Saecula cantari, quibus et deus ipse canatur,

Qui populos urbemque regit pacemque togatam.

M. Dulce quidem resonas, nec te diversus
Apollo

Despicit, o iuvenis, sed magnae numina Ro-
mae 10

Non ita cantari debent, ut ovile Menalcae.

C. Quidquid id est, silvestre licet videatur
acutis

Auribus, et nostro tantum memorabile pago:

Dum mea rusticitas, si non valet arte polita

Carminis, at certe valeat pietate probari. 15

Rupe sub hac eadem, quam proxima pinus
obumbrat,

Haec eadem nobis frater meditatur Amyntas,

Quem vicina meis natalibus admovet aetas.

M. Iam puerum calamos et odoraе vincula
cerae

Iungere non cohibes, levibus quem saepe ci-
cutis 20

Ludere conantem vetuisti fronte paterna ?

Dicentem, Corydon, te non semel ista notavi :

„Frangere, puer, calamos, et inanes desere Mu-
las;

„I, potius glandes rubicundaque collige corna,

„Duc ad mulctra greges, et lac venale per nr-
bem

25

„Non tacitus porta. Quid enim tibi fistula
reddet

„Quo tutere famem? certe mea carmina nemo

„Praeter ab his scopulis ventosa remurmurat
echo.“

C. Haec ego — confiteor — dixi, Meliboeae;
sed olim :

Non eadem nobis sunt tempora, non deus
idem:

30

Spes magis arridet. Certe ne fraga rubosque

Colligerem, viridique famem solarer hibisco,

Tu facis, et tua nos alit indulgentia farre.

Tu nostras miseratus opes, docilemque iuven-
tam,

Hiberna prohibes ieiunia pellerer fago.

35

Ecce! nihil querulum per te, Meliboeae, sona-
mus;

Per te secura saturi recubamus in umbra,

Et fruimur silvis Amaryllidos, ultima nuper

~~Quid miror tuum, Melpomene, fuisses,~~
~~Quid tibi rationis obnoxia Mauris~~ 40
~~Quid istos agnosce caribus ingens~~
~~Quid voluisti ingessere Baetis arenas.~~

~~Quid miror tuum, Melpomene, fuisses,~~
~~Quid tibi rationis obnoxia Mauris~~
~~Quid istos agnosce caribus ingens~~ Baetis arenas.
45

Non minusquam nostras inter dumeta Camoenas
Resonaret: non ipse daret mihi forsitan aurem,
Sive ueni. vocem, longeque sonantia vota,
Sollis exarato, non exaudiret, in orbe. —

Est. sed forte tuas melior sonus avocet aures, 50
Et ceteris aliena magis tibi carmina rident,
Vae, hodierna tua subigatur pagina lima?

Nam tibi non solum venturos noscere nimbos
Agricolis, qualemque ferat sol aureus ortum,
Adtribuere dei; sed dulcia carmina saepe 55
Concinis, et modo te Baccheis Musa corymbis
Munerat, et lauro modo pulcher obumbrat
Apollo.

Quod si tu faveas trepido mihi, forsitan illos
Experiar calamos, here quos mihi doctus Iollas
Donavit, dixitque: „Truces haec fisis ta-
ros 60

Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.
Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in istis

Montibus Hyblaea modulabile carmen avena.

M. Magna petis, Corydon, si Tityrus esse
laboras.

Ille fuit vates sacer, et qui posset avena 65
Praefonnisse chelyn, blandae cui saepe canenti
Adludere ferae, cui substitit advena quercus,
Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho
Naïs, et implicitos comebat pectine crines.

C. Est — fateor, Meliboeë, — deus: sed nec
mihi Phoebus 70

Forfitan abnegarit; tu tantum commodus audi:
Scimus enim, quam te non adspernetur Apollo.

M. Incipe; nam faveo; sed prospice, ne tibi
forte

Tinnula tam fragili respiret fistula buxo,
Quam resonare solet, si quando laudat Alexin. 75
Hos potius calamos, magis hos sectare cana-
les,

Per me qui dignas cecinerunt consule silvas.
Incipe; ne dubita. Venit enī et frater Amyn-
tas:

Cantibus iste tuis alterno succinat ore.
Ducite — ne mora sit — vicibusque reducite
carmen: 80

Tuque prior, Corydon, tu proximus ibis,
Amynta.

Littora terrarum, nisi tu, Meliboeë, fuisses,
 Ultima visuri, trucibusque obnoxia Mauris 40
 Pascua Geryonis, liquidis ubi cursibus ingens
 Dicitur occiduas impellere Baetis arenas.

Scilicet extremo nunc vilis in orbe iacerem,

Ah dolor! et pecudes inter conductus Iberas

Irrita septena modularer sibila canna: 45

Nec quisquam nostras inter dumeta Camoenas

Respiceret: non ipse daret mihi forsitan aurem,

Ipse deus, vacuum, longeque sonantia vota,

Scilicet extremo, non exaudiret, in orbe. —

Sed, nisi forte tuas melior sonus avocat aures, 50

Et nostris aliena magis tibi carmina rident,

Vis, hodierna tua subigatur pagina lima?

Nam tibi non solum venturos noscere nimbos

Agricolis, qualemque ferat sol aureus ortum,

Adtribuere dei; sed dulcia carmina saepe 55

Concinis, et modo te Baccheis Musa corymbis

Munerat, et lauro modo pulcher obumbrat

Apollo.

Quod si tu faveas trepido mihi, forsitan illos

Experiar calamos, here quos mihi doctus Iollas

Donavit, dixitque: „Truces haec fistula tau-

ros

60

Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.

Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in istis

Montibus Hyblaea modulabile carmen avena.

M. Magna petis, Corydon, si Tityrus esse
laboras.

Ille fuit vates, sacer, et qui posset avena 65

Praefonuisse chelyn, blandae cui saepe canenti

Adludere ferae, cui substitit advena quercus,

Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho

Naïs, et implicitos comēbat pectine crines.

C. Est — fateor, Meliboeē, — deus: sed nec
mihi Phoebus 70

Forſitan abnegat; tu tantum commodus audi:

Scimus enim, quam te non adſpernetur Apollo.

M. Incipe; nam faveo; ſed proſpice, ne tibi
forte

Tinnula tam fragili reſpiret fiſtula buxo,

Quam reſonare ſolet, ſi quando laudat Alexin. 75

Hos potius calamos, magis hos ſectare cana-
les,

Per me qui diguas cecinerunt conſule ſilvas.

Incipe; ne dubita. Venit enī et frater Amyn-
tas:

Cantibus iſte tuis alterno ſuccinat ore.

Ducite — ne mora ſit — vicibusque reducite
carmen: 80

Tuque prior, Corydon, tu proximus ibis,
Amynta.

Littora terrarum, nisi tu, Meliboeë, fuisses,
 Ultima visuri, trucibusque obnoxia Mauris 40
 Pascua Geryonis, liquidis ubi cursibus ingens
 Dicitur occiduas impellere Baetis arenas.

Scilicet extremo nunc vilis in orbe iacerem,

Ah dolor! et pecudes inter conductus Iberas

Irrita septena modularer sibila canna: 45

Nec quisquam nostras inter dumeta Camoenas

Respiceret: non ipse daret mihi forsitan aurem,

Ipse deus, vacuum, longeque sonantia vota,

Scilicet extremo, non exaudiret, in orbe. —

Sed, nisi forte tuas melior sonus avocat aures, 50

Et nostris aliena magis tibi carmina rident,

Vis, hodierna tua subigatur pagina lima?

Nam tibi non solum venturos noscere nimbos

Agricolis, qualemque ferat sol aureus ortum,

Adtribuere dei; sed dulcia carmina saepe 55

Concinis, et modo te Baccheis Musa corymbis

Munerat, et lauro modo pulcher obumbrat

Apollo.

Quod si tu faveas trepido mihi, forsitan illos

Experiar calamos, here quos mihi doctus Iollas

Donavit, dixitque: „Truces haec fistula tau-

ros

60

Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.

Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in istis

Montibus Hyblaea modulabile carmen avena.

M. Magna petis, Corydon, si Tityrus esse
laboras.

Ille fuit vates, sacer, et qui posset avena 65

Praefonuisse chelyn, blandae cui saepe canenti

Adlusere ferae, cui substitit advena quercus,

Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho

Naïs, et implicitos comebat pectine crines.

C. Est — fateor, Meliboeë, — deus: sed nec
mihi Phoebus 70

Forſitan abnegarit; tu tantum commodus audi:

Scimus enim, quam te non adſpernetur Apollo.

M. Incipe; nam faveo; ſed proſpice, ne tibi
forte

Tinnula tam fragili reſpiret fiſtula buxo,

Quam reſonare ſolet, ſi quando laudat Alexin. 75

Hos potius calamos, magis hos ſectare cana-
les,

Per me qui dignas cecinerunt conſule ſilvas.

Incipe; ne dubita. Venit enī et frater Amyn-
tas:

Cantibus iſte tuis alterno ſuccinat ore.

Ducite — ne mora ſit — vicibusque reducite
carmen: 80

Tuque prior, Corydon, tu proximus ibis,
Amynta.

Littora terrarum, nisi tu, Meliboeë, fuisses,
 Ultima visuri, trucibusque obnoxia Mauris 40
 Pascua Geryonis, liquidis ubi cursibus ingens
 Dicitur occiduas impellere Baetis arenas.

Scilicet extremo nunc vilis in orbe iacerem,

Ah dolor! et pecudes inter conductus Iberas

Irrita septena modularer sibila canna: 45

Nec quisquam nostras inter dumeta Camoenas

Respiceret: non ipse daret mihi forsitan aurem,

Ipse deus, vacuum, longeque sonantia vota,

Scilicet extremo, non exaudiret, in orbe. —

Sed, nisi forte tuas melior sonus avocat aures, 50

Et nostris aliena magis tibi carmina rident,

Vis, hodierna tua subigatur pagina lima?

Nam tibi non solum venturos noscere nimbos

Agricolis, qualemque ferat sol aureus ortum,

Adtribuere dei; sed dulcia carmina saepe 55

Concinis, et modo te Baccheis Musa corymbis

Munerat, et lauro modo pulcher obumbrat

Apollo.

Quod si tu faveas trepido mihi, forsitan illos

Experiar calamos, here quos mihi doctus Iollas

Donavit, dixitque: „Truces haec fistula tau-

ros

60

Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.

Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in istis

Montibus Hyblaea modulabile carmen avena.

M. Magna petis, Corydon, si Tityrus esse
laboras.

Ille fuit vates, sacer, et qui posset avena 65
Praefonuisse chelyn, blandae cui saepe canenti
Adlusere ferae, cui substitit advena quercus,
Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho
Naïs, et implicitos comebat pectine crines.

C. Est — fateor, Meliboeë, — deus: sed nec
mihi Phoebus 70

Forſitan abnegarit; tu tantum commodus audi:
Scimus enim, quam te non adſpernetur Apollo.

M. Incipe; nam faveo; ſed proſpice, ne tibi
forte

Tinnula tam fragili reſpiret fiſtula buxo,
Quam reſonare ſolet, ſi quando laudat Alexin. 75
Hos potius calamos, magis hos ſectare cana-
les,

Per me qui dignas cecinerunt conſule ſilvas.

Incipe; ne dubita. Venit enī et frater Amyn-
tas:

Cantibus iſte tuis alterno ſuccinat ore.

Ducite — ne mora ſit — vicibusque reducite
carmen: 80

Tuque prior, Corydon, tu proximus ibis,
Amynta.

Littora terrarum, nisi tu, Meliboeë, fuisses,
 Ultima visuri, trucibusque obnoxia Mauris 40
 Pascua Geryonis, liquidis ubi cursibus ingens
 Dicitur occiduas impellere Baetis arenas.

Scilicet extremo nunc vilis in orbe iacerem,

Ah dolor! et pecudes inter conductus Iberas

Irrita septena modularer sibila canna: 45

Nec quisquam nostras inter dumeta Camoenas

Respiceret: non ipse daret mihi forsitan aurem,

Ipse deus, vacuum, longeque sonantia vota,

Scilicet extremo, non exaudiret, in orbe. —

Sed, nisi forte tuas melior sonus avocat aures, 50

Et nostris aliena magis tibi carmina rident,

Vis, hodierna tua subigatur pagina lima?

Nam tibi non solum venturos noscere nimbos

Agricolis, qualemque ferat sol aureus ortum,

Adtribuere dei; sed dulcia carmina saepe 55

Concinis, et modo te Baccheis Musa corymbis

Munerat, et lauro modo pulcher obumbrat

Apollo.

Quod si tu faveas trepido mihi, forsitan illos

Experiar calamos, here quos mihi doctus Iollas

Donavit, dixitque: „Truces haec fistula tau-

ros

60

Conciliat, nostroque sonat dulcissima Fauno.

Tityrus hanc habuit, cecinit qui primus in istis

Montibus Hyblaea modulabile carmen avena.

M. Magna petis, Corydon, si Tityrus esse
laboras.

Ille fuit vates, sacer, et qui posset avena 65

Praefonuisse chelyn, blandae cui saepe canenti

Adlusere ferae, cui substitit advena quercus,

Quem modo cantantem rutilo spargebat acantho

Naïs, et implicitos comebat pectine crines.

C. Est — fateor, Meliboeë, — deus: sed nec
mihi Phoebus 70

Forſitan abnegat; tu tantum commodus audi:

Scimus enim, quam te non adſpernetur Apollo.

M. Incipe; nam faveo; ſed proſpice, ne tibi
forte

Tinnula tam fragili reſpiret fiſtula buxo,

Quam reſonare ſolet, ſi quando laudat Alexin. 75

Hos potius calamos, magis hos ſectare cana-
les,

Per me qui dignas cecinerunt conſule ſilvas.

Incipe; ne dubita. Venit enī et frater Amyn-
tas:

Cantibus iſte tuis alterno ſuccinat ore.

Ducite — ne mora ſit — vicibusque reducite
carmen: 80

Tuque prior, Corydon, tu proximus ibis,
Amynta.

C. Ab Iove principium, si quis canit aethera,
sumat,

Si quis Atlantiaci molitur pondus Olympi:
At mihi, qui nostras praesenti numine terras
Perpetuamque regit iuvenili robore pacem, 85
Laetus, et augusto felix adrideat ore.

A. Me quoque facundo comitatus Apolline
Caesar

Respiciat, montes neu dedignetur adire,
Quos et Phoebus amat, quos Iuppiter ipse tue-
tur;

In quibus augustos visuraque saepe trium-
phos 90

Laurus fructificat, vicinaque nascitur arbos.

C. Ipse polos etiam qui temperat igne gelu-
que,

Iuppiter ille parens, cui tu iam proximus
ipse,

Caesar, abes, posito paullisper fulmine saepe
Cressia rura petit, viridique reclinis in an-
tro 95

Carmina Dictaeis audit Curetica silvis.

A. Adspicis, ut virides, audito Caesare, silvae
Conticeant? memini, quamvis urgente pro-
cella,

Sic nemus immotis subito requiescere ramis,

Et dixi: „Deus hinc, certe Deus expulit Eu-
ros“ 100

Nec mora; Pharsales solverunt sibila cannae.

C. Adspicias, ut teneros subitus vigor excitet
agnos?

Utque superfluo magis ubera lacte graventur?

Et nuper tonsis exundent vellera foetis?

Hoc ego iam — memini — semel hac in valle
notavi, 105

Et, venisse Palen, pecoris dixisse magistros.

A. Scilicet omnis eum tellus, gens omnis
adorat,

Diligiturque deis: quem sic taciturna verentur

Arbuta, cuius iners audito nomine tellus

Incaluit, floremque dedit; cui silva vocato 110

Densat odore comas, sinuata regerminat ar-
bos.

C. Illius ut primum senserant numina terrae,

Coepit et uberior, fulcis fallentibus olim,

Luxuriare seges, tandemque legumina plenis

Vix resonant siliquis: nec praefocata mali-
gnum 115

Messis habet lolium, nec inertibus albet ave-
nis.

A. Iam neque damnatos metuit iactare ligo-
nes

Fossor, et invento, si fors dedit, utitur auro.
Nec timet, ut nuper, dum iugera versat arator,
Ne sonet offenso contraria vomere massa; 120
Iamque palam presso magis ac magis auriat
aratro.

C. Île daț, ut primas Cereri dare cultor
aristas

Possit, et intacto Bromium perfundere vino;
 Ut nudus ruptas saliat calcator in vuas;
 Ut quoque turba bono plaudent saginata magi-
 stro.

Qui facit egregios ad pervia compita ludos.

A. Ille meis pacem dat montibus: ecce! per
illum

Seu cantare iuvat, seu ter pede laeta ferire
Carmina, non nullas licet hic cantare choreas,
Et cantus viridante licet mihi condere libro; 130
Turbida nec calamos exsurgant classica nostros.

C. Numine Caesareo securior ipse Lycaeus
Pan recolit silvas, et amoena Faunus in umbra
Securus recubat, placidoque in fonte lavatur
Nais, et humanum non calcatura cruorem 135
Per iuga siccato velox pede currit Oreas.

A. Dì, precor, hunc iuvenem, quem vos,
non fallor — ab ipso

Aethere misistis , post longa reducite vitae

Tempora, vel potius mortale resolvite penſum,
Et date perpetuo coeleſtia fila metallo: 140

Sit deus, et nolit penſare palatia coelo!

C. Tu quoque, mutata ſeu Iuppiter ipſe
figura,

Caesar, ades, ſeu quis ſuperum ſub imagine
falſa

Mortalique lates, vivas, atque hunc, precor,
orbem,

Hos, precor, aeternus populos rege! ſit tibi
coeli 145

Vilis amor, certamque, pater, ne deſere ter-
ram!,

M. Ruſtica credebam nemorales carmina vobis
Conceſſiſſe deos, et obſiſ auribus apta:

Verum, quae imparibus modo concinuiſtis avenis,
Tam liquidum, tam dulce ſonant, ut non ego
malim, 150

Quod Peligna ſolent examina, lambere nectar.

C. O mihi, quae tenero decurrunt carmina
verſu,

Tum, Meliboee, ſonent, ſi quando in monti-
bus iſtis

Dicar habere Larem, ſi quando noſtra videre
Pascua contigerit; vellit nam ſaepe aurem 155
Invida paupertas, et dixit: „ovilia cura!“

ECLOGA V.

Summarium.

Mycon, senex pastor, Cantho puero et alumno suo praecepta dat de cura gregum, quos ipsi tuendos dat, de pascendis ovibus et capellis, de pecudibus mulgendis, tondendis, sanandis, cibandis in ovili. Novum igitur carminis pastoralis didactici genus noster tentavit, praeceptis e Virg. Georg. III. haustis.

Mycon.

Forte Mycon senior, Canthusque, Myconis
alumnus,

Torrentem patula vitabant arbore solem,
Quum, iuveni senior praecepta daturus alumno,
Talia verba refert tremulâ titubantia labris:

„Quas errare vides inter dumeta capellas, 5
Canaque lascivo concidere gramina morfu,
Canthe, puer; quos ecce! greges a monte re-
ductos

Cernis in aprico decerpere gramina campo:
Hos tibi do senior iuveni pater; ipse tuendos

Accipe: iam certe potes insudare labori; 10
 Jam pro me gnavam potes exercere iuventam.
 Adspicis, ut nobis iam dudum mille querelas
 Adferat et baculum premat inclinata senectus?
 Sed qua lege regas et amantes lustra capellas,
 Et melius pratis errantes mollibus agnas, 15
 Percipe. Vere novo, quum iam tinnire volu-
 cres

Incipient, nidosque reversa lutabit hirundo:
 Protinus hiberno pecus omne movebis ovili.
 Tunc etenim totus vernanti gramine saltus
 Pullat, et aestivas reparabilis inchoat umbras: 20
 Tunc florent silvae, viridisque renascitur an-
 nus:

Tunc Venus, et calidi scintillat fervor amoris,
 Lascivumque pecus salientes accipit hircos.

Sed non ante greges in pascua mittito clausos,
 Quam fuerit placata Pales. Tum cespite vivo 25
 Pone focum, Geniumque loci, Faunumque La-
 remque

Salso farre voca: tepidos tunc hostia cultros
 Imbuat; hac etiam, dum vivit, ovilia lustra.
 Nec mora, tunc campos ovibus, dumeta ca-
 pellis,

Orto sole dabis, simul hunc transcendere motu-
 tem 30

Coeperit et primae spatium tepescerit horae.

At si forte vaces, dum matutina relaxat

Frigora sol, tumidis spument tibi mulctra pa-
pillis:

Implebis, quod messe fluat: rursusque premetur

Mane, quod occiduae mulsura redegerit ho-

rae.

35

Parce tamen foetis: nec sint compendia tanti,

Destruat ut niveos venalis caseus agnos:

Nam tibi praecipuo foetura colatur amore.

Te quoque non pudeat, quum serus ovilia

vifes,

Si qua iacebit ovis partu resoluta recenti, 40

Hanc humeris portare tuis, natosque tepenti

Ferre sinu tremulos, et nondum stare paratos.

Nec tu longinquas procul a praeseptibus herbas,

Nec nimis amotae sectabere pabula silvae,

Dum peragit vernum Iovis inconstantia tem-

pus.

45

Veris enim dubitanda fides; modo fronte se-

rena

Blandius arrisit, modo cum caligine nimbos

Intulit, et miseras torrentibus abstulit agnas.

At quum longa dies sitientibus adferet aestus,

Nec fuerit variante deo mutabile coelum; 50

Iam silvis committe greges, iam longius herbas

Quaere: sed ante diem pecus exeat. Humida
dulces

Efficit aura cibos, quoties fugientibus Euris
Frigida nocturno tinguuntur pascua rore,
Et matutinae lucent in gramine guttae. 55
At simul argutae nemus increpuere cicadae,
Ad fontem compelle greges, nec protinus her-
bas

Et campos permitte sequi: sine protegat illos
Interea veteres quae porrigit aesculus umbras.
Verum ubi declivi iam nona tepescere sole 60
Incipiet, seraeque videbitur hora merendae:
Rursus pasce greges et opacos deferre lucos.
Nec prius aestivo pecus includatur ovili,
Quam levibus nidis somnos captare volucris
Cogitet, ac tremuli dent mulctra coagula la-
ctis. 65

Succida iam tereti constringere vellera iunco,
Quum iam tempus erit maternas demere lanas,
Hircorumque iubas et olentes caedere barbas:
Ante tamen secerne pecus, gregibusque notatis
Consimiles include comis, ne longa minutis, 70
Mollia ne duris coeant, ne candida fuscis.
Sed tibi quum vacuas posito velamine costas
Denudabit ovis, circumspice, ne sit acuta
Forfice laesa cutis, tacitum ne pustula virus

Tcx-

Texerit occulto sub vulnere: quae nisi ferro
 Rumpitur, ah! miserum fragili rubigine corpus
 Corrodet; sanies, et putrida contrahet ossa.
 Providus — haec moneo — viventia sulphura
 tecum,

Et scillae caput, atque intacta bitumina porta,
 Ulceribus laturus opem; nec Brutia desit 80
 Dura tibi; et liquido simul unguine terga,
 memento,

Si sint rafa, linas. Vivi quoque pondera melle
 Argenti coquito, lentumque bitumen aheni,
 Impressurus ovi tua nomina. Nam tibi lites
 Auferet ingentes lectus possessor in armo. 85
 Tunc etiam, dum siccus ager, dum fervida
 tellus,

Dum rimosa palus et multo torrida limo
 Aestuat, et fragiles nimius sol pulverat herbas,
 Lurida conveniet succendere galbana septicis,
 Et tua cervino lustrare mapalia fumo. 90
 Obsuit iste malis odor anguibus; ipse videbis
 Serpentum cecidisse minas; non stringere dentes
 Ulla potest uncis, sed inani debilis ore
 Marcet, et obtuso iacet exarmata veneno.
 Tunc age, vicinae, circumspice, tempora brui
 mae 95

Qua ratione geras. Aperit quum vinea sepes,

Et portat lectas securus vinitor uvæ;
 Incipe falce nemus vivasque recideré frondes.
 Tunc opus est teneras summatim stringere vir-
    gas.

Tunc debes servare comas, dum permanet hu-
    mor,   100

Dum viret, et tremulas non excutit Africus
    umbras.

Has tibi conveniet tepidis foenilibus olim
 Promere, cum pecudes extremus clauferit an-
    nus.

Sic tibi nitendum est: labor hoc in tempore
    noster

Gnavaque sedulitas venit et pastoria virtus. 105

Nec pigeat ramos ficcis miscere recentes,
 Et succos adhibere novos, ne torrida nimbis
 Instet hiems, nimioque gelu nivibusque coactis
 Incurvare velis nemus, et constringere frondes.
 Tu tamen aut laeves hederas aut molle salt-
    ctum   110

Valle premes gelida: sitis est pensanda tuorum,
 Canthe, gregum viridante cibo: nihil aridus
    illis,

Ingenti positus quamvis frue, profit acervus,
 Virgea si desint liquido turgentia succo,
 Et quibus est aliquid plenae vitale medullae. 115

ECLOGA VI.

Summarium.

Astilus et Lycidas, pastores, inter se rixantur, occasione petita a iudicio quod Astilus de certamine duorum pastorum tulerat, Lycidas autem improbabat; et cum Mnasylllo hortante et arbitro ipsi, pignoribus positis, inter se certare carminibus velint, nova iurgia et convicia audiuntur, ita, ut lis non dirimatur. Infelicissima imitatio Idyll. Theocr. V. et Virg. Ecl. III.

Astilus, Lycidas, Mnasyllus.

Ast. Serus ades, Lycida: modo Nyctilus et
puer Alcon

Certavere sub his alterno carmine ramis,
Iudice me, sed non sine pignore. Nyctilus
haedos

Iuncta matre dedit: catulum dedit ille, leaenae
Iuravitque genus: sed sustulit omnia victor. 5
Lyc. Nyctilon ut cantu rudis exsuperaverit
Alcon,

Astile, credibile est? ut vincat acanthida cornix?

Vocalem superet sic dirus aëdona bubo.

A. Ne potiar Petale, qua nunc ego maceror una,
Si magis aut docili calamorum Nyctilus arte, 10
Aut cantu magis est, quam vultu, proximus illi.

L. Iam nunc decipior, te iudice: pallidus alter

Venit, et hirsuta spinosior hystrice barba;
Candidus alter erat, laevique decentior ovo,
Et ridens oculis crinemque simillimus auro, 15
Qui posset dici, si non cantaret, Apollo.

A. O Lycida, si quis tibi carminis usus adesset,

Tu quoque laudatum posses Alcona probare.

L. Vis igitur, quoniam nec nobis, improbe, par es,

Ipsē tuos iudex calamos committere nostris? 20
Vis conferre manus? veniat licet arbiter Alcon.

A. Vincere tu quemquam? vel te certamine quisquam

Dignetur, qui vix stillantes, aride, voces
Rumpis, et expellis male singultantia verba?

L. Fingas plura licet: nec enim potes, improbe, vera 25

Exprobrare mihi, sicut tibi multa Lycotas. —

Sed quid opus vana consumere tempora lite?

Ecce! venit Mnasyllus: erit — nisi forte recus-
fas —

Arbiter. Insta nunc non credulus, improbe,
verbis.

A. Malueram — fateor — vel praedam nactus
abire, 39

Quam tibi certanti partem committere vocis:

Nec tamen hoc impune feres. En! adspicis
illum,

Candida qui medius cubat inter lilia, cervum?

Quamvis hunc Petale mea diligat, accipe victor.

Scit frenos, scit ferre iugum, sequiturque vo-
cantem 35

Credulus, et mensae non improba porrigit ora.

Adspicis, ut fruticat late caput? utque sub ipsis

Cornibus et tereti lucent redimicula collo?

Adspicis, ut niveo frons irretita capistro

Lucet, et, a dorso quae totam circuit, al-
vum, 40

Alternat vitreas lateralis cingula bullas?

Cornua subtiles ramosaque tempora molles

Implicuere rosae, rutiloque monilia torque

Extrema oervice natant: ubi pendulus apri

Dens sedet, et nivea distinguit pectora luna. 45

Hunc ego, qualemcunque vides in valle, pa-
ciscor

Pendere, dum sciat hic se non sine pignore
vinci.

L. Terreri, Mnasyllæ, suo me munere credit:
Adspice, quam timeam! Genus est, ut scitis,
equarum

Non iugale mihi; quarum de sanguine po-
nam

Velocem Petasom, qui gramina, matre relictæ,
Nunc primum teneris libavit dentibus. Illi
[Pes levis, adductum latus, excelsissima cervix,]
Terga sedent, micat acce caput, sine pondere
cervix,

Et tornata brevi substringitur ungula cornu, 55
Ungula, quæ viridi sic exsultavit in arvo,
Tangeret ut fragiles, sed non curvaret, aristas:
Hunc dare, si vincas, silvestria numina iuro.

Mn. Et vacat, et vestros cantus audire iuvabit.

Iudice me sane contendite, si libet: istic 60

Protinus ecce! torum fecere sub ilice Musæ.

A. Sed, ne vicini nobis sonus obstrepat amnis,
Gramina linquamus, tripamque volubilis undæ.
Namque sub exeso raucum mihi pumice lym-
phæ

Respondent, et obest arguti glareæ rivi. 65

L. Si placet, antra magis vicinaque saxa petamus,

Saxa, quibus viridis stillanti vellere, muscus
Dependet, scopulisque cavum sinuantibus arcum
Imminet, exesa veluti testudine concha.

A. Venimus, et tacito sonitum tutabimur
antro. 70

Sen residere libet, dabit ecce! sedilia tophus:
Ponere seu cubitum, melior viret herba tapetis.
Mn. Nunc mihi seposita reddantur carmina
lite;

Nam vicibus teneros malim cantetis amores:
Astile, tu Petalen, Lycida, tu Phyllida lauda. 75

L. Tu modo nos illis iam nunc, Mnasyllae,
precamur;

Auribus excipias, quibus hunc et Acanthida
nuper

Diceris in silva iudex audisse Thalea.

A. Non equidem possum, cum provocet iste,
tacere.

Rumpor enim merito: nihil hic, nisi iurgia,
quaerit. 80

Audiat, aut dicat, quoniam cupit; hoc mihi
certe

Dulce fatis fuerit, Lycidan spectare tremen-
tem,

Dum te stante palam sua crimina pallidus
audit.

L. Me, puto, vicinus Stimicon, me proximus
Aegon,

Hos inter frutices tacite risere volentem 85

Oscula cum tenero simulare virilia Mopso.

A. , Fortior o utinam non nunc Mnasyllus ad-
esset!

Efficerem, ne te quisquam tibi turpior esset.

Mn. Quid furitis, quae vos infania tendere
iussit?

Sic vicibus certare placet? — Sed non ego
vobis 90

Arbiter: hoc alius possit discernere iudex.

Et venit, ecce! Mycon, venit et vicinus Iol-
las:

Litibus hi vestris poterunt imponere finem.

ECLOGA VII.

Summarium.

Corydon pastor, ex urbe in agrum reversus, Lycotae sodali et causam diuturnae absentiae, et urbis quae vidit miracula, inprimis venationem a Caesare in amphitheatro editam, copiose exponit. Egregie ornatum, etiam Caesaris laudibus, sed a pastoritia simplicitate abhorrens, carmen.

Lycotas, Corydon.

L. Lentus ab urbe venis, Corydon; vigesima certe

*Nox fuit, ut nostrae cupiunt te cernere silvae,
Et tua moercentes expectant iubila tauri.*

*C. O piger et duro iam durior axe, Lycota,
Qui veteres fagos, nova quam spectacula, ma-
vis* 5

Cernere, quae patula iuvenis deus edit arena.

L. Mirabar, quae tanta foret tibi causa morandi;

Cur tua cessaret taciturnis fistula silvis,

Et solus Stimicon caneret pallente corymbo;

Quem sine te moesti tenero donavimus haedo. 10

Nam, dum lentus abes, lustravit ovilia Thyrsia,

Iussit et arguta invenes certare cicuta.

C. Sit licet invictus Stimicon, et praemia dives.

Auferat, accepto nec solum gaudeat haedo,

Vernum tota ferat, quae lustrat ovilia Thyrsis: 15

Non tamen aequabit mea gaudia; nec mihi, si

quis

Omnia Lucanae donet pecuaria silvae,

Grata magis fuerint, quam quae spectamus in

urbe.

L. Dic, age, dic, Corydon, nec nostras in-

vidus aures

Despice: non aliter certe mihi dulce loquere, 20

Quam certare soles, quoties ad sacra vocatur

Aut fecunda Pales aut pastoralis Apollo.

C. Vidimus in coelum trabibus spectacula,

textis.

Surgere, Tarpeium prope despectantia culmen,

Immoscosque gradus, et clivos lene iacentes. 25

Venimus ad sedes, ubi pulla sordida veste

Inter femineas spectabat turba cathedras.

Nam quaecumque patent sub aperto libera,

coelo,

Aut equos aut nivci loca densare tribuni.

Qualiter haec patulum contendit vallis in or-
bem, 30

Et sinuata latus, resupinis undique silvis,

Inter continitos curvatur concava montes:

Sic tibi planitiem curvae sinus ambit arenae,

Et geminis medium se molibus adligat ovum.

Quid tibi nunc roferam, quae vix suffecimus

ipsi 35

Per partes spectare suas? sic undique fulgor

Percussit. Stabam defixus, et ore patenti,

Cunctaque mirabar, necdum bene singula no-
ram.

Tum mihi, tum senior lateri qui forte sinistro

Iunctus erat, „Quid te stupefactum, rustice,

dixit, 40

„Ad tantas, miraris, opes? qui, nescius auri,

„Sordida tecta, casas, et sola mapalia nostri.

„En! ego tam tremulus, tam vertice canus,

et ista

„Factus in urbe senex, stupeo tamen omnia:

certe

„Vilia sunt nobis, quaecumque prioribus an-

nis 45

„Vidimus, et sordet, quidquid spectavimus

olim,“

Balteis en! gemmis, en! illita porticus auro,

Certatim radiant; nec non, ubi finis arenae
 Proxima marmoreo peragit spectacula muro:
 Sternitur adiunctis ebur admirabile truncis, 50
 Et coit in rotulum, tereti qui lubricus axe
 Impositos subita vertigine falleret ungues,
 Excuteretque feras. Auro quoque torta reful-
 gent

Retia, quae totis in arenam dentibus exstant,
 Dentibus aequatis; et erat — mihi crede, Ly-
 cota, 55

Si qua fides — nostro dens longior omnis ara-
 tro.

Ordine quid referam? vidi genus omne fera-
 rum,

Hic niveos lepores, et non sine cornibus apros,
 Mantichoram, silvis etiam quibus editur, Alcea
 Vidimus, et tauros, quibus aut cervice le-
 vata 60

Deformis scapulis torus eminet, aut quibus
 hirtae

Iactantur per colla iubae, quibus aspera mento
 Barba iacet, tremulisque rigent palcaria setis.

Nec solum nobis silvestria cernere monstra

Contigit: aequoreos ego cum certantibus
 uris 65

Spectavi vitulos, et equorum nomine dignum,

Sed deforme pecus, quod in illo nascitur amni,
Qui fata riparum venientibus irrigat undis.

Ah! trepidi quoties nos descendentis arenae
Vidimus in partes, ruptaque voragine terrae 70
Emersisse feras; et eisdem saepe latebris
Aurea cum croceo creverunt arbuta libro.

L. O felix Corydon, quem non tremebunda
senectus

Impedit! o felix, quod in haec tibi saecula
primos,

Indulgente deo, demittere contigit annos! 75
Nunc tibi si propius venerandum cernere nu-
men

Sors dedit, et praesens vultumque habitumque
notasti,

Dio, age, dic, Corydon, quae sit modo for-
ma deorum.

C. O utinam nobis non rustica vestis inesset!
Vidissem propius mea numina: sed mihi for-
des, 80

Pullaque paupertas, et adunco fibula morfu
Obfuerunt; utoumque tamen conspeximus
ipsum

Longius, ac, nisi me decepit visus, in uno
Et Martis vultus et Apollinis esse putavi.

ECLOGA VIII.

(a l. N e m e s i a n i I.)

Summarium.

Timetas a Tityro, qui ipse ob senectutem noluerat versus pangere, invitatus canit laudes Meliboei defuncti, imaginibus e vita pastoritia, sive potius e bucolicis antiquis poetis, ut Virg. Ecl. V. ductis ornatas. Ex aetate Meliboei et Tityri colligit Wernsdorf. esse eclogam extremis Diocletiani annis scriptam, et in hac tribusque sequentibus etiam castigationem orationem animadvertisse sibi visus est.

Timetas, Tityrus.

Tim. Dum fascella tibi, fluviali, Tityre,
iunco

Tectitur, et raucis resonant tua rura cicadis,
Incipe, si quod habes gracili sub arundine car-
men

Compositum. Nam te calamos inflare labello
Pan docuit, versuque bonus tibi favit Apollo. 5
Incipe, dum salices haedi, dum gramina vaccae

Detondent, viridique greges permittere campo
Et ros et primi suadet clementia solis.

Tim. Hos annos canamque meam, mihi care,
senectam

Tu iuvenis carusque deis in carmina cogis? 10
Viximus, et calamis versus cantavimus olim,
Dum secura hilares aetas ludebat amores.

Nunc album caput, et veneres tepuere sub an-
nis:

Iam mea ruricolae dependet fistula Fauno.

Te nunc rura sonant: nuper nam carmine vi-
ctor 15

Risisti calamos et dissona flamina Mopsi,
Iudice me. Mecum senior Meliboeus utrum-
que

Audierat, laudesque tuas sublime ferebat;

Quem nunc, emeritae permensum tempora vi-
tae,

Secreti pars orbis habet, mundusque pio-
rum. 20

Quare age, si qua tibi Meliboei gratia vivit,
Dicat honoratos praedulcis tibia manes.

Tim. Et parere decet iussis, et grata iubentur.
Namque fuit dignus senior, quem carmine
Phoebus,

Pan

Pan calamis, fidibusque Linus, modulatibus
Orpheus, 25

Concinerent, atque acta viri laudesque sonarent.

Sed quia tu nostrae Musam deprecis avenae,
Accipe, quae super haec cerasus, quam vides
ad amnem.

Continget, inciso servans mea carmina libro.

Tit. Dic, age; sed nobis ne vento garrula
pinus 30

Obstrepat, has ulmos potius fagosve petamus. —

Tim. Hic cantare libet: virides nam subiicit
herbas

Mollis ager, lateque tacet nemus omne; quieti,
Adspice, ut, ecce! procul decerpant gramina
tauri.

Omniparens aether, et, rerum causa, li-
quores, 35

Corporis et genetrix, tellus, vitalis et aër,
Accipite hos calamos, atque haec nostro Me-
liboeo

Mittite, si sentire datur post fata quietis.

Nam si sublimes animae coelestia templa
Sidereasque colunt sedes, mundoque fruun-
tur : 40

D

Tu nostros adverte modos, quos ipse benigno,
 Pectore fovisti, quos tu, Meliboeë, probasti.
 Longa tibi, cunctisque diu spectata senectus,
 Felicesque anni, nostrique novissimus aevi
 Circulus, innocuae clauferunt tempora vitae. 45
 Nec minus hinc nobis gemitus lacrimaeque
 fuere,

Quam si florentes mors invida pelleret annos.
 Nec tenuit tales communis causa querelas:
 Heu! Meliboeë, iaces letali frigore segnis
 Lege hominum, coelo dignus, canente se-
 necta, 50

Concilioque Deum. Plenum tibi ponderis aequi
 Pectus erat. Tu ruricolûm discernere lites
 Adfueras, varias patiens mulcendo querelas.
 Sub te ruris amor, sub te reverentia insti
 Floruit, ambiguos signavit terminus agros. 55
 Blanda tibi vultu gravitas, et mite severa
 Fronte supercilium, sed pectus mitius ore.
 Tu calamos aptare labris, et iungere cera
 Hortatus duras docuisti fallere curas.
 Nec segnem nobis passus marcere iuventam, 60
 Saepe dabas meritaë non vilia praemia Mu-
 sae.

Saepe etiam senior, ne nos cantare pigeret,

~~Lactis Phoebea~~ dixisti carmen avena.

Felix o Meliboeë, vale! tibi frondis odorae
Munera dat, lauros carpens, ruralis Apollo: 65
Dant Fauni, quod quisque valet, de vite racem-
mos,

De campo culmos, omnique ex arbore fruges.
Dat grandaeva Pales spumantia cymbia lacte,
Mella ferunt Nymphae, pictas dat Flora coro-
nas.

Manibus hic supremus honos. Dant carmina
Musae; 70

Carmina dant Musae, nos te modulamur avena,
Silvestris nunc te platanus, Meliboeë, susurrat,
Te pinus; reboat te, quidquid carminis Echo
Respondet silvae; te nostra armenta loquuntur.
Namque prius siccis phocae pascentur in arvis 75
Hirsutusque freto vivet leo, dulcia mella
Sudabunt taxi, confusis legibus anni
Messē trīstis hiems, aestas tractabit olivas,
Ante dabit flores autumnus, ver dabit uvas,
Quam taceat, Meliboeë, tuas mea fistula lau-
des. 80

Tit. Perge, puer, coeptumque tibi ne desere
carmen.

Nam sic dulce sonas, ut te placatus Apollo

Provehat, et felix dominam perducatur ad urbem.
Namque huc e silvis praefens tibi fama benignum

Stravit iter, rumpens livoris nubila plena. 85
Sed iam sol demittit equos de culmine mundi,
Flumineos suadens gregibus praebere liquores.

ECLOGA IX.

(a l. N e m e s i a n i I I.)

Summarium.

Idas et Alcon, Siculi pastores, Donaces, cuius furtivo amplexu iam fructi erant, nunc a parentibus inclusae, desiderium cantu et querelis, quas versibus effundunt, lenire student. Plura ex Ecl. III. repetita sunt, non satis semper aptis locis, nonnulla etiam ex II., et dubitari potest, an Calpurnium habeat auctorem, neque imitatoris ingenio debeatur, non admodum casto.

Idas, Alcon.

Formosam Donacen puer Idas et puer Alcon
 Ardebant, rudibusque annis incensus uterque
 In Donaces Venerem furiata mente ruebant.
 Hanc, cum vicini flores in vallibus horti
 Carperet, et molli gremium compleret acan-
 tho, 5

Invasere simul, venerisque immitis uterque
 Tum primum dulci carpebant gaudia furto.

Hinc amor, et pueris iam non puerilia vota,
 Quis anni ter quinque hiemes, et cura iuven-
 tae.

Sed postquam Donacen duri clausere paren-
 tes, 10

Quod non tam tenui filo de voce sonaret,
 Sollicitusque foret pinguis sonus, improba cer-
 vix,

Suffususque rubor crebro, venaeque tumentes:
 Tum vero ardentes flammati pectoris aestus
 Carminibus dulcique parant relevare querela, 15
 Ambo aevo cantuque pares, nec dispare forma,
 Ambo genis laeves, nec intonsi crinibus ambo;
 Atque sub hac platano moesti solatia casus
 Alternant, Idas calamis et versibus Alcon.

I. „Quae colitis silvas Dryades, quaeque
 antra Napeae, 20

Et quae marmoreo pede, Naiades, uda secantes
 Littora purpureos alitis per gramina flores,
 Dicite, quo prato Donacen, qua forte sub
 umbra

Inveniam, roseis stringentem lilia palmis?
 Nam mihi iam trini perierunt ordine soles, 25
 Ex quo consueto Donacen exspecto sub antro.
 Interea, tamquam nostri solamen amoris
 Hoc foret, aut posset rabidos medicare furores,

Nulla meae trinis tetigerunt gramina vaccae
 Luciferis, nulloque biberunt amne liquores: 30
 Siccaque foetarum lambentes ubera matrum
 Stant vituli, et teneris mugitibus aëra com-
 plent.

Ipsē ego nec molli iunco, nec vimine lento,
 Perfeci calathos cogendi lactis in usus.
 Quid tibi, quae nosti, referam? scis, mille
 iuvencae. 35

Esse mihi; nosti numquam mea mulctra va-
 caro.

Idas ille ego sum, Donace, cui saepe dedisti
 Oscula, nec medios dubitasti rumpere cantus,
 Atque inter calamos exantia labra petisti.
 Heu, heu! nulla meae te tangit cura salutis? 40
 Pallidior buxo violaeque simillimus erro.

Omnes ecce! cibos, et nostri pocula Bacchi
 Horreo; nec placido memini concedere somno.
 Te sine — vae misero! — mihi lilia nigra
 videntur,

Pallentesque rosae, nec dulce rubens hyacin-
 thus; 45

Nullos nec myrtus, nec laurus spirat odores.
 At tu si venias, et candida lilia fient,
 Purpureaeque rosae, et dulce rubens hyacin-
 thus;

Tum mihi cum myrto laurus spirabit odores.
 Nam dum Pallas amet turgentes sanguine bac-
 cas, 50

Dum Bacchus vites, deus et fata poma Pria-
 pus,

Pascua laeta Pales, Idas te diliget unam."

Haec Idas calamis. Tu, quae responderit
 Alcon

Verfu, Phoebe, refer; sunt aurea carmina
 Phoebos.

A. „O montana Pales, o pastoralis Apol-
 lo, 55

Et nemorum Sylvane potens, et nostra Dione,
 Quae iuga celsa tenes Erycis, cui cura iugales
 Concubitus hominum totis connectere saeculis,
 Quid merui? cur me Donace formosa reliquit?
 Munera namque dedi, noster quae non dedit
 Idas: 60

Vocalem, longos quae ducit, aedona, cantus;
 Quae, licet interdum contexto vimine clausa,
 Quum parvae patuere fores, ceu libera, ferri
 Norit et agrestes inter volitare volucres:

Scit rursus remeare domum tectumque subire, 65
 Viminis, et caveam totis praeponere silvis.

Praeterea tenerum leporem, geminasque pa-
 lumbes

Nuper, quae potui, silvarum praemia, misi.
Et post haec, Donace, nostros contemnis amo-
res?

Forſitan indignum ducis, quod ruſticus Al-
con 70

Te cupiam, qui mane boves in pascua du-
cam. —

Dī pecorum pavere greges, formoſus Apollo,
Pan doctus, Fauni vates, et pulcher Adonis.
Quin etiam fontis ſpeculo me mane notavi,
Nondum purpureos Phoebus cum tolleret or-
tus, 75

Nec tremulum liquidis ſplenderet lumen in
undis.

Quod vidi, nulla tegimur lanugine malas;
Pascimus et crinem; noſtro formoſior Ida
Dicor, et hoc ipſum mihi tu narrare ſole-
bas,

Purpureas laudando genas, et lactea colla, 80

Atque hilares oculos et formam puberis aevi.

Nec ſumus indocti calamis: cantamus avena,

Qua divi cecinere prius, qua dulce locutus

Tityrus e ſilvis dominam pervenit ad urbem.

Nos quoque, te propter, Donace, cantabimur
urbi, 85

Si modo coniferas inter viburna cupressos
Atque inter pinos corylum frondescere fas est."

Sic pueri Donacen toto sub sole caneant,
Frigidus e silvis donec descendere suavit
Hesperus, et stabulis pastos inducere tauros. 60

ECLOGA X.

(a l. N e m e s i a n i I I I.)

Summarium.

Pan, cui dormienti tres pueri fistulam abstulerant, carmen tentaturi, expergesfactus et facile iis indulgens, ipse carmine origines, laudes et dona Bacchi celebrat. Expressit poëta Virg. Eclogam VI., cui nostram adeo praetulit Fontenellius.

P a n.

Nyctilos atque Mycon nec non et pulcher

Amyntas

Torrentem patula vitabant ilice solem;

Quum Pan venatu fessus recubare sub ulmo

Cooperat, et somno lassatas sumere vires:

Quem super ex tereti pendebat fistula ramo. 5

Hanc pueri — tamquam praedam pro carmine
possent

Sumere, fasque esset calamos tractare deorum —

Invadunt furto: sed nec resonare canorem

Fistula, quem fuerat, nec vult contexere car-
men;

Sed pro carminibus male dissona sibila red-
dit. 10

Tum Pan excussus sonitu stridentis avenae,
Iamque videns, „Pueri, si carmina poscitis,
inquit,

„Ipse canam, nulli fas est inflare cicutas,
„Quas ego Maenaliis cera coniungo sub antris.
„Iamque ortus, Lenaeae, tuos et semina vitis 15
„Ordine detexam: debemus carmina Baccho.“
Haec fatus coepit calamis sic montivagus Pan:
„Te cano, qui gravidis hederata fronte co-

rymbis

Vitea ferta plicas, quique udo palmite tigres
Ducis odorato perfusus colla capillo, 20

Vera Iovis proles; nam tunc post sidera coeli
Sola Iovem Semele vidit Iovis ora professum.
Hunc pater omnipotens, futuri providus aevi
Pertulit, et iusto produxit tempore partus.

Vos etiam Nyssae viridi nutritis in antro 25
Hunc, Nymphae, Faunisque senes, Satyrique
procaces.

Quin et Silenus parvum veneratus alumnum
Aut gremio fovet, aut resupinus sustinet ulnis
Et vocat ad risum digito, motuque quietem.

Adlicit, aut tremulis quassat crepitacula pal-
mis. 30

Cui deus adridens horrentes pectore setas
Vellicat, aut digitis aures adstringit acutas,
Applauditive manu mutilum caput, aut breve
mentum,

Et simas tenero collidit pollice nares.

Interea pueri florescit pube inventa, 35

Flavaque maturo tumuerunt tempora cornu.

Tum primum laetas ostendit pampinus uvas;

Mirantur Satyri frondes et poma Lyaei.

Tum deus, „o Satyri, maturos carpite fructus

Dixit, et ignotos, pueri, calcate racemos.“ 40

Vix haec ediderat, decerpunt vitibus uvas,

Et portant calathis, celerique illidere planta

Concava laxa super properant, vindemia fervet

Collibus in summis, crebro pede rumpitur
uva,

Nudaque purpureo sparguntur pectora musto. 45

Tum Satyri, lasciva cohors, sibi pocula quis-
que

Obvia corripiant; quod fors dedit, hoc capit
usus.

Cantharon hic retinet, cornu bibit alter adunco:

Concavat ille manus, palmasque in pocula
vertit:

Pronus at ille lacu bibit, et crepitantibus hau-
rit 50

Musta labris: alius vocalia cymbalâ mergit:
Atque alius latices pressisq; resupinus ab uvis
Excipit; at potis saliens liquor ore resultat,
Spumeus inque humeros et pectora diffluit hu-
mor.

Omnia ludus habet: cantusque chorosque licen-
tes 55

Et Venerem iam vina movent; raptantur
amantes

Concubitu Satyri fugientes iungere Nymphas;
Iam iamque elapsas hic crine, hic veste reten-
tat.

Tum primum roseo Silenus cymbia musto
Plena senex avide non aequis viribus hausit. 60
Ex illo venas inflatus nectare dulci
Hesternoque gravis semper ridetur Iaccho.
Quin etiam deus ille, deus Iove profatus ipso,
Et plantis uvas premit, et de vitibus hastas
Ingerit, et lyncei præbet cratera bibenti." 65

Haec Pan Maenalia pueros in valle docebat,
Sparfas donec oves campo conducere in unum
Nox iubet, uberibus suadens ficcare fluorem
Lactis, et in niveas adstrictum cogere glebas.

ECLOGA XI.

(a l. N e m e s i a n i I V.)

Summarium.

Lycidas et Mopsus, ille Iollam puerum, hic Meroën puellam, perditæ amantes, alternis canunt amores, querelasque exprimunt versibus elegantibus ita, ut præstantissima omnium Calpurnii Ecll. hæc videatur. Oeconomiam Pharmaceutriae Theocr. et Virg., sententias Virg. Ecl. N. noster secutus est. Confer. etiam Theocr. XI. XXIII.

Lycidas, Mopsus.

Populea Lycidas, nec non et Mopsus in umbra,

Pastores, calamis ac versu doctus uterque,
 Nec triviale sonans, proprios cantabat amores.
 Nam Mopso Meroë, Lycidæ crinitus Iollas
 Ignis erat; parilisque furor de dispare sexu. 5
 Cogebat trepidos totis discurrere silvis.
 Hos puer ac Meroë multum lufere furentes,
 Dum modo conductas vitant in vallibus ulmos,

Nunc fagos placitas fugiunt, promissaque fal-
lunt

Antra, nec est animus solitos adludere fontes. 10
Tum tandem fessi, quos lusus adederat ignis,
Sic sua desertis nudarunt vulnera silvis,
Inque vicem dulces cantu dixere querelas.

M. Immitis Meroë, rapidisque fugacior Euris,
Cur nostros calamos, cur pastoralia vitas 15
Carmena? quemve fugis? quae me tibi gloria
victo?

Quid vultu mentem premis, ac spem fronte
serenans

Tandem dura negas? — possum non velle ne-
gantem.

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmi-
na curas.“

L. Respice me tandem, puer o crudelis,
Iolla: 20

Non hoc semper eris. Perdunt et gramina
flores,

Perdit spina rosas, nec semper lilia candent,
Nec longum tenet uva comas, nec populus
umbras.

Donum forma breve est, nec se tibi commo-
dat annis:

„Can-

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“ 25

M. Cerva marem sequitur, taurum formosa
iuvenca,

Et Venerem sensere lupae, sensere leaenae,
Et genus aërium, volucres, et squamea turbae,
Et montes silvaeque: suos habet arbor amores.
Tu tamen una fugis; miserum tu perdis amantem. 30

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“

L. Omnia tempus alit, tempus rapit: usus in
arcto est.

Ver erat, et vitulos vidi sub matribus istos,
Qui nunc pro nivea coëre in cornua vacca.
Et tibi iam tumidae nares, iam fortia colla, 35
Iam tibi bis denis numerantur messibus anni.
„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“

M. Huc, Meroë formosa, veni; vocat aestus
in umbram:

Iam pecudes subiere nemus; iam nulla canoro
Guttare cantat avis, torto non squamea tractu 40

Signat humum serpens: solus cano; me sonat
omnis

E

Silva, nec aestivis cantu concedo cicadis.

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“

L. Tu quoque, facve puer, niveum ne perde
colorem

Sole sub hoc; solet hic lucentes urere malas. 45

Hic, age, pampinea mecum requiesce sub umbra.

Ilic tibi lene fluens fons murmurat; hic et ab
ulnis

Purpureae foetis dependent vitibus uvae.

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“

M. Qui tulerit Meroës fastidia longa superbae, 50

Sithonias feret ille nives Libycosque calores,

Nerinas potabit aquas, taxique nocentis

Non metuet succos, Sardoaque gramina vincet,

Et sua Marmaricos coget iuga ferre leones.

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmina
curas.“ 55

L. Quisquis amat pueros, ferro praecordia
duret,

Nil properet, discatque diu patienter amare,

Prudentesque animos teneris non spernat in
annis,

Perferat et fastus. Sic olim gaudia sumet,
 Si modo sollicitos aliquis deus audit aman-
 tes. 60

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmi-
 na curas.“

M. Quid prodest, quod me pagani mater
 Amyntae

Ter vittis, ter fronde sacra, ter ture vapore
 Lustravit, cineresque averfa effudit in amnem,
 Incendens vivo crepitantes sulphure lauros, 65
 Cum sic in Meroën totis miser ignibus arsi?

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmi-
 na curas.“

L. Haec eadem nobis, quae versicoloria fila,
 Et mille ignotas, Mycale, circumtulit herbas,
 Cantavit, quod luna timet, quo rumpitur an-
 guis, 70

Quo currunt scopuli, migrant fata, vellitur ar-
 bos.

Plus tamen, ecce! meus, plus est formosus Iol-
 lac.

„Cantet, amat quod quisque; levant et carmi-
 na curas.“

ADNOTATIONES.

ECLOGA I.

Inscribitur vulgo *Delos*, quod Wernsdorf. ad Apollinem Delium, oraculorum auctorem, refert. Coniecerunt alii: *Deus*. Inscribenda erat *Faunus*. Sed illi tituli omnes non a poeta sunt profecti. Expressa est Virg. Ecl. IV.

V. 1. *declinis* Heinf. quo non est opus. *Luc. Phae. 1472.*

5. Non male Dorv. a. *Molliter hirsuta*. — Nonn. libri: *genesta*.

6. Quidam *ulmis*. al. *umbrae*.

9. Plures libri *gracilis*, Augustei aevi scriptura, nisi male ad *silvam* retulerunt. Mox aliquot codd. *denset*, de qua forma *densere*, vidd. quos Burm. laudat.

11. Heinf. malebat *Palantes*. Vulg. spumantes aquas recte exprimit.

16. Deest in Barth. Abrupta est oratio, et fortassis versus excidit, qui sequebatur.

17. *nova* e codd. scripsi pro *mea*, probante Burm. Augetur doni magnitudo. Mox *docili* aut *docilem* melius erat.

18. Non mutavimus colloquentium nomina, etsi in Dav. ed. factum. v. 20. f. et 22. ad unum pertinent. Unde et Rom. v. 20. praefixit *Cor*.

nomen, quod probo. V. 18. Kemph. nescio unde, *Natura*, adfert.

25. Barth. e vestigiis codd. coniecit: *percurrere certius Orfus*. At cito carmen cognoscere cupit.

29. *resultant* coni. Heins. ut IV, 5.

30. *Nec mont.* pro vulg. *Non mont.* cum codd. editum. Mox Heins. coniecit: *destringunt sibila versus*. Vulgatae sensus: non inter fatidicos versus leguntur interiectae rusticae voces.

32. Gudius *praelege* maluit.

35. Vulg. *fagis*. Correxerit Ulitius. Intell. oracula lacta, quae canuntur, cum patefacta fata sint. In *patefacere* similibusque a verb. sec. coniung. compositis syllaba secunda nunc corripitur, nunc producitur. v. Burm.

42. *Secura*. Burm. quia *seculo* v. 38. praecessit, maluit *sincera* scribi. At illud accommodatius paci. *Friesemann*. Collect. Crit. coni. *Aurea Saturni* —

45. *causas* recepi, etsi Wernsdorf. vulg. *causam* defendit. Non dici puer (Numerianus) poterat unam causam aut orasse aut luisse. Burm. coni. *curam*, quod de imperii cura accipiat, *παίζων, βασιλείαν*, Herodi. VII, 8. Libri multi: *qui ludit Iulius*.

46. *Vinctas* tuetur Virg. Aen. I. 299. Al. *iunctas* aut *victas*.

51. Deest in pluribus libris. Heins. coni. *nullosque sui*, vel *decis*, vel *ducum*.

52. Si *subigentur* verum est, significat, subacta coercebuntur. Codd. *subdentur*. Ulit. coniecit *claudentur*.

55. *Quali* coni. Burm. Max libri nonn. *pro-fuso*.

57. Triplex locum premit difficultas, quod pax dicitur diffundere publica discordia; quod voc. *discordium* non auctoritate idonea nititur (v. Wernsdorf. Exc.), quod *grassantibus armis* et *tacito ferro* iunguntur. Fort. legendum:

quum (h. e. quando) lib. Marte prof.

Quum, dom. — — armis

Publica (i. e. civilia) diff. tacito (aut *tacite*)

Discordia bella.

Heins. et Barth. bis scribi *Quam* voluerunt, Heins. etiam *cessantibus arm.* Burm. — quam l. M. p. Et d. p. h. — Libri nonn. *diffugit.* Add. Wernsd. Exc. II.

59. *enseis* Burm. ed. — *dementia* noto errore libri plures.

61. Libri quidam *laxabit.*

70. Non videtur e libb. nonnullis scribendum: *nec inane. vanos* conl. Burm.

74. V. D. in Bibl. german. XLIII, p. 254. conl. *gens ima iacentem*, notatus a Wernsdorfio filio praef. ad T. VI. P. II. Poet. Lat. p. XIV.

75. *Ereptumque* codd. nonnulli. *Euectumque* conlucit Heins. probante Kemph. Recte monet Wernsd., veteres partem australem depressam, borealem erectam, existimasse, coll. Virg. Ge. I, 240. fs. *Borean* scripsi pro vulg. quia et in aliis locis graeca terminatio talium vocabb. legitur. Ita et *mox cometen*, non *cometem* dedi.

76. *Seruit* libri scripti, unde facile poeticum *Feruit* restitui potuit. v. Burm. Al. *Fervet.*

78. Usitatus fuisset: *placida radiantem luce* — atque ita pauci libri. Alii: *placidam radiantē l.*

79. *nutet* restituit W. — Burm. sine auctoritate

codd. *mittat*. Aliis placuit *nictet*, aut *niteat*. *de Wolf.*
 Libri: *nutat*, *mutat*, *mutet*. *de Lucet. 6, 181.*

8. Eurm. *Non per utrumque p.* posito puncto
 post *lampas*. Numquid ex edd. pr. restituit Wernsd.

81. Maluit Heinf. *Pergit* quod et in Dorv. cod.
 — Burmanni lectione in anteced. versu probata
 Nodell. Not. crit. p. 96. hic legi vult: Spargitur
 ardenti scintillans lumine l. sed si cum Wernsd.
 scribatur *Numquid utr. p.*, tum sanum esse hunc
 locum cenfet.

84. Expressit Ovid. Met. XV, 1. Sequentem
 imaginem W. probabiliter coniecit repetitam a sta-
 tuis regum globum (orbem) sustinentibus; unde
translatus in cum *orbis*, qui si firmiter sustinetur
(inconcussa), non edit *frugorem* (non intonat eius
 fragor — *sonitu* non cum v. *translati*, sed cum
 v. *intonat* inungendum.)

87. f. Obscura sunt oraculi verba ex poetae
 consilio. Itaque lectio non mutanda. Sensum
 huic, post Barth., invenit W.: nec prius Roma
 defunctos (imperatores) propter eximia merita cen-
 seat (referat inter) penates, (diis adscribat — de
 apothecis —) quam prius (successio) novi impera-
 toris declaret occasum (obitum) praecedentis, ita ut
 nullum intervallum sit (simplicius: novum impe-
 rium exceperit superius.) Pro *Censeat* placuit non-
 nullis *Sentiat*, quod et pauci scripti libri habent.
 Barth. et alii explicant de voto, ut quam diutissi-
 me vivant: non prius Roma deos suos tutelares
 defunctos sentiat, quam occasus ad ortum respexe-
 rit, h. e. numquam.

89. Vett. libri omnes *plenus*, perperam.

91. *foecundi* edd. nonn. huic certe loco non
 convenit.

93. *Discamus* Barth. e cod. At *dicere* est, canere. Augustae aures sunt Augusti, imperatoris, Cari. — *auris* libri nonn.

ECLOGA II.

Inscribitur vulgo Crocale, puellae nomine, quae argumentum certamini praebuit.

1. Nonn. edd. et codd. *Crotalen*, et sic etiam in seqq. Vulgatum tuetur Ovid. Met. III, 169.

3. *nec impar* e coniect. Modii editum. Nam libri, *sed impar*, contra sententiam. Martell. *neque impar*.

4. D. terras *vi*, et v.5. *sub umbras* Dorv. a.

8. Al. *vendicet*. Heins. coni. *venditet*. Idem mox *certamen erant*.

11. Ulit. coni. *quodcumque*. Vulgatum exquisitius. Mox libri inter *alitur* et *altum* fluctuant. Illud etsi metro adversans, post Gebh. et Kemph. praefert W. At noster non facile aërem sine epitheto dimisisset, et primae syllabae v. ales correptae ne apud seriores quidem poetas certum exemplum affertur, v. W. in Add. T. IV.

12. *lentas*. Friesemann. Collect. Crit. p. 173. maluit *laetas*, ut iam Tit., aut *lentus*. Utroque nunc non est opus.

14. *Adfuerant* nonn. edd. metri, opinor, causa. — Haec inepta; at v. seq. ex Virg. Ecl. 8, 4.

17. *egere sil.* coni. Burm.

18. s. Verba *neglectaque* — *calcabant*, et etiam desunt in aliquot edd. et codd. Nescio quomodo ex Virg. Ecl. 8. defendat Tit. Omitti etiam plura poterant, quod Guidalottus vidit.

21. *annosa* addit Burm. (qui et coniecit: *an-*

noſa — *umbra* h. e. arbore). *Annosa* magis *ilici* v. 12. conyenerit. Et *umbroſa* legunt plerique codd. et edd.

23. *habeto* e Burm. et Wernsd. coniectura pro vulg. *habeto* dedi. Ita concinnior eſt oratio.

27. Alia codd. et edd. nonn. lectio: *diſcrevit digitus*. *Decernunt* legi iuſſit Gronov. obſs. III, 13. atque ita nonn. dederunt, etiam Burm.

29. Heinſ. coni. *taenia*, Burm. maluit *pinu*, quia *taeda* non dici *frondens* potuit.

30. Vulg. *parvo hoc. hoc* deſt in Dorv. a. et Heinſ. deleri recte iuſſit,

31. Heinſ. *creſcat*. At a deo dicitur, quod iam certum eſt.

32. *Et mihi* Ulit. e nonn. libb. praetulit. — Vulg. *parienti gramine*, quod ſenſu idoneo deſtituitur. *parienti germine* coni. Burm. *pallenti* ex coniectura *Ant. de Rooy* ſpicil. crit. c. 17. dedi, coll. V, 6. Heinſ. *ridenti*, *varianti*, *vernanti*, *roranti*, adſcripſit. — In ſine v. *fundit* Titius legi maluit, probante Burm.

33. Sententia: matura poma ſub meis arboribus copioſe huc illuc cadunt. Non mirandum, in codd. haec mutata, et Criticis, ut Scäligero, improbata eſſe.

34. Codd. lectio eſt *fontes*. Edd. princ. ſingularem habent.

35. *mutare* edd. et codd. nonn. Doctius videri poteſt. Sed de mutatione tamen ſeqq. agunt. *nutrire* tuetur etiam Rodell. Not. crit. p. 86.

41. Nonn. edd. *genitalia*, quod pomis non convenit, ſed arboribus. v. Burm.

43. Editum vulgo *praecoquibus*. Gellius N. A.

X, 11, ostendit, veteres non adhibuisse form. *prae-coquis*, sed *praecox*, etsi *praecoquum* dixer. Cf. tamen Gesn. Thes. III, 995. Forcellini Lex. Lat. III, 495.

45. Ulii. scripsit: *gregibus portare novis*, ut — non male, quia *primo morsu* sequitur, etsi aliter statuit Burm. At vulgatum defendi potest, et tuentur, praeter Dory. a., codd. et cdd. omnes.

47. *vagas* ex Scalig. coniectura dedi pro vulg. *vagos*. Illud magis poeticum,

48. Vulg. *fulvis radicibus arida* t. *altera* (quod respondet sequ. *mutata*) e codd., *vulsis* (i. e. plantis quae evulsae ex alio solo sunt) e coniect. Burm. editum. Nam si radices iam fulvae (qui color est exarescentium) factae sunt, non feliciter transplantantur.

49. Nonn. *Pangitur*. At herba, non terra, pangitur.

50. Al. ut Burm. *fucos*. Invito me hic remanet *succos*. Itaque et post *Succida* et *succos* reliqui. Nam verior scriptura est *fucus*, v. Heyn. ad Virg. Ecl. III, 6.

54. *Dicam namque* n. Restitui hanc vet. lectionem, iubente etiam Wernsdorf. in Add. T. IV. p. 808. Nam vulg. *Decernamque* (i. e. consecrabo) primus e (coniect. ut videtur) dedit Pith. quem alii secuti sunt. Gronov. Obs. III, 15. maluit: *Secernamque* — Non offendere potest rustica simplicitas in repetitione v. *dicam*; et sententia est: nam dicam, hoc erit ~~numen~~ *numen*, et sub hac arbore erit numen.

55. *Hae* concesserunt Ulii. et Gronov. pro

vulg. Hoc. Recte. Nam vividius locus significatur. Heinf. coni. *hac eris*.

36. Al. legunt in *Crotale*. Mox Kemph. *quisquis* m. v. d.

57. Nonn. edd. *Huic similis*, ut intelligatur faginum simulacrum. At *faginus scyphus* intell. coll. Virg. Ecl. III, 56, V, 67. Tib. I, 10, 9. Grönov. *hic solus*.

61. Heinf. cum codd. nonn. *sed non et*. At vim habet repetitio verbi substantivi.

63. Huius versus loco in paucis edd. legitur hic:

Perfundens aras divorum sanguine largo
ab ingenio et arte nostri alienus. Ne illa quidem repetitio *agnus, agna*, in hac dicendi simplicitate displicet. Nonn. *Parilibus*.

64. Admodum libri scripti et editi variant: *fundere liba* (etiam, *vina*); *figere liba*; *farrea liba* (quod certe huic loco non convenit. *singere* et libris nonnullis nititur et est Ovidianum (Fast. III, 670.)

66. Perperam libri vett. *fagos*.

67. Libri nonnulli: *Nec fere*, Alii; *Nec sunt*; *Nec fero*; *Nec fert*; *Nec fors*. Scilicet ellipticum infinitivi usum non animadverterunt.

68. Nonn. *palanteis*, non magis quam *vellere* in quibusdam, probandum.

71. *Venies* hic et 74. alii libri. In ultimo vocabulo variant libri: *annus*; *hortus*; *hornus* (*ortus* et *ornus* tantum scripturae varietas est). *Hornus*, quia adiect. est, Burm. aut *hornum*, aut potius *foetus* t. s. *hornus* legi vult. Wernsd. sup.

plet *caseus*, aut *proventus*. *mihi* seru. (in nonn. libr.) prorsus est incommodum. -

73. *arenas* in aliquot libris ex vulgari proverbio repetitum, nec opus est coniect. Burm. *avenas*.

77. Sumo minus exquisitae libri quidam. Mox Burm. coniecturis *nutantes*, aut, *sudantes*, l. *coacto* non est opus.

81. Lectio *renitenti*, etsi ineptam reddit imaginem (sicuum Chiarum) invenit tamen patronum, Titium.

84. f. Non displicet Barthio lectio unius vet. ed. — *num gravis annis Decipior miser? o!* quot. — *fallo*.

87. *fragili* ex edd. vett. Gronov. Obs. IV, 22. Vulgato favet locus Ovid. Am. I, 14.

88. Olim lectum: *conspicor esse*, iam dudum emendatum.

90. Heins. *Induimur*, ad exemplum IX, 77. Recte. Itaque vulg. *Induimus* mutavi.

92. Mira est lectio ed. Opor. *Carmina spernit amor*, n. f. *seclit amorem*. Vulg. significat: de amore canendum est, et facile diutius canere possum, sed fugit tempus. Libri nonn. *sistit amori*.

95. *fontes - fontibus* *castas* *Luc. 2, 22*.
96. *Doryla* e Burm. emendatione, codd. etiam firmata, dedi pro vulg. *Dorida*, quod, si est *Δωρις*, metrum respuit.

97. Nonn. libri: *finierat*.

99. *Ite pares* coni. Burm. — *ab hoc* (i. e. ab hoc inde tempore). Ita cum codd. nonn. et Burm. edidi. Vulg. *ob hoc*, quod Wernsd. revocavit, locum haberet, si antea fuisset: *estis pares*.

ECLOGA III.

Inscribitur *Exoratio*. Non Virgilium modo, sed etiam Theocritum (Id. III. XIV. XXIII.) noster expressit.

Iollas alterum nomen in codd. et edd. aliquot scribitur, non *Iolas*. Nam est *Ιολλας*, non, *Ιωλας*, opinor. Itaque sic etiam v. 24. 92. et in aliis Eclogis scripsi. Atque ita quoque in Virg. Ecl. II, 57.

1. Nonn. — *valle* juv. Forte *m*.

4. Ulit. maluit: *apparet duris ego* (i. e. heu) *perdita ruscis. Iam dud.* etc. coll. Virg. VIII, 87. et mox Burm. cum libr. nonn. dedit: *Iam dudum nullis* — Heinf. maluit: *nullus*. Vulgatae sensus est: ego iam dudum non dubitavi crura perdita (lacerata) duris ruscis et omnibus rubetis scindere.

8. Distinctionem post *immodice* tolli, et *immodice ingratam* dici Phyllidem male putavit Barth.

9. Nonn. *mea vulnera*. Vulg. gravius h. l. Mox Dorv. *est femina*.

13. *si forte vacabis* cum Burm. et nonn. codd. edidi. Wernsq. ex edd. vett. *si quando vacabis*. *quando* ex antecedd. repetitum, quia sequitur *nunc*. Burm. etiam distingui maluit: *Altius ista querar?* *Si forte vacabis* (aut, *vacabit*), *Iola, Has pete* etc. Vulg. tamen lectio convenientior est illi, qua nunc uterque utitur, conditioni.

14. Perperam nonn. libri: *leves*, i. e. *laeves*.

16. Vulg. *spatiatus* huic loco prorsus non convenit, ubi antea taurus *requiescere* dicitur. Ita-

que non dubitavi recipere Burm. correctionem *spatiosus*, quae firmatur cod. Heinsf. et Dorv. a. Tauri est perpetuum epitheton. Heinsf. maluit *satiatus*.

18. *contemptus*, et *contentus*, quod Ulit. maluit esseque in paucis libris, displicet Burmanno, qui coniecit: *quamvis non tempus*, aut *potius quamvis contendis*.

19. *lactus*, aut *solus* est in codd. et edd. pr. *laevus* e Barth. coniectura datum.

22. Displicet repetitio imp. *age. tulere* explicant absulerq, distulere.

23. In cod. Tit. *quis vestrum deus intervertit amorem?* Ulit. similiter coniectente.

24. Al. *tu solus*. Heinsf. maluit: *sola — tu testis* etc. Adfentiuntur Burm. et Nodell. Not. Crit. p. 31. et rectius, opinor, id dicetur: *solum Phyllidem amans*, quod tu testari poteris.

26. Sine causa Heinsf. coniecit: *rogaret Me sibi, cum — rogaret* ita absolute ponitur. Mox Burm. vult: *En tibi —* Ita et Nodell. l. l. posito post *rogaret* commate.

28. *imitus* ex ed. vet. reponendum censuit Barth.

30. *Deduxi* scripsi ex edd. vet. et nonn. codd., probantibus Burm. ad Ovid. Am. I, 7, 48. et Wernsd., pro *Diduxi*, nam non suas, sed puellae tunicas (interiorem et exteriores — perperam enim B. existimat ad tunicam Mopsi et Phyllidis referri posse) detraxit, et pectora eius nudata (male quidam legi iussit *amba* sc. manu) verberavit. cf. 37. et 70. Tum codd. *recidi*. nonn. edd. *rescidi*.

35. Batth. maluit: *at ne f. v. — negetur* unus cod. H.

35. Duplex lectio est ead. et codd. *iurgetur* et *iungetur*. Cum illa *anhelo* est Dativus, opto ut *iurgetur* cum Mopso anhelante, (uti et in seqq. convicia in Mopsum iacit). Premit eam lect. usus v. *quod*, pro *ut*, senioris aetatis vitio tribuendus. Si *iungatur* legitur, *anhelo* verbum est: gemo, suspiro propterea quod *iungetur* Mopso. Heins. maluit: *ne — iungatur anhelō*. Burm. quō — *iurgetur anhelō*.

37. *Vinctas* plures edd. vett. (coll. 71. f.), *iunctas* Mod.

38. *nocent* codd. et edd. aliquot; sed vulg. est *proba*.

39. *iratas* maluit Heins., quod magis est poeticum.

42. *Camoenas* scripsi pro vulg. *Camēnas*, ut ap. Virg.

44. *Atque incisa* legi voluit Heins. At poeta hoc vult: primum cortici *incisa*, dein *decisa* et decorticata feram ad Phyllidem.

46. Ms. Tit. *amara*, quod et ipsum miseri amatores tribuunt noctibus epitheton. v. Burm.

47. Cod. Heins. *excluso disperdit — disperdit* vel *detergit* maluit Heins., Scaliger *distergit*. Alia scriptura est, *dispargit*. Dispergere oculos dicitur, qui huc illuc inquietus respicit.

48. Libri scripti et editi plures: *destructa*, aut, *distrieta*; pauci *descripta*, quod unum verum est. Dorr. *macrescit*.

50. Libri nonn. *turbidus*, huic loco parum aptum.

52. Codd. quidam: *et dulcia vina h.*, e seqq.

53. *iam candida*, noun. edd. vett., non male.

55. *tu cantante* aliquot edd. et codd., et mox, *quoi dulcia*.

59. *post haec* Kemph. Mox Heins. coni. *torpida*, sed revocavit eam correctionem. *Torrída*, est anhela, sicca, rauca.

60. Unus Dorv. a. *crebrae stridor* (quod fuerit, *creber* stridor).

63. Nonn. libri: *certaverat*. Vulgata significat: num possit mecum certare numero haedorum comparato cum numero meorum taurorum?

67. Male nonn. *suspendit*. Dorv. cod. *suas natus. ab ubere* coni. *Ulit*.

68. Al. *gracili*. Sed variare potuit Virg. Ecl. X, 71.

69. Est haec lectio omnium vett. edd., a Barthio defensa. Primus dedit Pith., *nullo* tr. c. *lacte*, quod deinde vulgatum, tamen Burmanno non satisfacit, unde varie tentat: *molli* — *lacte*, aut, *nullo* — *fisco*, *nulla* — *cista* etc. Sententia esse potest: neque sine te ullos feci ex lacte caseos. At videtur ea correctio esse lectionis antiquae, in qua, ultima syllaba voc. *nulla* ob caesuram et duas seqq. consonantes potuit produci, etsi Burm. contradicat. Cf. Wernsd. T. IV. p. 809. et *Iusti Obs.* crit. p. 19.

71. *Verbere torto* MS. Tit., quod in Virg. Ge. III, 106. aptum, non hic.

72. *Si licet* Dorv. Heins. maluit *quin licet*, Burm. *si libet*.

76. Edd. pr. *his inquam*. Heins. *his iisdem*. Tum *palumbos* noun. libri.

78. Quac-

78. Quaedam edd. *Misimus in gremio: per me* — unde alii distinxerunt: *Misimus; in gremio per me* — Neutrum bonum. *Contigerunt* maluit Burm. pro vulg. *Contigerant*, idque recepi. Mutatum est, quia licentiam poeticam in his syllabis praeter. corripicndis ignorabant. v. ad Virg. Ecl. V, 61. add. Nost. II, 14. Scribi sic etiam Friesemann. Coll. Crit. p. 176. iussit.

80. *Degustarat* Heinf. et Burm. coniecerunt, quod vix postulare videtur. At poeta vult: dum etiamnum degustabat; statim ubi flores prodierant.

83. Edd. vett. nonn. *pinfare legumine panem*. *pinfare* nihil est, sed utrum, *pensare legumina pane*, (cum nonn. edd. et codd.) an, *pensare legumine panem*, cum aliis legas, nihil interesse monet Burm. Nam sententia est: tam pauperem esse, ut panis loco legumina (lupinos) edere cogatur.

35. *hordea sulcis* Scalig. ad Manil. V, 281. hinc attulit, fortassis memoriae errore. Intell. molaе manuariae f. trusatiles.

87. Nonn. codd. et edd. *miseri innectemus*.

89. *Hi*. Pauci libri: *Hic*. Heinf. mox maluit: *figuentur*.

91. Mod. conl. *Mopsus Phyllis amat*; Tit. et Ulit. *Phyllida Mopsus habet*. Sriver. et Burm. et hoc probant, et praeterea legunt: *Lycidan habet u. r.* Heinsius: *Lycidas obit u. r.*

92. *quiquam* (pro *quoquam*) e cod. praefert Barth.

93. Varias lectt. sunt: *Praefer — Profer —* tum edd. quaedam vett.: *et ore tuo modulab* *Phyllida cantu* (e glossmate.)

95. Vetus lectio etiam codd. fuit: *vicina sepe*

F

sub ara. Et potest recte ut omitti. *Sepe* nonnulli a subst. *sepes* derivarunt, unde Ulit. legit: *vicina sepe sub aram*, aut, *vicinae sepibus arae.* Oudend. ap. Burm. Anthol. Lat. T. I. p. 716. *vicina sepe sub horti.* Ara agrestis intelligenda est.

97. Al. *a dextra.* Utrumque usitatum. Ulit. coni. *en dextrum.*

98. Aliquot libri: *Qui venit.*

ECLOGA IV.

Inscribitur *Caesar*, cuius laudes argumentum eius constituunt. Scilicet Numerianum plerique intellexerunt; nec *magna numina* ad duo fratres tantum, sed ad patrem cum filiis sunt referenda.

2. cui - *despexit* pro *quam aspexit*. *Wart. ad Lucr.* 2, 223. cf. *ad Hor.* Od. 5, 2, 27.

3. *Infesta* offendere potest. Explicatur imminens undae sedes, ut milites infesti sunt imminentes; et videtur convenire *minaci vultui*. Ulit. conj. *intecta*; Heinf. *insueta*; Burm. *in certa*, aut, *in lecta*. In fin. cod. Dorv. *formam*, et post *amnis* plene interpungit.

5. Nonn. *nam dudum*, et v. 6. *possunt*.

8. Pars codd. et edd. *urbesque*. Ulit. coni. *orbemque r. plebemque tog.* At et *urbs* (Roma) recte memoratur, et eleganter *pacem* (qua qui fruuntur togas gestant) *regere* dicitur, qui eius est arbiter.

10. Nonn. edd. etiam Burm. *Respicit*. Multo tamen aptius voc. *diversus* esse verb. *Despicit*, etiam Burm. monet. Tum vett. edd. *munera*, Nonn. *munia*. Barth. et seqq. *numina*.

12. Pleraque vett. edd. *Quidquid inest*. Cod. Dorv. *Quidquid idem*.

14. *politi* coni. Burm. — 15. Barth. coni. *valet a pietate*, et antea: *Tum mea.* —

17. Gudius: *Hac eadem*, ~~ante~~ ante — *meditatus* in plur. edd. vett.

18. Vulgata plerisque nititur edd. et codd. Quia in vet. ed. quadam legitur *aestas*, hinc a Burm. editum: *Quem vicena meis natalibus admovet aestas*. Barth. legit: *Q. vicena m. n. amovet aestas*. Heinf. *Q. bis dena m. n. admovet aestas*, aut *Q. vix una m. n. amovet aestas*. Gronov. in omiff. ad Diatr. Stat. p. 415. *Q. vicina m. n. admonet aestas* h. e. admonet, stimulat, ad carmen meditandum. At simpl. hoc vult poeta: non multum est me iunior.

20. Omnes vett. edd. et codd. *nunc cohibes*, quod et Wernsd. in Exc. defendit, ut *cohibere* sit permittere, quo significatu seniores scripti. posuerunt. Sed offendit etiam *nunc*, quum praecesserit *Iam*. Itaque e coni. Titii et al. edidi cum Burm. *non c.* atque etiam v. 21. posui interr. notam, ubi vulgo est punctum. Heinf. coni. *tun' coges?*

22. Codd. noun. *non te semel*.

24. Dorv. a. *I potius*, quod recepi. Languet vulgatum *Et potius* —

22. *taceare* f. codd., {al. *tueare*, Heinf. coni. *solere*.

29. Modius perperam coni. *Praeterquam his* — nam *praeter* eodem signif. adhibetur.

30. Barth. *Non eadem nob. nunc*.

54. Barth. e vestigiis vet. ed. coni. *Tu nostri miseratus ops es*.

55. Vulg. *solvere*. Utrumque usitatum. At *pellere* in plur. codd. et edd., et *solvere* potius con-

venit ieiunio aliquamdiu et consulto atque sponte servato. cf. Burm.

37. Mira codd. lectio: *Satyri recumbamus.*

40. Codd. nonn. *trucibus*. Barth. *trucibus qua.*

41. In codd. et edd. nonn. *germani*. *Geryonae* ex Heinfl. sententia dedit Burm., latere aliquid ulceris suspicatus.

42. *Bactrus* codd. nonn. et edd., al. *Bethys*.

47. Heinfl. coniecit: *non hisce daret* — quod offendit eum repetitio pron. *ipse*.

49. Burm., ne monito quidem lectore, et sine codd. edidit *nunc exaudiret*.

50. Librorum consueta varietas est: *advocet*, *advocat*; Barth. *avocet*.

52. Perperam vett. edd. quaedam: *Vis aliena*.

54. Ex uno Dorv. cod. edidit Burm. *Agricolae*, quod cum *dei* iungeretur, ut opponerentur dii agricolae Apollini et Musis. *Agricolis* est, in eorum utilitatem.

56. 57. Conflarunt nonn. codd. ita: *Concinis et medio plus pulcher obumbrat*.

59. Libri nonn. *et heri quos doctus. here Ovidianum et probum* est.

63. Dorv. *carmen modulabile*. Respicitur ad Virgilium, qui ad exemplum Siculi poetae Theocriti (Hyblaea) bucolica carmina composuit.

66. In plerisque libb. *Personuisse*, et *blande*. Utrumque, Heinfl. secutus, et nonn. libb. veteres, emendavit Burm. Praeterea hic et alibi in cod. Voss. et ed. Rom. *quoi*, pro, cui, et v. 109. *quous*.

70. Nonn. codd. et edd. *sed nunc mihi* — *anuerit*.

72. Vulg. in plerisque libris; et pauci tantum codd. *Dicimus en quia te.*

75. *Quam* optime respondet praec. *tam.* Edd. et codd. *quae, qua; quo.*

77. *Per me* (ut Wernsd., h. e. hortatu meo) et *Pro me* (ut Burm.) fere parem habent a codd. et edd. auctoritatem. Mavult Burm. *pro re*, i. e. pro argumenti gravitate.

78. Edd. nonn. *nec dubita.*

79. *Succinat e* codd. Voss. Geth. et edd. nonn. dedi. Vulg. *succinet.* In nonn. libb. *succinit.*

80. *Ducite e* coni. Barth. et Friesemann. Coll. Crit. p. 177. scripsi pro vulg. *Dicite*, quia sequenti *reducite* respondet. Alioquin *redicite* scribi voluit Friesem.

81. In omn. edd. ante Burm. *Amyntas.*

83. Barth. ex ed. vet. *Atlantiacum.* Respiciuntur ad Aratum.

84. Codd. et edd. pr. *At qui nunc*, aut, *At nunc qui* — 85. *vivendi robore* nonn. libri.

87. Pleraeque edd. vett. et codd. *Te quoque* — sensu tamen adversante.

90. Non intellectum *visurae* peperit lectiones: *visurus saepe, visuris, visurae* in libb. scrr. et editis. Heinf. et Burm. malunt: *visurae* — *Lauri fructificant.*

91. *vicinae* magis offendit. Barth. coni. *divinae*, aut, et *civica* (sc. quercus), aut, *unitaque.* Swart. *vitisequa.* Vulgatum Burm. et alii de myrto accipiunt, quae lauro vicina erat (add. Virg. Ecl. II, 34.) quia hac triumphantes, myrto ovantes coronabantur. (Ulit. *Erycinae* h. e. myrtus); Wernsd. (cum aliis) de quercu s. corona

quernea domus Palatinae probabilius intelligit (Exc. IX. p. 332.), quia sic laurus — quercus — respondent Phoebus, Iovi, in praeced. — Antea codd. nonn. *fructiferat*.

98. Heins. *Iuppiter ille*, pro vulg. *ipse*, recte, ne ter idem pronomen recurat. Itaque recepi.

94. *abis* pleraeque vett. edd. — Ulit. dedit *abes* (libri nonn. *habes*). Hoc, an *ades*, ponatur, eodem redire monet Burm. — Heins. coni. proximus ipsi Caesar agis. Dorv. coni. *proximus esse Caesar aves*.

95. Edd. vett. *reclivis* aut *reclivus*; codd. *reclusus* (unde Burm. coniicit *refusus*.) E Barth. coni. dederunt Burm. et seqq. *reclinis*.

95. *currentia* libb. nonn.

99. *Scit deus* pauci codd.

101. *Pharsaliae* vulg. metro adversatur. Jam et si videri possit poeta ipse ea in re errasse, ut saepe seniores poetae, tamen, quia codd. Voss. Goth. et ed. Rom. *Pharsalis* h. e. Pharsales, legunt, illud recepi. Heins. coni. *Parrhasiae*; possit et *Mae-naliae*, inquit Burm. Wernsd. usum voc. *Pharsaliae* s. Pharsales repetit a Bucolo, *Pharsaliae* urbe, auct. Hesych. (Exc. X.). Tum nonn. edd. pr. *sonuerunt*, probante Heins. At exquisitius ita *solvere*, v. c. ora, linguam etc. dicitur. Sensus: vixdum ex subito silvae silentio deum adesse collegi, illico *Pharsaliae* cannae, quibus fistulae (bucolicae) componuntur, sonum ediderunt.

104. Edd. pr. plures et codd. *exudent* (h. e. exsudent), nonn. etiam *ubera*. exsudere (emittere sudorem, aut alium liquorem) huic l. non conve-

nit. Itaque *exundent* (lana nova copiose succrescit nuper tonlis matribus) tuetur Burm.

135. *semel haud* coni. Tit. Mollius fuerit *non (memini) semel*, sed nihil esse mutandum ostendit Burm.

106. *Palen* cum Goth. et ed. Rom. pro *Palem* scripsi.

110. *cui*. Libri scrr. et edd. etiam: *quoi; qui; quo*.

111. Aut *odora*, aut *honora*, legi iussit Heinf. et mox *tepefacta*. Sententia est: in cuius, tanquam dei, vocati honorem silva densas accipit frondes, quae odorem spargunt, et arbor antea frigore gelata incipit germinare. Facilius tamen esset *odora*.

113. *succis* edd. vett., duriter, sed frequenti varietate. v. Burm.

117. *dentatos* ed. Asc. *clam natos* cod. Dorv. Referunt eo, quod ex lege Cari Imp. et filiorum thesaurus cesserit inventori. At potuit *imago* etiam ex antiquis temporibus repetita esse. v. Wernsd. Exc. XI.

121. *prenso* Heinf. in ora cod. *Novus. cf. Lucr. 2, 110. Virg. Ec.*
1, 45. Prae in Ant. 621. Id. 11, 16, 52.

124. *psallat* edd. et codd. nonn., probante Gronov. Omiss. diatr. Stat. p. 416. — Ulit. coni. *psallat* c. *ad uv.* Heinf. *ruptas calcet vindemitor uvas*.

125. *saginata* edd. pr. et codd., in qua lectione, cum antiquis secunda verbi syllaba longa sit, aut noster dicendus est corripuisse eam, licentia ea qua seriores poetae interdum usi, aut pronuncian-
dum saginata. v. Wernsd. Exc. XII. Inde ex-
 sistere potuit *signata*, quod in recentt. edd. etiam

Burm. Hinc nonn. maluerunt *saturata*, aut *satia-
ta*, cuius glossema esse *saginata*, Burm. existima-
vit. Heinf. etiam *Sicana*, *pagana*, sic *grata*, pro-
posuit. Dorv. a. *Utque bono pl. paganida* (*pa-
ganica* esse debuerat) *turba m.* Non ad ludos
gladiatorios, sed ad compitalitios, et rusticos qui-
dem, qui urbanis antiquiores erant, pertinere do-
cet Wernsd.

128. *lenta* codd. plur. et edd. nonn., quod
Barth. tuetur, ut *lenta* rusticorum saltatio ad fistu-
lae sonum intelligatur. At *lentae* saltationis in-
commoda est imago.

129. Edd. nonn. pr. *Gramina*, quod, utrum
praeferant, dubitant Burm. et Wernsd. Primum
Carmina nititur plurium librr. auctoritate. Dein-
de *cantare choreas*, quod huic respondet, postu-
lat, ut legatur *carmina ferire* etc. h. e. cum can-
tu tripudiare, non, *gramina ferire*, quod fuerit
simpl. saltare. — Mox Barth. coni. *nullas non*
(e. *omnis* generis), Burm. *non molles* h. e. duras,
quales sunt rusticorum. Certe languet vehementer
non nullas. Ad sententiam cf. Virg. Aen. VI,
645.

131. *Exurgent, exundant*, sunt errores in qui-
busdam edd. et codd. Dorv. a. *iam surgat*.

132. *Lycaeus* (pro vulg. *Lyceus*) dedi, ut
Virg. Aen. VIII, 344. ubi v. Heyn. *Lycaeus* coni.
Heinf. Plures edd. et codd. *Lyaeo*.

134. *placito* mavult Heinf.

136. Heinf. coni. *sicca cito*, Tit. *foccatto*.

137. Heinf. corr. *huc* iuv. — Tum scripti cum
ed. Asc. *non fallor*, quod non poeticum modo

magis, sed et aptius rei est, quam vulg. *nisi*, aut *ni fallor*.

138. *Gudius* conii. *ad longa* red. —

139. Iam Heinf. emend. *revolvite*, et nuper etiam Frielemann. Coll. Crit. p. 178. Est hoc sane *Parcis* convenientius, v. Burm. ad Ovid. Met. II, 654. sed et *resolvere* defendi potest, imprimis cum prorsus nova fila ex solido auro ducenda dicantur.

143. Horat. I. Od. 2. expressit.

144. *vivas atque hunc*. Variant libri. Nonn. *etenim hunc deprecor*; alii: *aeternum hunc, te precor*. Correxerit Tit. e vet. lib. *vivas* vel *venias* scribens.

145. Nonn. libri: *aeternos*. Quamquam Roma aeterna dicitur, tamen rectius hic princeps aeternus (h. e. aeternum) regere iubetur.

146. Vulg. *coeptamque*, quod explicant, coeptum imperium terrae. Sed vix hoc latinum est. Heinf. in ora cod. *spretamque*, aut *cassamque patri*: *Gudius*: *coeptamque pati*; Ulit. *coeptam curam*. At Guidalott. *captamque* in cod. invenit, idque (a statione repetitum) probavit Burm. Sed Hoenff. Peric. poet. et crit. III. p. 330. *certamque* legendum esse ex Stat. Silv. I, 1, 105. quem noster h. l. imitatur, docuit. Itaque recepi. — *desere pacem* Dörv. 2.

149. *quae paribus* libri nonn. et ita conii. Ulit. At quinis, igiturque imparibus, versibus sibi responderant.

150. *sonant* pro vulg. *canunt*, quod languet, ex edd. nonn. et Mod. reposui. Burm. conii. *cadunt*.

151. *Solent* sc. lambere. Mod. *legunt*, Heinf. *fovent*.

152. Vulg. O. m. *quam t. d. c. versut* Tum — Quod reposui, est in cod. Dorv. et ed. Opor. sensumque meliorem fundit. Tum opto ut carmina, quae tenero versu decurrunt, sonent etc. Ita non est Coniunct. hic pro Fut. (sonabunt) accipiendus, quod post alios Wernsd. Exc. XIII. contendit. Possit et legi: O mihi quam tenero *quae currunt* c. versu, Tum (codd. nonn. Tunc) M. *sonent* (i. e. sonabunt), idque Friesemannus Coll. Crit. p. 177. placuit.

156. *dicit* libri nonn. quod praecedenti convenit. *Ovilia* est ex emend. Heinf. Edd. vet. aut *vilia cura*, aut *vilia rura*.

157. *Tamen* pro vulg. *modo* rescripti e plur. codd. et edd. Poeticum magis est. Praeterea etiam legitur: *Et tu* — In seqq. imitatur Hor. Sat. II, 6, 52.

160. Edd. quaedam *Tum* mihi.

61. *Tyconiam silvis* perperam in libb. nonn. scrr. et edd. Burm. coni. *Tironem* (h. e. cum tiro, iuvenis, esset Virgilius). — Quidam *a silvis*. Describitur Maecenas.

162. *deis* cum Heinf., probante Wernsd. scripti pro vulg. *deos*. Maecenas ad Augustum adduxit Virgilium.

163. Heinf. coni. *cantabis et*, aut, *cantabitis*.

165. Gudianus: *pulchrior emeritae*. — *deus iste* Heinf.

163. *aestus* coni. Ulit. — Heinf. *iam premit aestas*; at *fremere* naturae ipsi meridiani aestus magis est accommodatum.

ECLOGA V.

Inscribitur vulgo *Mycon*. Nomen a Virgilio acceptum (Ecl. III, 1.), Wernsd. censet apte adhibitum, quod senes recalui, qualis h. l. introducatur, Myconii appellati sunt. Magis arguantur, qui Imp. Carum intelligunt. Incompositam dictionem locorum nonnullarum Wernsd. ingenio senis obliuiosi convenire existimat.

3. Edd. vett. nonn. *Tum*. *Canthus* recte scribitur. Fuit et Argonauta huius nominis.

6. *Cana* non ob pruinas dicuntur, sed sunt pallentia, v. Wernsd. T. IV. p. 810.

7. *quas reductas* et v. 9. *has*, 24. *clausas* ex ed. vet. legi voluit Barth. Et poetis quidem *greges* hoc genere dicuntur. Sed deest aliarum edd. et codd. auctoritas.

8. *pabula* coni. Burm., quia voc. *gramina* modo praecessit, quam non existimo mutationis iustam causam esse.

10. *certo* coni. Heinsl. — Burm. mavult *per te*, h. e. sine adiutore et magistro. At non placet, quia sequitur *pro me*.

11. *iam pridem* edd. nonn. vett. Cod. Dorv. *nobis aetas iam mille* — *Adspice ut* — ex vet. ed. defendit Barth. Nam saepe poetis negligitur eliso. Si quid mutandum, Burm. mavult: *Adspice iam nobis ut dudum*.

14. Burm. coni. *amantes saxa*, quod *lustra* ferarum latebrae, non caprarum, dicantur.

17. *Incipiunt, et habitabit* edd. atque codd. nonn. Est *lutare* h. l. e luto compingere. v. Barth. et Burm.

18. Codd. nonn. *movebit*.

19. Vulg. *toto* vern. gr. *silva*. Plures edd. et codd. *tota* — quod Barth. defendit, ut syllaba ultima voc. *tota* per caesuram producat. Sed *silva* etiam locum non habet, cum mox *silvae* adsint. Depi igitur ex coniectura Hoenfütii Peric. poet. et crit. III. p. 331. *totus* — *saltus*, quod a vulgatis proxime abest, si *silva* glossema esse putatur voc. *saltus*. Burm. conii. nobis vern. *germine* silva — Plura proposuit Heinf. *Tunc etiam lato*, aut *exorto*, aut, *tunc etiam toto* vernatrix gr. f., aut, *verqante toro*, *tunc gramine*. Dorv. a. *Tunc etenim melior* v. g. f.

20. *induit umbras* conii. Wernsd. — *Pullare*, h. e. pullulare, illustrat Rutgerf. Ven. Lect. c. 11. p. 293.

21. *Tum* hic et mox edd. nonn.

24. *mitte reclusas* conii. Heinf. At *clausi* sunt, qui huc usque clausi in stabulis fuerunt. Wakefieldus Silv. Cr. III. p. 40. legi iubet *mittere* (pro Imp.), metro scil. metuens.

25. Edd. nonn. *tu cespitem*.

26. Codd. plerique: *foci*. Genius loci est deus *ἐπιχθόνιος*. v. Burm.

28. Vulg. *atque etiam* — plures libri *ac etiam*. Itaque reposui *hac etiam*, ut Burm. coniecit, qui tamen et proponit hanc lect.: *ante tamen*, d. v. Nodell. Not. crit. p. 88. mavult: *atque etiam*, d. v., *ovilia lustrat*, ut saepe *victima lustrare agros* etc. dicitur.

30. Edd. pr. plures et nonn. codd. *accedere*, unde in Goth. exstitit *accendere*.

31. *ut primae* nonn. edd. — *perfecerit horae* conl. Heinf.

32. *Ac si* edd. et codd. nonn.

33. Duo codd. et ed. Rom. *capellis*.

34. Bene vulg. ita interpretatus est Heynius ad Virg. Ge. III, 400. mane mulge oves; habebis lac in usum messorum interdiu. Incertae saltem omnes sunt coniecturae. Ulit. *inde premes*, quod mane *fluat* (imo premendum est lac, quod vespertina mulsura dedit, indeque caseus faciendus). Barth. *Implebis*, quo *massa fluat*, quod (in una alterave ed. ant. inventum) ita explicat Wernsd. (Exc. XIV.): Implebis eo lacte, quod mane mulsum est, fiscellas s. calathos, quo *massa*, s. concreta pars lactis, sero per imposita pondera expressa, *fluat*, et rursus mane *premetur*, vel pressum fluet, quod hora vespertina redactum fuerit. At ita de solo caseo dicetur, non de alio lactis usu. Wernsd. coniicit: *Impl. quae pressa fluant*, aut ex Virg. (uti iam Martell.), *Impl. quod nocte fluat*, h. e. prematur: Heinf. *ampla tibi quo massa fluat*. Burm. in *fiscis quo massa fluat*.

35. *coëgerit* Barth. ed. Et *redegerit* eo significatu esse positum ostendit Gronov. Obs. IV, 3.

36. Edd. nonn. *neu* — al. *ne*.

37. *teneros* cod. Dorv. At quia omnino albi agni maximi aestimabantur, propterea *niveos* memorat.

39. Una ed. *ne* pud. Pro *vifes* Dorv. *tendis*.

41. Fluctuant libri et *natoque parenti*, *natosque parenti*, *natosque patenti*, habent.

42. *peritos* coniici posse monet Burm.

43. *Et minus* cod. Pal. Perperam Dorv. *Nec minus.* — *admotae* edd. nonn. pr.

48. *Impulit* post Heinf. legi iussit Friesem. Coll. Crit. p. 180. Tum Heinf. etiam legi maluit: *et mersas.* — *tendentibus* in nonn. edd. et cod. Goth. ferri nequit. torrentibus ex subita tempestate ortis facile abripiuntur agnae, quae nondum stare (necum tonderi) possunt.

49. *sitientibus* ex edd. vett. aliquot et codd. Voss. Goth. recepi. Vulg. *sitientes.* At aestus non *sitire* dicuntur, nisi hoc novo modo dictum fuerit pro sitim creare. aestas adfert aestum ita ut sitiant. Rectius IX, 14. *ardentes aestus.*

53. *Sufficit* coni. Heinf. — Petita haec e Virg. Ge. III, 322. Is. *Umbris pro Euris. Vassas* Lucr. 2, 319.

54. *tanguntur* (quod Heinso placuit) edd. et codd. nonn., alii *tinguntur.* 55. *germine.* Vass. l. l.

56. Edd. nonn. *Ut simul* — Ulit. coni. *intruere* cic. At vid. Heinf. ad Ovid. Fast. VI. extr. Ubi dies incaluit, cicadae strepere incipiunt.

58. *Et campos* cum edd. et codd. nonn. scripsi, pro vulg. *Vel c.* Nam intelliguntur herbae in campis.

59. *proiicit* coni. Heinf. sed *porrigit* est, extendit. v. Burm.

60. *declini* Heinf. coni. — *declivo* et *nova* Dorv. c.

61. *serique* — *premendi* Dorv. a. longe alio sensu. Merenda de cibo pecorum, etiam apud alios. v. Burm.

64. Barth. (ex ed. vet.) legit: *Laevibus ac nidis* somn. captare volucres (s. volucris): scil.

includatur, non prius, quam volucres includuntur nidis, ut somnum captent. Sed ille Iasus. usus hic incommodus erit.

65. Vulgata lectio fuit: *Cogitet et tremuli tremebunda coagula lactis*, quam nullo modo sanam esse facile patet. ac recepi e cod. Voss., quia suaviorem efficit numerum versus, reliqua dedi ex probabili coniectura Wernsd. Exc. XV. p. 545. f. Nam ipsa mulctra dabant coagula, atque ex illis lac concretum transfercebatur in calathos. v. Colum. VII, 8, 3. Tempus autem vespertinum ita describi etiam ex Ecl. X. extr. intelligitur. Poterat et scribi: *Cogitet, ac densas* (aut *atque premas*) *tremebunda c. l.* — Burm. coni.: *Cogitet: hinc tremuli preme munda coagula l.* (At non nunc de lacte premendo praecipitur, sed tempus, quo prematur lac, indicari potuit). Heins. aut: *Cog. i tremuli preme munda c. l.*, aut: *Cog. et tremuli premere uda* — c. l. Barth., distinctione post *volucris* posita, non ostendit, ad quem verb. *Cogitet* spectare possit. Codd. nihil praebent adiumenti. In Dorv. a. *tremulo tremebundo fruniat ore*.

66. *Sucida* Burm. ed. Recte. Tum vulgo post *iunco* non interpungitur, ut iungantur verba: quum iam tempus erit constringere etc. atque deinde post voc. *arbas* (v. 63.) comma est. Verum ita offendit bis positum *iam*. Potius novum haec continent, ut et Wernsd. vidit, praeceptum: porro (*iam*, aut ut W., eodem tempore vespertino,) vellera constringere oportet iunco (Inf. pro Imp. V. Wakefield. Silv. Crit. III. p. 37. ss. unde in Asc. ed. e correct. datum *constringito*, quod, aut *constringes*, placet Wernsdorfio), quum tempus

erit oves et hircos tondendi (medio vere). In ed. Dav. cum *stringes*, et mox *Tum iam* — Burm. coni. *Sucida quum* — iunco *Et iam* temp. etc.

70. Vulg. *comas* Ex verissima Burm. coni. recepi *comis*. Pecudes, quantum vellera eiusdem sunt coloris et bonitatis, eodem loco includendae sunt, non *comae*. Barth. coni. *coma*.

73. *Denudarit* mavult Burm. recte, si profai-cus esset scriptor.

75. Heinf. coni. *vellere*. Non opus. Antea al. *pufula*.

76. Edd. et codd. nonn. in *miserum*. Burm. censet *ah miserum!* posse praeunte ed. Tig. per parenthesin interponi. Mox *porrigine* s. *pruriginis* coni. Heinf. Rubigo h. l. est putredo, et *fragilis* dicitur, opinor, quia frangit corpus, ut mox *contrahere* h. e. comminuere ossa dicitur.

78. *Haec* edd. et codd. nonn. Tum *liventia*. At Virg. Geo. III, 449., quem ante oculos habuit, etiam *viva sulphura* dicuntur. *Providus* non cum v. *moneo*, sed cum Imp. *porta* iungendum.

79. *scillae*. Burm. *Scyllae*. Illa, quam recepi script. est quoque Virg. Ge. III, 451. *capita* voluit Heinf. Tum aliquot codd. *et buctata* (num *ructata*? Burm.) *bit*. Dorv. a. et *virosa*, b. et *vittata*. Wolf. coni. *et nitrata*.

81. *Pura* tibi (sc. pix Brutia) mavult Burm. et nonn. libb. deest. Edd. pr. quaedam: *liquido picis ungere*. At praecessit pix. Burm. mavult: *liquidoque hinc unguine* — vel, *hinc liquido simul*.

82. Nonn. codd. *vini* — *pondere molle Argentum* — Dorv. a. *durae* q. *pondera massae*.
Ulit.

Ulit. coni. — *pondera in olla* A. c. l. p. *ahena*; s. *in illo*, vel *in uno* sc. *aheno*. Heins. *pondera amellis Argenti incoquito*. Amellum dicitur melissophyllum esse.

85. Inter *Auferet* et *Afferet* fluctuant edd. Vett. Tum nonn. *ingenti*. Mox olim: *in arvo*; aliquot codd.: *Ovili. in armo* reposuerunt Modius et alii. Ita Dorv. a. b. c. Nonnemo coni. *in aure*. Heins. *certus poss. in arvo*.

86. Nonn. *Nunc etiam*, et, *cum* s. *quum* sic. —

87. *turbida* Tit. e Mf.

88. Al. *nimum*. Voluit *glebas* ponere, sed metro coactus *herbas* scripsit; ita epith. fragiles ineptum est. Wernsd. In seqq. expressit Virg. Ge. III, 414. ss.

89. Ap. Virg. ex ed. Heyn. *saepia*, ut *saepes* v. 96. (in Dorv. cod.) scribitur. Dorv. c. *tectis*.

91. Libri aliquot: *Obsuerit malus iste o.* Burm. coni. *Obvius* — sed monet tamen etiam praeter. ita ferri posse, imprimis si senex de sua experientia loqui putetur.

95. Libri nonn. *Nunc age* —

96. Heins. coni. *feras*, sed quia de agendo, non de ferendo praecipitur, mavult Burm. *Quas* — *geras*. Tum *ratione* erit prudenter.

98. *nimias* coni. Heins. At *vivas* retinendum, quia frondes in hibernum usum gregis, succo plenae, postulantur.

100. *Tunc* e cod. Goth. scripsi pro *Tum*, quia praecedit.

103. Plerique libri antiqui: *Ast ubi* — aut *Ast*

tibi — *At tibi* — *Has* ex emend. vera datum habet Dorv. a.

104. Modius corrigit, prob. Burm. *Eic tibi*, nit. — Barth. *Hic* t. —

106. *Ne* pig. libri nonn.

107. *fulcos* Dorv. et v. 114. atque semper. Heinf. *fulcos*. Perperam post *novos* in B. et W. punctum est. *Turbida* mavult, etsi *turpida* esse potest, quae torret (de frigore), Burm.

109. *Velis* lectio est omn. libr. Sensus: adde siccis ramis continuo novos, ne opinione citius hiems ingruat, et tu, in nimio gelu atque densis nivibus, velis arborum ramos flectere et frondes inde stringere, neque tamen possis. *Velit* post Ulit. dedit Burm. Martell. legit (v. 107. ss.) *licet horrida* — Incurv. *velit*. Ulit. coni. *ne*, ut (h. e. quando) t. n. *Instat* h. — Inc. *velit* — Burm.: *ne*, *turbida* n. *Cum stet* hiems — Inc. *velis* — Praeterea edd. et codd. *velis vimen*. Tum scrib. esset: *et stringere*; atque ita (*vimen et str.*) ex Virg. Aen. III, 51. legi maluit Heinf.

110. Scripsi *laeves* pro vulg. *leves*, quamquam et Virg. Ecl. VI, 51. recentiss. ed. habet *levi* — fronte, prima syll. longa. *tamen* non sollicitandum: si propter hiemem aliarum arborum frondes non licet stringere, poteris tamen in valle frigorebus non ita obnoxia succidere falce hederas etc.

117. *penetrabile* ex Virg. Ge. I, 93. ubi frigus ita dicitur.

118. *penetralia* libri nonn. ex anteced. versu, unde et Goth. *penetrabile*.

119. *meminisse velim* Dorv. a.

ECLOGA VI.

Inscribitur *Litigium*, quia rixarum et convictio-
rum plena est. — Vulg. *Mnasylus*. Duplicavi lit-
teram, praecuntibus codd. nonn. v. 27. et sic in
seqq. etiam. Cf. Virg. Ecl. III, 15.

1. Libri nonn. *Rectus*, aut *Laetus*, *ades* —
Burm. coni. *Lentus* a. cf. VII, 1.

4. Mf. Tit. *Laconum iur. g.* Heinsf. coni. *La-
conem iur. g.*, aut *Lacaenae* — Spartani canes
generosissimi habebantur. Nihil tamen mutandum.
Quidam distinguunt: *dedit ille laenae*, iur. g.

6. *et cantu* libri nonn.

7. f. Vulgo distinguitur et legitur: *ut vinc. ac.
cornix*, Voc. sup. *si* dir. aed. bubo. Wernsd. scri-
bi tum vult: *si* vincat — ut-mox *si* dirus — Ita
et Hoewst. Peric. poet. et crit. III. p. 332. f. et
Friesem. Coll. Crit. p. 179. posito post *cred. est*
commate. Heinsf. autem: *sic vinc.* — *sic* dirus —
ita vinc. legi maluit Canuegiect. ad Avian. fab.
III, 12. Simplicior videtur et tamen gravior ratio,
quam secutus sum. — *turpis* — bubo (quia in
codd. plerisque est *turpior*) praetulit Burm. Vel-
lem me recepisse in ordinem, etsi *dirus* quoque
recte dicitur.

9. Vulg. *Te* possiar. Correxerit Mod., et *Ne* est
in Asc. probante Wernsd. Add. T. IV. p. 80.
Edd. nonn. pr. *Te patiur* (h. e. dentam erga me
feram). Tum libri quidam: *Crocate. torquesor* in
nonn. edd. ex interpretamento.

12. *decipiar* coni. Burm. et ironice accipit: fac me nunc decipi, te iudice; aut legit: *Iam non decipiar*. In fine quia pauci libri scribunt: *panetas* a. Wernsd. coni. *panicus* a., Heinf. *squallidus*.

13. Al. *histrice*. Est ὕψος Ael. N. A. I, 31. — *hirsutam* — *barbam* e Graecismo legi maluit Heinf.

14. *laevique* etiam hic pro vulg. *levique*, sed cum codd. nonn. vett., scripsi. Al. *lenique*.

15. Libri nonn.; *Et viridans* oc.

16. Vulg. *Qui dici posset*. Meliorem ordinem codd. et ed. Rom. dederunt. Irridet his dictis Asilum.

19. Edd. nonn. *pates*. Mox Voss. cod. *calamis*.

2B. Edd. nonn. *manum*, ut Virg. Aen. IX, 44. — Quidam: *vel veniat*, aut, *veniat vel*, unde Heinf. coni. *veniat vel hic*, aut *veniatque vel* — At *vel* sequitur. Ed. Asc. *haud nunc erit arb. Alc*.

22. *Vinces* Dory. a. ex interpretamento. Cf. Virg. Ecl. III, 25.

23. Pleraque edd. *arida. fauces* coni. Burm. quia *rumpere voces* magis dicitur, qui post silentium clara loquitur voce. *stillantes* Heinf. mutari voluit in *titubantes* aut *strigantes*. Neutro opus.

25. *Verba* edd. vett. ex praeced. versu. *Vera* iam praetulit Tit., atque ita nonn. codd.

26. *Lycotas* est Prop. IV, 3. et infra Ecl. VII. Variant in nomine codd. et edd.

28. Edd. nonn. *recuses*. Virg. Ecl. III, 29.

29. *inflatis non credulus* Heinf. ut cod. Dory.

2. aut, *inflatis non cedimus*, i. v. Burm. coni. *insta nunc: non credimus* i. v. Vulg. bene explicat Wernsd.: urge ut reipsa tibi probem, quoniam verbis non credis. Gudius voc. *credulus* ad Mnasyllum perperam retulit.

30. *praeda victus* Ed. vet. ap. Tit. — Barth. coni. *praedem* nact., Gudius *praeda tactus*; Heinsf. varia proposuit: *vel praemia pactus; nec praedam nactus; nec praeda mactus*. abires ed. Dav. probante Wernsd.

31. *partem* perperam sollicitavit Heinsf. et *pallam* s. *spartam* reponi iussit.

33. *melius* nonn. libri, perperam. In pignori- bus certaminum, cervo mansueto et equo nobili, describendis duces noster habuit Virgilium, (Aeu. VII, 483. ff. 808. ff. Geo. III, 75. ff. Ovidium, (Met. X. 110. ff.) alios, quos, simplicitate bucol. carminis neglecta, nimio ornatu et inepta copia studuit superare. Wernsd. Exc. XVI.

34. Nodell. Not. crit. p. 88. scribi iubet: *Hunc*, quamvis P. — recte.

35. Libri *et ferre*. Repetitio verbi elegantior est.

37. Plures scripti et editi libri: *fruticet*, quod sequentibus adversatur. — *sub hirtis* coni. Heinsf.

38. *pendent* Dorv. a. quod placet, quia *lucet* sequitur. Cf. Ovid. Met. X, 113.

42. *subtiles* explicant tennes et exiles. Sed cur ita rosae, quibus iam suum est epitheton, dicantur, non patet. Latere florum nomen censuit Burni. *futiles* in vet. lib. invenit Titius, unde Heinsf. legi voluit: Cornua futilibus molles ramosa corollis — *Jacobs (ur. p. 5.*
quae est audacior mutatio. Num *cornua sed vit-*

tas — aut *cornua cum vittis* — ? Antea dicebantur *redimicula* sub cornibus lucere; nunc cum iis rosae implicare dicentur.

44. Vett. edd. *notant*. Est tamen in Dory. a. *natant*, quod (aut *nitent*) Ulit. et Heinsf. coniecerant.

46. Non omnino displicet lectio Dory. a. *vides*, *Mnasille*, *pac*.

49. Heinsf. *et scitis*, elegantius.

50. Reliqui vulgatum, quia pronunciari potuit *iugale* (ut quadrisyllabum). Ita metrum non corrumpitur. Hinc Barth. scribi maluit, *non iugale*. Idem coni. *non iunctum ante*, Gebhard. *non subigale*, Ulit. *Coniugiale*, Burm. *non venale*, Scalig. *non vulgare*, ut cod. Dory. a. Alii peccasse Calp. in metro censuerunt, Intell. iugo non subditum ad arationem.

51. Aliquot libri: *veloci*.

53. Spurium censui, quia structuram turbat, tautologiam efficit, ingrata est repetitio voc. *cervix*, abest a codd. Vossf. Dory. Goth. et duabus edd., in una sequenti postpositus. In Palat. deerrat sequens, qui tamen melior est.

54. Ulit. coni. *micat aure*, *caput* s. p. *curvum*, aut *cernuum*. Heinsf. *sine pond. pernix*, aut *venter*. Sine pondere *cervix*, est, quam excelsam, erectam, gestat.

56. *qua* edd. nonn. antt.

57. *non sed* ed. vet. unde Barth. *non et*. Desunt hic et seq. vers. in Goth. Vossf.

60. *fani* (i. e. non furentes) coni. Burm. — Tum Heinsf. *ista*.

16. Scribi debuerat; *Protenus*.

62. Praefixi h. l. nomen Afilii, v. 66. Lycidac, v. 70. Afil. et v. 73. Mnasylli, secutus cod. Voss. et edd. nonn. vett. Vulgo v. 62. — 65. Mnasyllō ut praecedd. (at in eum, cum non caneret, sed audiret, non cadunt verba *lymphae, mihi* respondent) 66 — 69. Afilo, 70 — 75. Mnaf. tribuuntur.

68. *scopulisque*. Heins. maluit *scrupisque*, et mox *exesae* v. test. *conchae*. Scopuli sinuantes arcum sunt, qui, dum introrsum contrahuntur (sinuantur), efficiunt arcum.

70. *tutabimur* (efficiemus ne pereat), non intellectum, effecit varias lectt.: *ructabimus* nonn. codd. et edd., *mutavimus* Dörv. a. (*mutabimus* coni. Burm.), *turbabimur* Dörv. b. — Heins. *hic tacito* f. *vitabimus antro*.

72. *lapillis* quatuor codd. et edd. aliquot vett. (unde Ulit. coni. *mediis* v. h. *lapillis*), sed verbo *virere* magis conveniunt *tapetia*, unde *tapetis* (non enim Genit. est) praefendum.

76. Codd. et edd. nonn. *nos ipsi*. At caret hic pron. *ipsi* sua vi.

78. Libri nonn. *Thalia*, aut *Thalea*. Tit. *Theloni* (Ovid. Fast. VI, 565. tamen Tolenum, non Thelonum) Heins. *Galeſa* (a fl. Galeſo). Acanthidis nomen ex Prop. IV, 5, 61. ut Petales ex IV, 7, 43. sumtum. Subesse his obscuram exprobrationem aut iocum, docet responsio Afilii; sed nequitiae sensum invenire prohibet, quod Afilus iudex dicitur adfuisse. Iurgium cum Acanthide venefica, quae devotionibus magicis Petales animum ab Afilo avertisse visa sit, intelligit Wernsd. Exc. XVII. et *Thaleam silvam* dici censet eam,

in qua arbores erant, cuius rami (thalli) sacris magis adhibebantur (Virg. Cir. 376). *Virente* non potuisse poetam dicere, propter metrum, igitur *Thalea* s. potius *Thalleæ* dedisse. Hoc si minus placuerit, silvam quamdam Siculam a nymphea Thalia appellatam (Macrobian. Sat. V, 19. Virg. Aen. IX, 684.) iubet intelligi.

79. Hic *Lyc.* et v. 81. *Ast*, nomen præfigunt Voss. et ed. Rom.

80. Burm. coni. *Rumpor enim et merito*.

81. *Audiat et dicat* Tit. e Ms. — Barth. *Audiat ut dicit* probante Wernsd., ut alludatur ad Ter. Andr. V, 4, 17. Et Darv. c. habet: *Aud. ut dicat*. Vulg. tamen ita explicari potest; aut ille audiat me crimina eius referentem, aut etiam primus ipse dicat, quia vult. Heinsh. coni. *Audeat: audiri* q. c.

82. Edd. nonn. vett. *expectare*.

83. *testante* Barth. assert, et coni. *testem ante*; Uliet. coni. *testata*. Heinsh. *Dum te teste p.* Burm. *Dum te astante*. — Tum perperam edd. vett. *sua carmina*.

84. Ironice haec dicta sunt in Atilium, cui virilis vis defuerit. Imitatur Virg. Ecl. III, 10.

87. Vulg. *nondum*. Ferri hoc non poterat; itaque scripsi *non nunc*. Codd. duo et ed. Rom. *index* Mn. ad. (tum *absisset* scribi voluit Uliet.) Burm. coni. *modo non* — ad. aut, *modo nunc* — *absisset*.

88. Edd. et codd. nonn. *nec te*, recte repudiatum a Burm. Imitatur Virg. Ecl. III, 51.

89. *Quid facietis?* in nonn. edd. et codd., *nimis lenes*. — *quæ vos* Tit. et Uliet. legi maluerunt,

coll. Virg. Aen. V, 670. Post *furitis* in nostra ed. interrog. nota ponenda est.

90. Vulg. *Si vicibus* — ut sit apophoresis. Facilius visum est *sic* scribi. Id postea vidi coniecisse Iustium Obsl. Crit. p. 75. — Pro *sed non* Barth. legi iussit *sic non*. —

92. Heins. coni. *venit en vicinus* —

ECLOGA VII.

Inscribitur *Templum*, satis inepte, unde in marg. edit. Duac, legitur: *potius amphitheatrum*, quod e Pith. notis ductum est. Alii censuerunt illud existisse e voc. *Theatrum*. Wernsd. stuporem hominis Christiani accusat, cui non nisi *Templum* fuerit notum. Ludi referendi sunt ad illud tempus, quo Carus, filiis iam Caesaribus nominatis, imperavit (Vopisc. Carin. 19.); et praefuit iis Carinus (v. 6. intelligendus), cum Numerianus una cum patre in Oriente versaretur.

2. *Nox ruit* coni. Heins. *Sed fuit*, est, praeteriit. — *vsere* cod. Voss.

3. *Ut tua* Dorv. a. — *sibila* maluit Heins., ita Dorv. c. Cf. Burm. qui probare videtur. Recte,

4. Edd. nonn. *o duro*. Pro *axe* varr. lectt. sunt, *ore*, (quod Barth. praefert) *osse*, *esse*. Heins. coni. *aere*. Melius Dorv. a. *non mallior aere*,

6. *ardet* ar. plures Codd. et nonn. edd. (ut *edere* subintelligatur). Ulit, coni. *audet*.

7. Vulg. *quae causa foret tibi tanta mor*, Mutavi ordinem secutus codices et Virg. Ecl. I, 27. Vis omnis est in voc. *tanta*; quare praemittitur.

9. Quatuor codd. cum ed. R. *fallente*. Heins.

coni. *palante*, quocum *pallere* saepe permutatur. Vulgatum tuetur Virg. Eck III, 39.

13. Vulg. *scilicet*. Recepti Barth. et Gudii conjecturam probatam Burm. atque loco convenientem, Heins. tentavit: *Scilicet invictis* St. ut pr. *divis* Auf., aut: Sc. *invictus* St. ut pr. *silvis* Auf.

14. Vulg. *non solum*. Emendarunt Heins. et Burm. quos sequor.

15. *tuta* codd. et edd. nonn.

18. Heins. coni. *spectavimus urbs*. Vulgatum est magis poeticum.

21. *cantare* coni. Gudius et sic Dorv. a. Sed *certare* refertur melius ad pastorum canentium certamina. Tum plerique codd. *solet* — edd. pr. pleraeque: *solent* (pastores scil.) — *vocantur*. Posterius servari potuit. *Soles* c coni. Modii receptum, multo est commodius.

22. *facunda* libri nonn.

25. *divos* edd. vett. quod ad Caesares referunt. At ii hic locum non habent, nec Numerianus adesse potuit. Clivi, non tamen praerupti (*lene iac.*) rectius moli amphitheatri conveniunt. Heins. coni. *ceu clivos*.

29. Heins. coni. *danfa habere*, quod non *denfare*, sed *donfere*, usitatum esse existimavit.

30. *concedit* coni. Burm. (i. e. reducitur) atque sic Dorv. a. a.

32 — 34. Tres hi vs. defunt in 3. codd. et nonn. edd.

33. *Sic ibi* Barth. et Heins. legunt (ut tres codd. Dorv.). *tibi* ex communis sermonis usu redundat.

35. Dorv. *non suffec.*

36. Ed. Asc. *is me und. f.*

38. Vulg. *nec dum bona f.* Bona hic minus habent locum. Recepti Heins. coniect. — Burm. posse et legi monet: *necdum nova f.*

39. *Tum mihi, tum* — ita tres Dorv. — Wernsd. ed. *Tum mihi tunc* — Burm. ed. *Tum mihi, dum* — et *dum* est in libris nonn. Barth. coni. *Tum senior, mihi dum* l. q. f. f. Burm. maluit: *Quum mihi, qui senior lateri tum f. f.*

40. Libri nonn. *Quid me* — Heins. *quo te f.*

41. Distinctione locum iuvi, ut emendatione non opus esset: quid miraris, te ad tantas opes stupefactum? — *mireris* codd. nonn. Heins. coni. *Quid t. m. o.* — Burm. *quid te f.* rust., dix., Ad tant. *non mirer* op. — ut melius conveniant sequentia: Eui ego etc. Posse etiam legi: *quid ni f.* R. dixit, Ad tantas *mirarer* (aut, *te mirer*) op. Friesemann. Collect. Crit. p. 181. *Quid ni stupefactus*, rustice, dixit, Ad *tantas miraris* opes?

42. Sord. *tesqua* coni. Burm. (ex Isidor. Orig. XIV, 12.) At vid. Virg. Ecl. II, 28. Geo. III, 340. Pro *cajas* nonn. libri *dabas*, aut, *vides*.

43. Dorv. c. *iam* trem. Alii codd. *et vertice* — Friesemann. l. l. p. 182. *iam* trem. *iam vert.* — et *ipsa* — legit.

44. Post omnia distinctionem posuit Burm. Olim post *tamen* interpunctum.

47. Al. *Baltheus*.

49. *peragit* offendit Burm. (postulantem *dirimit*, *tangit*, aut simile verbum), quia non vidit,

spectacula h. l. esse ipsas venationes. v. Wernst. praebet Dorv. a.

51. *rotulum* ex cod. Voss. et Goth. atque ed. Rom., et emend. Salmasii ad Vopisc. Prob. 19. Exerce. Plin. p. 167. cui Gesnerus Thes. IV. p. 230. assentitur; recepi, pro vulg. *rutilum*. Alii *rotulam*, sed obest v. *lubricus*. Ante murum marmoreum iacebant lignei trunci, ebore inducti, et coeuntes in rotulum, qui facile circa axemolvebatur, ut si adsilire ferae vellent, excuterentur. Barth. coni. *coit in plateum; teres hic, quo lubricus axis — rotulam teretem, aut rutilum*, Lips. — Salmas. tereti qui lubr. a., quod pro vulg. *qua* l. a. recepi, cum *qua* (h. e. qua parte) minus commodum videretur. Ipse rotulus, propter glabritiem eboris lubricus, cum axe circumvolutus fallebat (non admittebat) ungues ferarum insilientium. — Libri nonn. *colit* — et, *axem*. Versus 52 — 54. in aliquot edd. et codd. desunt,

53. Dent. *auratis* coni. Ullr.

56. Friesemann. Collect. Crit. p. 182. mavult: *dens longior unus aratro*.

58. Dorv. *aprum*. Heins. coni. *uros*. At apri cornuti etiam Ael. N. A. XVII, 10. et Plin. H. N. VIII, 52. memorantur. Intell. Sus Barbyrussa Linn.

59. Ol. *Mantiqoram*. Graecum est *μαντιξορα* Aristot. H. An. II, 11. Aelian. IV, 21. Paulan. Boeot. c. 21. Codd. nonn. *Nycticanam*, quod et edd. quaedam exhibent. Vulgo post *Mant.* non interpungitur. Mihi visum est, verba *silvis* (cum *silvis*,) — *editur*, potius ad *Alcen* (quae in Hercy-

nia silva aliisque Germanorum silvis erat) referri. Ulit. et Spanhem. de Pr. et U. N. Tom. I. p. 197. et silvis etiam etc. legi iusserunt. Barth. *Manticorum silvis, cinctam quibus ed.* — Heinsf. *Manticorum, silvis etiam quibus editur Alce, Vid.*

62. Codd. quatuor et f. d. Rom. *quis aspera.* Quod in ordinem recipi debuerat.

63. *iacet* — ex Virg. Aen. VI, 300. Itaque non est cum nonn. legendum *riget*, quod etiam male repetitum fuerit.

64. Vulg. *Non solum.* Aliquot edd. vett. et cod. Dorv. *Nec sol.*

66. nomine *dictum* Heinsf. et Ulit. coniiciunt, atque ita Dorv. a. Intell. *hippopotami*, ut aures *phosae* memorantur.

67. Barth. *Et deforme* — coni., ut seqq. de Crocodilo accipiantur. Tum edd. nonn. *quod Nilo pascitur*, Dorv. Voss. *qui Nilo nascitur*, e gloss.

68. *venientibus* est, aliunde originem et incrementum trahentibus. Itaque perperam Heinsf. *refluentibus, vernantibus*, tentat. *vernantibus* habet Dorv. a.

69. f. Vulg. sensus, auctore W.: quoties trepidavi, quum in eas partes (loca) prospicerem, ubi subito descendebat (aut, declivis erat) arena, et vorago terrae, unde novae prodirent ferae cum ipsis silvis, aperiebatur. Offendit tamen insolens locutio, *videre in partes*. Itaque Burm. coniecit: Ah! tr. quot. n. desc. arenae, (h. e. trepidantes propter arenam descendantem) Vidimus *absorptas*, (aut, *immersas*) *raptasque* v. t. — Lipsf. pro *descend.* legit *discedentis* — Barth. *noctem cedentis*

avenae V: i. p. → Tum Heinsf. et Ulit. *ruptaeque* (quia ed. R. *rapteque*) — *Viderimus part. in* Cod. Dorv. probabilius est quam *in pratis* (pro *in part.*) ed. Opor.

71. Libri nonn. *et in iisdem* (s. *hisdem*) — tum Dorv. a. *cavernis*.

72. Bartholin. quia in Mf. suo invenit *nimbro*, legit *nimbo*. At *liber* est cortex.

74. Modius coni. *Impetit*, Heinsf. *Impulit*. P^{er}peram post *Impedit* vulgo ponitur interr. nota.

74. *primo* coni. Tit. At *primi anni* omnino aetatem vigentem indicant. Mox edd. nonn. *dimittere*.

77. *Fors* coni. Heinsf. — Tum edd. vett. inter lecit. *et referens*, atque *et praesens*, divisae sunt Vulg. tamen in pluribus codd. reperitur.

79. Libri nonn.: quae sit *mihī* — (tum legi potest: *dic*, Cer., *mihi*, quae s. f.) — Burm. coni. quae sit *nova* s. d. — *modo* i. q. Gr. *πότε*.

81. Codd. nonn. et codd. *Nudaque* paup. — Tum Ulit. coni. *et adeſo* — Heinsf. *et ahenō*. Antea *ineſſet* pro, *inſuiſſet*.

82. Edd. vett. *Obſuerant*. Correxerit Modius. Mox nonn. libri *utrumque*. At unus aſeſſe potuit Carinus.

83. Nonn. *at*, *niſi* — al. *et*, *n*. — Tum tres codd. et aliquot edd. *putatur*. Poterat ſcribendum videri, *notari*, coll. Ovid. Trist. III, 5, 11. et gravius illud futurum erat. Sei et vulgatum eſt Virgilianum, Ecl. I, 20.

ECLOGA VIII.

Barbare vulgo inscribitur *Epiphunus*, quod Ulit. censet fuisse *Epifunus*, malam interpretationem graecorum ἐπιφύνης s. ἐπιτάφιος. Qui eclogam tribuunt Calpurnio, nonnulli *Meliboeum* defunctum volunt ipsum esse Nemesianum; probabilius docuit Wernsd., Iunium Tiberianum, praefectum urbis, intelligi.

2. Nonnulli libri scripti et editi: *imitatur* (aut, *imitantur*) rura cic. — Barth. (qui in Ms. *immituo* invenit, ut Dorv. a. *in mutua*) *invitant rure*. Heins. codd. *resonant sua rura* — In *resonant*, quod ex Virg. Ecl. II, 13. sumtum, latere ulcus censet Burm. Pro *rura* quidam codd. *regna*.

3. Libri nonn. *si quid* — fortassis ex Virg. Ecl. III, 52. IX, 32. At h. l. sequitur *carmen*.

7. *greges* iam dudum recte, codd. auctoritate, repositum est pro vulg. *gregem*. Aëiae codd. lectiones in h. v. *Detrudent*, et, *promittere*, nihili sunt.;

8. Nonn. *Dum* vos —

9. Est memorabilis lectio Dorv. a. *canamque comam*, vicine *Timeta*. Perit tamen ita suavis oppositio: *care mihi*, *carus deis* (h. e. Apollini et Musis).

11. *Diximus* nonn. libri, multo frigidius. Cf. Virg. Aen. IV, 653. Mox Barth. maluit: *et calamo et versu* cant., Heins. *et calamis versus* mandavimus ol.

12. *hilaros* coni. Heinf.

13. *Stupuerere* edd. et codd. nonn. Recte vulg. *tepuere* (in quo intermissio amoris ea, quae reliquias tamen pristini caloris quaedam habet, inest) praetulerunt omnes. Mox tres Dorv. *Nam mea* —

15. Edd. nonn. *Et nunc* — *sonent* coni. Barth. et Burm. At rem, quae adest, indicari docent sequentia. — Tum libri nonn. *iam carmina*.

16. diff. *carmina* praefert Barth. At vid. Hor. Od. III, 19, 19.

20. *priorum* duae edd. h. e. maiorum. At *secretus orbis* (insulae beatorum a reliquo orbe seiunctae) rectius dicetur sedes (mundus) piorum. v. Wernsd. Exc. XVIII.

23. Dorv. a. *fidibus Siclis* ~~aut~~ *Oeagrius Orpheus*, in quibus fortassis alius lectionis insunt vestigia. — Inepta doctryinae ostentatio. Alia ratio Virg. Ecl. IV, 55. Mox cod. Voss. *concineret*.

28. Deest in tribus codd. et aliquot edd., et in seq. legitur: Cent. inc. *quercus m. c.* Gudius coni. super *hunc quem* cern. etc. Heinf. super *hoc* (scil. sene, Meliboeo), probante Burm., recte, opinor.

30. Burm. coni. sed *foliis cantu* (h. e. cantui) *ne garr. pin.*, quia, cum mox *nemus tacere* dicatur, non videtur pinus *vento garrula* esse.

31. Al. *fagosque*.

32. Vulg. *suggerit* h. e. subministrat. (Ovid. Met. XV, 82.) Codd. nonn. *subigit* aut *subicit*, h. e. subternit, tori loco nobis esse iubet. Argutatur Burm., dum non de crescentibus, sed de iam submissis agi censet.

33. Dorv.

53. Dorv. *genus omne*, unde Burm. in Add. coni. *pecus o*.

34. Nescio cur Burm. dubitaverit, an haec non omnino sana sit. In Mf. Tit. mira est lectio: *deflectant flamina Cauri*.

35. Cod. Dorv. *Omnipotens — liquoris*.

36. Perperam in ed. Ulit. et Burm. distinguitur: *tellus vitalis, et aer*.

37. Dorv. a. *Accipite hos cantus*, e gloss.

39. Ulit. incertum unde edidit: *Iam si subl*.

41. Burm. coniecit: *nostris adverte modis*, sc. mentem s. aures, quod rarius sit, *advertere* (pro animadvertere) cum Acc. poni. Nihil tamen in hoc scriptore mutari vult.

43. *Sperata* legi maluit Burm.; ut ad vota vel Meliboei vel aliorum respiciatur.

47. *carperet* annos, Dorv. b. *tolleret* maluit Heinf. — Burm. *perderet*, aut, *rumperet*. Sed *pellere* est trudere (*fortdrängen*). v. Burm. et Wernsd.

48. Edd. nonn. vett. *Haec tenuit —*, Martell. et Heinf. legunt *Nec renuit —* Vulgatae bonus sensus: communis conditio moriendi non prohibuit, quo minus has effunderemus querelas, quae sequuntur.

51. Perperam libri nonn. *Consilioque* D. cf. Heinf. ad Ovid. Met. XIV, 812. Burm. h. l.

53. Male contendit Wakefield. Silv. Crit. III. p. 40. metrum respuere lect. *mulcendo*, et reposuit *mulcere*. Optimi poetae (Tibullus, Ovid. alii-que) ultimam horum gerundiorum syllabam corrigiunt. Virgilius producit. Neque Wakef. correxit

H

omnia eius generis leca. Sententiae causa Burm. maluit scribi: *sapiens mulcere qu.* e Graccismo. Vulgata tamen ita potest exponi: patiens (ferens, patienter audiens) querelas ita ut mulceas (lenias, componas eas), poetice pro, patiendo mulcens. Ulit. coni. *patiens mulcensque*, quod profaicum est. Gebhard. suam coniect. *paviens* (e lect. cod. Pal. *pariens*) ipse repudiavit.

54. Martell. et Heinsf. coniiciunt: *iuris amor* (ut *ius* sint leges, *iustum*, aequum). At *ruris amor*, agriculturae studium, recte sub eo florens laudatur.

56. Vulg. *vultus* gr. e. m. *serena*. Utrumque mutavi e coniect. Burm. *Vultu* (quod et in edd. nonn.) postulat sequens *fronte*, *severa* autem opposita *mite* et *gravitas*.

58. *coniungere cera* nonn. libri, sed vulg. non deterius est.

59. Edd. vett. *Oratus*. Sed in Tigur. iam est *Hortatus*, quod Ulit. et Burm. receperunt. Heinsf. coni. *Noras*, *tu* — aut, *Gratus tu crudas* — Posse et *Stras* — *curas* scribi monet Burm. Sed aptius tamen laboriosis agricolis esse *duras*. — *flectere* cod. Voss.

63. *duxisti* vett. edd. nonn. probantibus Barth. et Marclando ad Stat. Sylv. V, 3, 92. Brucksius autem ad Tib. El. II, 1, 54. *ducere* de gravi et epico carmine, *dicere* de leviori, interpretatur. Fortassis igitur laudibus Meliboei convenientius est, *duxisti*. Heinsf. coni. *Praevius Hyblaea duxisti* c. a. — Burmannus quia in cod. Voss. et ed. Rom. est *Laetus Phorbea*, proposuit: *Laetius Orphea* — (h. e. amatorium carmen.)

64. *odore*, et *mox*, *laurus*, archaice, aliquot libri.

66. *valent* Heins.

67. *De messe culmos* Dorv. a. et nonn. edd. quod Barth. tuetur; Burm. coni. *De messo* o. At *campus* poet. pro arvo segetibus referto dicitur.

69. *Mala ferunt* — et *mox flore* nonn. edd. (in paucis aut *Pietas*, aut *dant*).

71. Burm. maluit: C. *dent* Musae; nos. — Vulgo post *Musae* colon est. Tum Burm. maluit: *nos* quae — quod parum usitatum sit, *modulari aliquem*. At sequentia vulgatum tuentur.

75. f. Secutus sum distinctionem et lectionem ed. Burm. Ap. Wernsd. est: *reboat te, quidquid carminis Echo; Respondent silvae* etc. priora autem cum Barth. ita distingui voluit: *reboat te, quidquid carminis*, (sc. *reboat*) *Echo*: — et *Respondent* quidem est in libris, quos Wernsd. vidit, omnibus, (Dorv. a. tamen *respondet*) atque ex Virg. Ecl. X, 8. At primum nimis absolute ponitur, *respondent silvae*; deinde idem sensus his inest, qui praecedentibus *reboat* — *Echo*, ita ut tautologia existat. Ea, quam dedi, lectio hunc parit sensum: te *reboat* (de te agit) omne carmen quod echo silvis reddit, nisi *silvae* Genit. sit. Aliorum coniecturae sunt: Gebhard. te, *quid cit* carm. echo — Ulit. te, *quidquid carminis exit*, *Respondent* f. — Mox edd. pr. armenta sequuntur. Modius iam emendavit.

75. Libri omnes *nascentur*. Correxerit Barth. ex ed. vet. et Virg. Ecl. I, 60.

76. Edd. nonn. vett. *Vestitusque*. Heins. coni.

Insuetusque freto — At vid. Ovid. Ep. IX, 111. Met. XIV, 207.

78. et 79. transponunt edd. quaedam vett. et cod. Voss. — *iactabit olivas*, maluit Burm.

81. Vulg. *coeptum tibi iam ne* d. c. Primum offendit copulae omissio; dein displicet *iam ne* — Quod dedi, praebuit Dorv. a. et ed. Asc. — In nonn. libris est *neu*.

84. Vulg. *Namque hic in silv.* — Heins. coni. *Iamque hic i. s.* Recepi emendationem Hoeufitii (Peric. poet. et crit. III. p. 325.) cui sensus: praesens fama e silvis tibi in hanc urbem stravit iter. Manifesto enim exprimitur, quod Ecl. IV. 161. IX, 84. est. *Friget hic in silvis praesens* —

85. Barth. coni. *rumpes* liv. nub. *plene* (et *plene* est in Dorv. b.) — *iubila* et *pennis* aberrationes sunt librariorum in nonn. libris.

86. Codd. et edd. nonn. *demittit.* — *flumini-*
bus cod. Voss.

ECLOGA IX.

Inscribitur *Donace*. Nomen in titulis antiquis legitur. Carmen hoc ex Ecl. II. et III. inepte constasse ipsum Calpurnium, propterea non est probabile, quod insunt, quae inter se adeo pugnant. cf. Wernsd. in Argum. *Idae* substituerunt nonnulli libri *Astaci* nomen. *Idas* et *Alcon* iunguntur Stat. Theb. VI, 553. ff.

1. Dorv. a. *Idas puer* et p. A. — Mox nonn. libri: *rudibus* a.

3. Perperam cod. Voss. et paucae edd. *ruebat.* — Dorv. a. *furiosa*.

6. *Venerisque* (nam, sic maiuscula littera scribendum est) *immitis* (h. e. immaturae), quod in uno cod. invenit Titius, estque in nonnull. edd. vett., cum Ulit. et Burm. recepi. — In nonn. codd. et edd. *Venerisque imbutus* — ut verba *imbutus uterque tum primum* separatim posita accipiantur. Hinc duo codd. ap. Dorv. et paucae edd. *Venerique imbutus* (h. e. initiatus), quod Wernsd. recepit, etsi Burm. dubitavit, an non dicatur latine *Veneri imbui*. Attulit Wernsd. in Add. e Sil. Ital. III, 64. *imbuiere hymenaeo* (sed in Ablat.)

7. Languidiorem versum ita emendari iubet Burm. *Dulcia tunc primum carp. g. f.*

8. Quinque codd. *iam nunc* puet. v. — at non *puerilia* sunt, quae viris conveniunt. Muvavi colon post *vota* in comma, nam iungenda sunt non *puerilia vota* et *cura iuventae* (h. e. deliderium coniugii — non enim recte Burm. *caram iuventae* interpretatur, ornandi se et puellae placendi studium — aut etiam, ipsam Donacen) — verba autem *quis* (nonn. edd. *queis*) — *hiemes* nectuntur cum voc. *pueris*, unde parentheseos notis includi iussit Burm. — Heins. coni. Quis *actae* ter q. h. — Burm. (*Quis anni ter quinque*) et *primae* c. i.

11. Perperam edd. vett. plures: *Et non sonarent.* — Titius coni. tam tenui *de filo voce* s. Immo videtur praep. *de* (quae redundat) interposita esse, ne duo Ablativi concurrentes sensum turbarent.

12. Edd. pleraeque vett. *sollicitumque foret linguis onus*, quod restituit Wernsd., qui in Exc.

XIX. censet poetae ante oculos fuisse locum Hor. Epp. I, 5, 18., et metro coactum eum posuisse *linguis* pro *linguae*. Censet tamen pluralem etiam posse referri ad puellam et pastores simul, ut parentes in oratione pastorum aequae ac filiae suae dicantur animadvertisse signa animi solliciti et furti commissi; nam *improbam* (h. e. crassio rem, tumidam) cervicem non tantum in signis graviditatis esse, sed et pubertatis marium. Manet tamen durissima locutio. Itaque cum Dorv. a. diserte scribat *pinguis sonus* (ut duae edd. habent *pinguis onus*), non dubitavi, illud recipere, et *sollicitusque* scribere (*pinguis*, h. e. crassus, vocis sonus prodidit animum timidum et sollicitum). Atque cam emendationem Wernsd. ipse iudicavit praestare lectioni ab Ulit. et Burm. receptae: *sollicitusque* f. *linguae sonus* — Heins. coni. *insolitumque* f. *linguis onus* —

15. Male nonn. libri *revelare*, quamquam sensum fundit.

17. Edd. plures vett. *gonas*, ut et Dorv. a., quod graecissimum redolet et recipi voluit Ulit. Sed *genis* melius respondet seq. *crinibus*. *laeves* scripsi pro vulg. *leves*. *intonsis*, quod in nonn. edd., deterius est.

21. Ed. Burm. cum nonn. aliis *Naldes*. — *secantes* — *purpureos al.* scripsi cum nonn. edd. et codd., quia oratio ita sit rotundior. Vulg. *secatis* — *purpureosque alitis* — Gudius maluit: *purpureos quae al.* Barth. cum ed. sua vetere scribi voluit; *Gramina*, purpureosque al. per *littora* fl. At *secare littora* (per littora madefacta aquis exundantibus incedere) confirmatur loco

Ovid. Am. II, 11. et *per gramina* h. e. in pascuis alunt flores, quia, dum incedunt, irrigant eos.

23. Pauci libri: *quo pacto*.

25. Alia codd. duorum et nonn. edd. vett. lectio est: *Nam me i. trini* (aut terni) *petierunt* o. f.

23. Tres codd. et aliquot edd. *rapidus*, perpetua varietate. V. seq. Barth. ex una ed. vet. praetulit: *Nulla mihi tr.*

30. Plures codd. *nullo lamberunt*. At obest sequens vers. Ulit, coni. *nullos libarunt*. Et in Dorv. a. legitur: *nulloque libarunt*.

32. *atria* nonn. libri (fort. ex Ovid. Met. V, 353.) *aethera* coni. Ulit.

34. Dorv. *in usum*. Pluralis magis est poetici.

35. *mille bidentes* legi maluit Rooy Spicil. Crit. p. 110. sine idonea causa.

40. *Heu, heu* pro vulg. *Eheu* reposui ex pluribus vett. edd. v. Burm. et Heyn. ad Virg. Ecl. II, 53. In nonn. codd. et edd. *En heu* — Tum aliquot libri: *causa* salut. Vulgatum Ovidianum est. v. Burm.

41. In paucis libris: *simill. atrae* (tum punctum in comma mutandum erit, ut haec cum seqq. iungantur), Dorv. d. *simill. auro*.

42. *noti* Bruckhuf. et Heinf. coniecerunt, sed *nostri* recte tuetur Burm. — *poc. vini* Dorv. a. e gloss.

44. Edd. nonn. *me misero* (f. *miserum*.)

46. Edd. nonn. vett. *Null. haec m.* probante Burm., ne ambiguitas e duplici negatione existat.

47 — 49. in Mss. deesse manus viri docti ap. Burm. notavit. Omittit Dorv. b.

48. Edd. nonn. vett. *tum* dulce r. h.;! at in hiatu etiam noster imitatus est Virg. Ecl. III, 63.

49. Nonn. libri: *Tunc* m. Dorv. b. *Hunc* m. — *odorem*.

50. In paucis: *dea*, aut *mea*, *Pallas*. Sed plures: *amat*. Verum Coniunctivo seriores scriptt. utuntur loco Futuri, v. Wernsd. in Exc. p. 342. — Dorv. a. *turg. unguine*, ut Heinfs. olim correxerat; sed ipse vidit, *sanguinem* dici quemvis succum, ideoque oleum.

51. Al. comma ponunt post *deus*. Utit. coni. *vites*, *Ceres et jata*, *poma Pr.*, aut *Pallas jata*, nisi *deus* sumatur pro dea Cerere. Heinfs. *jua*, aut *rata*, *poma*. At *serere poma* (arbores) Tibull. I, 1, 7. Burm. *B. vites meus*, et s. p. P. Nam cur Priapus potissimum dicatur *deus*, causa non est.

52. Ridicula lectio cod. Voss. et ed. R. *Idas* *queque diligit uvam*.

53. Edd. nonn. et cod. Voss. *nunc quae* — Est ex Virg. Ecl. VIII, 62.

54. *sint* correxit Barth.

55. *convertere* cod. Pal. Scribi a poeta poterat: — cui cura iugali Concubitu est hom. connectere saecula tota, Nam sententia est: concubitu hominum omnia saecula connectis. Barth. Non melius Wernsd.: conjugales hominum concubitus amore nectis ad omnes generationes et aetates propagandas.

59. Nonn. libri: *relinquit*.

61. *ducat* in Dorv. c. huic loco non convē-

nit. Aliae etiam librorum sunt in his aberrationes. Lectum etiam: *quae non ducit* —

63. Post *libera* distinctionem posui, et mox *Norit* (pro vulg. *Novit*) scripsi, quod postulare v. *licet* vidit etiam Wernsd. Debuerat etiam post *volucres* minus plene interpungi. Nam cohacrent *quae* — *scit* etc.

66. *notis* coni. Heinsf. At non silvae erant lusciniæ illi notae, sed cavea potius.

67. Codd. et edd. nonn. *geminosque palumbos*.

68. Titius, fort. ex Virg. Ecl. III, 69. *quod potui* —

69. Languidius est in noam. libris: *Tu post haec* —

71. Dorv. a. *Te peream* — *ducas*.

73. Guidalott. distinguit: *Fauni, vates*, et — Ulit. coni. *Faunusque pater et* — At Fauni fatidici alibi etiam memorantur. v. Burm.

75. Alia lectio, etsi pauciorum librorum (in his Dorv. a.), *orbes*, exquisitior est, imprimis ob Pluralis usum, ideoque Burm. probata, sed et *ortus* ferri potest.

76. *tremulo* — *lumine*, Ms. Tit. *lumine* etiam aliis in libris. Sed vulgarius hoc est.

77. *tegimus* una ed. sed mox plures edd. *Pascimur*. vid. II, 90. *Pascimur* etsi Barth. praetulit, tamen vulgatum varietatem gratam efficit.

79. Dorv. a. *iurare* sol. sed vid. III, 62.

82. Edd. et codd. nonn. *indocti, calamis* (aut et *cal.*) *cant. avenae* — paucae edd. *indocti cantare et avena* — utrumque minus est concinnum quam vulg. Heinsf. coni. *indocti calamos*.

85. Excidit hic versus in nonn. libris. *Quas* coni. Ulit.

85. Plerumque vett. libri, etiam scripti: *cantabimus*. Tamen paucae edd.: *cantabimur* (h. e. celebrabimur, v. Ovid. I. Am. 3, 25.), quod unice verum est; nam propter Donacem non cantaret urbi.

86. *consertas* ed. Dav. deterius est vulgato *coniferas*, quod Virgilianum Aen. III, 680. — *corniferas* et *carniferas* (in codd.) librariorum errores sunt.

88. Tit. coni. *toſto*. At pastores sub platano canebant, et sol non tostus, sed torrens dicebatur.

89. *discedere* nonn. edd. vett. *Mox includere tauros* coniicit Burm.

ECLOGA X.

Inscribitur *Bacchus*, ab argumento, Bacchi laudibus, a Pane sub ulmo in valle Arcadiae ad montem Maenalium decantatis, in quibus plures porta habuit, quos sequeretur, duces. Cf. Wernsd. Arg.

1. Perperam ed. Rom. ac Mycon. Nam prima huius nominis syllaba brevis est ap. Virg. Ecl. VII, 30. Versus seq. adfuit V, 2.

3. Alia lectio: *lassatus*. Barth. coni. *lassus resumere*, Heinſ. *laxatas* sum. v. Burm. *lappas resumere* v., aut, *ex somno lapsasque resumere* v. Hocuſt Peric. poet. et crit. III. p. 326. *laxatus* ſ. v. Schrader. ap. eum: *resolutus* —

5. Nonn. libri: *e tereti* — *super recte dicti*, pro, supra, docet Burm.

6. *praedem* Tit. et Barth. legunt, non impro-
bante Burm. Neque ei obest, ut W. putabat, in-
vadunt furto, quippe non cum v. *praedem* iun-
ctum. Libri tamen nihil mutant. Et defendit vulg.
praedam Rooy Anim. ad Mart. p. 248. f. Gudius
in marg. adscripsit: tamqu. *per praedam carmi-
na* possent S.

8. f. Olim in multis edd. lectum: *canorum* —
fuerat; nonn. edd. *canorem* — *fuevit. fuerat*
est in Dorv. b. et dudum a Martello repositum.
Heinsf. conl. *canorum*, — *ceu fuerat*, ut *canorum*
carmen iungatur. Burm. recte monet, *canorem*
h. e. sonum musicum; et *carmen*, i. e. verba in-
ter se cohaerentia et modulata distingui.

10. Codd. tres Dorv. et aliquot edd. *male sibi-
la dissona*.

13. Post *canam* colon ponendum est.

15. Vulg. *Iamque ego, Baccho, tuos ortus*,
et f. v. Quod reposui, in duobus codd. et tribus
edd. vet. inventum, probatum Gronov. Obs. III,
13. et multo doctius est, Ulit. conl. *Iamque ego*
Baccheos ortus.

16. Alios legere *carmine* ap. Burm. notatur.

19. Vulg. *qui comptas palm. t.* In nonn. edd.
qui comptos p. t. Sed hoc ex correctione anti-
qua fluxit, ut *comptas* ex em. Heinsf. Plerique
codd. et edd. pr. omnes; *qui quando* p. t. Unde
Ulit. conl. *qui ovantes*, Burm. *qui pando* p. t.
Quod recepi, habet Cod. Dorv. a., et probatum est
Burm. in Add. et Wernsd., qui *udum* (vino ma-
didum) bene ex Stat. Theb. IV, 753. illustravit.
Hoenfft. l. l. p. 327. conl. *qui quasso* p., ut qua-
tere thyrsos est Catull. 63, 256. Si olim vulg.

lectio codicis auctoritate firmaretur, mallet idem cum Santen. *comptus*.

20. Nonn. edd. *odoratis* — *capillis*. Singularis hic magis poeticus est.

21. Vulg. *iam tunc*. Sed quo sensu *iam*? Restitui *nam* ex em. Burm. Est Iovis vera proles, nam Semele tuum, quando rem cum Iove habuit; vidit sola post coelestes Iovem sua et propria forma conspicuum.

24. Vulg. *Protulit*, sed id non differt ab eo, quod sequitur, *produxit*. *Pertulit* in Dorv. a. legitur, et Burm. atque Wernsd. probatum est.

25. f. Wernsd. edidit:

Vos etiam et Nys. vir. nutr. in antro

Hunc Nymphae, — procaces.

Delevi *et*, quod in nonn. edd. omittitur. Sed alia in his vers. mutant codd. et edd. Nonnullae contraxerunt in unum versum. In aliquot codd. est: *Nosque etiam Nymphae viridi nutrimus* (aut *nutrimur*) *in antro*. Pithoeus alio ordine versus locavit. Hinc Ulit. et Burm. ediderunt:

Hunc Nymphae, Faun. sen. Sat. procaces

Nos etiam Nysae vir. nutrimus i. a.

Etsi iam Barth. docuerat, eum ordinem, quo nunc exhibentur, e duobus quibus usus est codd. restituendum esse. Ea autem, quae ap. Burm. est, lectione sumpta, *Hoeufft.* l. l. p. 329. scribi voluit: *Nos et clam Nysae etc.* Schrader. ap. eum emendabat: *nobiscum Nysae v. nutristis i. a.*

28. *resupinis* Pith. Ulit. Burm. *resupinus* ex edd. nonn. et Dorv. cod. recte restituit Wernsd.

30. In quatuor codd. et aliquot edd. deest.

32. *substringit* Dorv. ut Hor. Sat. II, 5, 95.
h. e. ludens pūfat, palpat.

33. Variant codd. qui *rutilum, multum, mutuum, cap. exhibent.* — Tum pleraeque edd. vett. *leve ment.*

34. Plerique libri: *Et summas. fimas* recte restitutum e paucis libb. v. Burm. — Tum nonn. *sustulit*, aut *sustollit*, aut *subducit* poll. n.

35. Burm. coni. *puero*; Heinſ. *inventas*.

37. Triplex lectio codd. et edd.: *lenes; levas*, aut, *leves* (Mod. *laeves*); *laetas. lenes* defendi potest. v. Burm. Sed convenientius epitheton est, *laetas*.

38. Nonn. *dona Lyæi*, e gloss.

39. *foetus* Dorv. a.

41. Nonn. libri scripti et editi: V. h. *audierant*.

42. Aliquot edd. *illudere*: quod etsi lascivae cohorti convenientius videri potest, tamen vulg. tuetur Burm. Gudius: *elidere*.

45. Duæ edd. *Udaque* (quod Heinſ. coni.), Dorv. a. *Rubraque.* Utrumque male. Nudi calcabant uvas Satyri.

47. Nonn. edd. *corripuit*, e correct. — Tum aliquot libri: *fors*, recte. Itaque recepi pro vulg. *fors* (iubente etiam Nodell.) Scil. quod forte cuique obvium fuit, arripuit. Mox Ulit. *occupat usus.* Heinſ. coni. *hoc capit unus*, aut, *hic capit urceum.* Burm. locum sanum esse negat; latere vāsis nomen. Nodellio Obs. Crit. p. 85. aut nihil mutandum, aut *occupat* aut *arripit* legendum videtur. Comparat ille Virg. Aen. VII, 506. ff. Tac. Ann. XIV, 5. Vulg. ita expl. Wernsd.

quisque capit, arripit, ad usum. Dorv. a. quod fors dedit, arripit usus.

51. *Vocalia cymbala* (sc. quae alias vocalia sunt, sonum edunt, si pulsantur) recte tuentur recentt. edd. Varias lectt. sunt: *vocalia cymbia*; *venalia cymbala*.

52. in antt. edd. postpositus est sequenti.

53. *Excipit ad potus*, Ulit. et Barth. — *ac potus* edd. vett. *at potis* (h. e. ebriis) Dorv. a. et nonn. edd. quod recte probat Burm.

54. Dorv. a. *Evomit inque hum.* — Tum nonn. *desuit* probante Ulit. At *diffluit*, quamquam tetriciorem reddit imaginem, tamen hic eo aptius est.

57. *Concubitus* Dorv. a. *Satyros* aut *Satyris* maluit Heins. Immo structura est: Satyri amantes raptantur (huc illuc feruntur) ad nymphas fugientes s. fugere volentes (sibi) concubitu iungendas. *iam iamque elapsas*, est, tantum non elapsas aut elabi conantes.

59. Nonn. codd. et edd. *primus. non aequis* (aeque magnis) *viribus* relate ad Satyros dici censent Burm. et Wernsd. Malim ad Silenum solum spectari, viribus (utpote senis) non aequis (paribus) illi aviditati.

62. Perperam in libris vett. scribitur *hyaco*, aut *hyaccho*. Sumtum ex Virg. Ecl. VI, 15.

63. Libri nonn. scripti et editi: *natus ab ipso*. Sed *profatus* exquisitius est. Dorv. a. *profatus ab i*.

64. *haustus* Ms. Tit. Sed *hastae de vitibus* recte dicuntur thyrsi. v. Tit. et Barth. add. Stat. Theb. IX, 708.

68. *uberius* edd. nonn. — tum *liquorem* ex interpretamento. *fluor* etiam Nemef. Cyneg. 227. — Dictum pro *siccare ubera fluore*. v. Burm.

ECLOGA XI.

Inscribitur *Eros*, perperam. Neque enim Deus Amor, neque omnino amor, sed duorum pastorum amores, carminis constituunt argumentum.

3. *Nil* triv. Scriber. recte, opinor. — Scripsi et h. l. *lollas*.

5. Heinf. coni. *Ignis erant*, praeter necessitatem. Post v. 6. in edd. antt. perperam inculcatus erat versus: *Inque vicem* etc. qui deinde est 13.

7. Dorv. a. *luxere parentes vel furentes*.

7. Plures codd. *conductas*, et tamen *conductae*, h. e. de quibus convenerat, unice recte ponuntur. Nec *placidas*, quod mox in nonn., praefendum.

11. *Dum* maluit Barth. — Mox nonn. edd. *ederat. adederat* recte Tit. reposuit. Dorv. a. *durus adederat*.

12. Inepte quidam libri: *vellera*.

13. *vices* Ms. Tit. — *duxere* Heinf. et Marcland. ad Stat. Sylv. V, 3, 92. atque ita duo codd. Tamen *dicere* magis voc. *cantu* respondere puto. Dorv. a. *luxers*.

16. Tentaverat olim Burm. in fine versus voc. *victo*, coniiciens *luso* s. *spreto*, aut, *quaenam* t. gloria, ficto si vultu — sed vidit *victo* esse posse, succumbenti tuo amori.

17. Aliquot edd. vett. et duo codd. *Quid vultum veniens* (Pal. cod. *vultu venientem*) pre-

mis ac sp. fr. *serenas*. Sed vulgata ut ad sensum melior est; ita manifesto imitatur Virg. Aen. IV, 477.

18. *possum non velle neg.* Haec est plurimum codd. et optimarum edd. lectio, recepta etiam a Wernsd., qui tamen interrog. signum addidit, ut sit: num te propterea minus amem? At minatur potius, posse se illam relinquere. Neque est, cur *possim* scribatur, ut Burm. vult. — Edd. nonn. *non possum non velle*; hinc aliae; *non possum nolle*, quod dedit Burm. (non possum non acrius te amare negantem) Ulit. coni. *Tandem, dura, nega: possum nunc velle n.*

19. Nonn. *amant*.

21. Dorv. a. *nec hoc — germina s.* In Dorv. d. exciderunt verba *perdunt — rosas*. Totus locus imitatur Theocr. XXIII, 28. *ls.*

24. Variant libri: *annus; annos; annis*. Possimum praefert etiam Burm. Sensus: nec se tibi praebet aetate propecta. Heinsf. et f. t. c. *annis* (h. e. accommodat se tuis annis, iuventuti).

29. Burm. mavult; *suosque habet — Hocufft.* l. l. III. p. 330. distinctionem post *silvaeque* tolli iubet, ut *silvaeque arbor* iungantur.

50. *Spernis* am. mavult Heinsf. Possit et legi *prodis*, vel *pellis*, inquit Burm., sed non opus est.

32. Al. *in arto*. Inde existit lectio nonn. libb. *in arte*. *in arcto* est, in angusto, exiguo temporis spatio.

34. Burm. dubitat an non rectius cum Barth. Adv. XVII, 6. legatur: *coiëre in praelia*. Doctius est vulgatum.

35. *timi-*

35. *timidae* inepte nonn. libri.
36. *deni* — *mensibus* duo codd., ut et Barth. alicubi laudat, perperam.
38. *in umbra* nonn. libri.
39. Edd. aliae: *nam nulla*; aliae: *non ulla* — Postremum (etiam Dorv. b. firmatum) non videtur repudiandum.
40. Una ed. *toto*. Vulgatum per se elegantius est.
42. Pauci libri: *tantum concedo*.
44. In paucis est: *scaeve* — et mox *natum* n. p. c.
45. Codd. et edd. nonn. *sed et hic* (aut, *sed te huc*) *lucentes vertito malas*, sine idoneo sensu. Male Heinl. coni. *liventes*.
47. Perperam nonn. libri: *lene fl.* Mox unus cod. Pal. *foetus*.
- 50 — 55. Desunt Dorv. d. — fast. *lenta* Dorv. x. Sed *longa* convenientius loco est.
51. *Scythonias* perperam libri nonn. Est ex Virg. Ecl. X. 66.
52. Antiqua lectio fuit *Nerines* (filiae Nerci); sed quis ei hic locus? Barth. coni. *Nerinas*, (h. e. marinas) idque inde ab Ulit. receptum est, atque firmatum duobus codd. Dorv. et ed. Rom.
55. *sucos* Burm. etiam Wernsd. h. 1. — Nonn. libri: *salebrosaque* gr. — plures edd. vet. *Sardorum* gr. — Vulg. etiam cum Virg. Ecl. VII, 41. convenit. Pro *vincet* Heinl. coni. *iunget*, incertum quo sensu.
54. *Marmaricas* cod. Pal. *Marmoricos* in al. ut et Wernsd. ed. error est. Singularis lectio ed. Dav. *perstringet virga leones*.

56. et quinque seqq. defunt cod. Voss. et ed. Rom. — Cod. Pal. praecord. *diver.* Mox ed. Asc. *lubens patienter.*

59. *Proferat* Dorv. permutatione solita.

63. *victis; vitis; vitiis*; aberrationes sunt libreriorum in variis libris. — Nonn. libri *fronte*, aut *fronde*, aut *tunc pavorem*; priores duae lectt. ex male repetito voc. praeced., tertia inde existit, quod *vaporum tus* non est intellectum.

64. Codd. tres: Lustr. *mireque adversa*. Vulg. firman. Theocr. XXIV, 91. Virg. Ecl. VIII, 101.

66. *Meroë* coni. Heins. — totis m. *offibus*, ed. vet. ap. Barth., quod placuit Bruckhus. ad Tib. I, 2, 61.

68. Duplex lectio est antiquorum librorum: — nobis, *varieque coloria*, ut Burm. edidit; et — nob. *quae versicoloria* — quod pro *versicolora* dictum. cf. Burm. et Wernsd. in Add. T. V. P. III. p. 1451. f. Ulitius scribi *diversicoloria* voluit (ad imitationem Virg. Ecl. VIII, 73.)

69. Al. *Mycale* — *Mycale*, saga, ap. Ovid. Met. XII, 263. In fine versus duplex est edd. pr. lectio *herbas*, et, *artes*. Priori et codd. favent et res ipsa.

70. Nonn. *tumet*, unde Burm. coni. *quo luna tumet*. — Mox quidam libri: *conrumpitur angu*.

71. *Concurrunt* ed. Rom. — *magice sata vell.* arb. Cod. Voss. et ed. Rom.

72. *plus est fastuosus* Barth. ex ed. vett. legi vult.

75. *Cantat hic tantum* plures edd. vett.

GLOSSARIUM.

A.

- Ab.* *ab hoc* (tempore) II, 99. *abhinc.*
- Abesse* proximum, i. e. proximum alicui esse IV, 94. *wegbleiben* VII, 11.
- Abnuere*, non favere IV, 71.
- Abeminor*, precor non evenire, III, 86.
- Acanthis.* VI, 7. (Dicitur et *ἄκανθος* Aelian. N. A. X, 32.) Distelfink. Similes comparationes eorum quae omnino distant, congesserunt intpp. (Nomen propr. VI, 77.)
- Acanthus.* *acantho* rutilo spargere (coronare) IV, 68. (wilder Bärenklau der röthlich und gelb blüht. Voss. ad Virg. Ecl. III, 45.) Mollis IX, 5. (zahmer Bärenklau mit weißer Blume.)
- Accipere*, audire, VIII, 28. *admittere*, de animalium coitu V, 23.
- Acer.* *acre* caput VI, 34. *muthig.*
- Acerbum*, durum. Barth. III, 60.
- Acervus*, congeries foliorum V, 115.
- Acescere*, fieri acidum, III, 52.
- Acutus* *acutae* *aures*, *attentae* X, 32. *delicatae* IV, 12.
- Adducere.* *adductum* *latius* VI, 53. i. e. contractum, brevius factum, *schmal.*
- Adedere.* XI, 19. *fere consumere.* Barth.
- Adesse.* *carminis*, *usus adesse* VI, 17. *si carmine uteris.* *advenire* VI, 1. *praesentem esse* VI, 87.

Adhibere, in usum conferre, praeberre, V, 107.

Admirabile, admiratione dignum VII, 50.

Admovere, propiorem reddere IV, 18. (mihi fere aequalis). umbras IV, 169. (facit umbras breviores, de meridie).

Adonis pulcher IX, 73. inter pastores fuit. Tit.

Adstrepere IV, 2. de aqua, strepitum excitante.

Adstringere aures X, 32. (prensendo stringere, radere, ubi tamen al. *substringit*). lac *adstrictum* XI. 68. constrictum.

Adjuescere. *adjueras* (consueveras) VIII, 53.

Aduena quercus, quae advenit, adest, IV, 67.

Adumbratus honor I, 69. simulatus, titulis et insignibus, non potestate valens. Wernsd.

Aduncum (curvatum) cornu X, 48. morsus fibulae, pro fibulae aduncae VII, 81.

Advertere, animadvertere, VIII, 41. Burm.

Aëdon (luscinia) VI, 8. IX, 61.

Aequare, reddere aequalia, aequalia habere VII, 16. 55.

Aequum pondus VIII, 51. aequitas, qua omnia examinat. Burm. *aequae* vires, pares, sufficientes, X, 60.

Aër. altus II, 11. (volare).

Aërium genus, volucres in aëre volantes. KI, 28.

Aesculus V, 59. die höchste Gattung der Eichen. Voss. ad Virg. Ge. II, 16.

Aestivae horae V, 121. h. e. aestatis.

Aestuarre V, 88. aestu premi.

Aestus (in Plur.) afferre dies longa dicitur, h. e. efficere aestum vehementem V, 49.

Actas secura VIII, 18. de iuventute Ge. II, 16.

Aeternus IV, 145. (in aeternum, ubi al. *aeternos*. v. Tit.)

- Aether*, coelum, IV, 137. omniparens VIII, 35.
Aevum (tempus) afflictum (miserum) auferre I, 73.
 aetas, vita VIII, 44. futurum aevum (tempus)
 X, 23.
Afferre, adducere, IX, 52.
Africus, ventus ab occasu brumali flans, tempesta-
 tibus creber V, 101.
Agere (emittere) aquas fons dicitur Burm. II, 58.
 efficere III, 6. greges II, 94. — *age*, cohort-
 tantium, VII, 78. — *acta*, facta, VIII, 26.
Agmina I. 65, f. milites Romani, gaudentes caedi-
 bus et inde a Romuli aetate flagrantis belli studio.
Agræstes volucres IX, 64. in campis volantes.
Ahenum V. 83. de olla aenea.
Albere, album esse (poet. plenum esse) IV, 115.
Album caput, canum, *eisgrau* VIII, 13.
Alce, VII, 59. ibique Intpp. das Elenthier. Beck-
 mann. Hist. nat. vett. p. 193. II.
Alere flores, efficere ut prodeant, IX, 22. nutrire,
 conservare XI, 32.
Allicare quietem motu X, 30. in Schlaf einwiegen.
Alligare se VII, 34. coniungi cum molibus.
Alludere, ludere ad, XI, 10. ferae dicuntur ca-
 nenti, cui blandiuntur, IV, 67.
Alter, alius, mutatus II, 48. *Alteræ* regna, se-
 cunda, I, 64. der andere X, 49.
Alternare, VI, 41. alternatim in utroque latere
 habere. solatia IX, 18. alternatim canere.
Alternò ore IV, 79. quod VI, 2. *alternò* carmine,
 amœbaeo.
Altius, a principio repetens II, 13.
Alvus, inferior ventris pars VI, 45.
Alumnus, Zögling V, 1. X, 27.

Amare, frequenter adire, IV, 69. lubentèr ver-
fari in loco V, 14. delectari re quadam IX, 50.
cum alio Inf., lubenter, III, 16. — *amans*,
anator, X, 30. 60.

Amaryllidis silvae IV, 38. de rure, in quo ami-
ca vivit. (Perperam nonn. Romam intelligunt.)

Ambiguus color, II, 39. variatus. agri, VIII, 55.
controversi.

Ambire, circumdare, VII, 83.

Amnis de Nilo VII, 67.

Amoena umbra, iucunda, quam lubenter captat.
IV, 133.

Amor carminibus gaudet II, 58. ibique Tit. *amo-
res* arborum (de fructificatione) XI, 28.

Amotus V, 44. remotus.

Anhelus, anhelans, III, 36. ubi not.

Animae sublimes. (in coelum evectae) mortuorum
VIII, 39. et Tit.

Animus est, lubet, XI, 10.

Anni florentes, de iuventute VIII, 47. *Annus* ex-
tremus de hieme V, 103. anni leges confusae VIII,
77. si aestate gignuntur et fiunt, quae hieme debe-
bant, et contra. De sera aetate XI, 24. et Burm.

Antra in faxis et silvis petunt amantes, canentes,
I, 9. VI, 66. IX, 26. X, 14. XI, 10. etc.

Apparet, conspicitur, X, 4.

Aper. *Apri* cornuti VII, 58. et not. . . .

Aperire vinea saepes dicitur V, 96. cum saepes vi-
nae aperiantur, tempore vindemiae. *Apertum*
coelum, freyer Himmel VII, 28.

Apollo VI, 16. de eo, qui cum Apoll. comparari
potest.

Applaudere caput, X, 33. leniter percutere, palpare.

Apricum tempus II, 78. modico solis aestu calefactum. campus V, 8. soli expositus. v. Tit.

Apta, convenientia, IV, 10.

Aptare, reddere aptum VIII, 58.

Ara, suggestus cespitis quilibet, III, 95. Wernsd.

Arbiter, VI, 21. 29. 91. qui certamina pastorum componit.

Arbos vellitur (evellitur) incantatione XI, 71. sub arbore (hac) numen erit (coletur) II, 54. arbor mutabilis, quae insitionem accipit II, 40.

Arbitra taciturna IV, 108. quieta, ventis non agitata. aurea VII, 72.

Arctus. usus in arcto est XI, 32. i. e. angusto temporis spatio inclusus; cito utendi opportunitas perit. Exempla form. habet Burm.

Arcus. VI, 68. scopuli, qui se introrsum sinuant, arcum efficiunt.

Ardere, valde amare VIII, 2. XI, 66. indignari 28. inflammatum esse, flagrare I, 66. IX, 14. ardens sanguis i. e. rubens, I, 81.

Area, nobis *Gartenbeet* II, 49. Barth.

Arena de amphitheatro aut parte eius VII, 6. 33. 48. 69.

Arens hiatus I, 23. h. e. corticis arentis.

Argentum vivum V. 83.

Argutus, sonum acutum, stridentem edens, epith. cicadae V, 56. rivi VI, 65. cicutae VII, 12.

Aridus VI, 23. cui vox aspera et sicca est. Pr. de aridis foliis V, 112.

Aristas numerare, de iis quae fieri nequeunt II, 73. (ubi nonn. arenas) v. Tit. primas Cereri dare IV, 122. de primitiis.

Arma de bello civili I, 83.

Armentale I, 29. quod ad armenta pertinet, inter ea canitur.

Armus ovis cui possessoris nomen inuritur V, 85.

Arridere, favere IV, 86. de vere V, 47. (ubi perfecta praesentium notionem includunt). spes arridet (est) IV, 31. blande adspicere X, 31.

Arundo. *sub arundine* VIII, 3. ad modos fistulae. Tit. Barth. Prop. de calamis, unde fistula conficitur I, 18.

Asper, rigidus, incultus. VII, 62.

Aspernari, contempnere IV, 52. *non asp.*, favere, IV, 72.

Atlantiacus. Olympus, coelum, quod Atlas humeris sustinet IV, 83.

Atribuere, alicui largiri IV, 53.

Audere dicitur, qui contra ingenium moremque suum facit, II, 20.

Audire vota, exaudire II, 57. add. XI, 60.

Avena, Flughaber IV, 116. de fistula I, 93. II, 28. III, 60. IV, 63. VIII, 63. 73. IX, 82. X, 11. — ipsi versus ad eam decantati IV, 149. VIII, 27.

Aversa XI, 64. retro versa, trans caput, Virg. Ecl. VIII, 101.

Auferre, nostrum *wegnehmen* I, 73. V, 85. VII, 14.

Augustae aures I, 94. IV, 86. i. e. Augustorum, atque ita etiam triumphus *a.* IV, 90.

Aura humida, die feuchte Morgenluft V, 53.

Aurea, praestantissima, IX, 54. III, 81. auri colorem imitantia, VII, 72. aurea aetas I, 42.

Aurem dare, audire aliquem IV, 47. avocare aures, ab audiendo abstrahere IV, 50.

Axi teres VII, 51. v. not, et v. Rotulus — axis durus VII, 4. (stipes, circa quem rota aut rotulus volvitur. Voss. ad Virg. Ge. III, 172.)

B.

Bacchus, Baccho sacer, de hedera IV, 56.

Bacchus noster IX, 42. quem colimus.

Baetis, Hispaniae fluvius IV, 42. (Guadalquivir).

Balare de agnarum clamore, II, 68.

Balteus, gradus altior et longior in discriminibus orchestrae, praecinctio. VII, 47. Aliter Vitruvio dicitur. v. Rode Lex. Vit. h. v.

Barba animalium V, 68. etiam in singul. VII, 63. ubi Tit.

Barbarus, humanitatis expertus II, 61.

Beata secula I, 54. felicia.

Bellona, quae bella excitare creditur, I, 47.

Benignum iter VIII, 84. facile, commodum. Ali-
ter *benignum* pectus, ib. 41.

Bibere, de animalibus IX, 30. X, 65.

Bicornes Satyri, II, 13. ubi Tit.

Bitumen V, 79. 83. de emplastro inde facto.

Bonus, propitius, de deo Barth. I, 91. VIII, 5.
(ubi non iungendum *versuque bonus*, sed *versu*
i. e. carmine, favit); de homine IV, 125. fidelis
III, 97.

Borcas, regio borealis I, 76.

Bromius, Bacchus, IV, 123.

Bruma, hiemis II, 74. V, 93.

Brutia, pix praestantissima, V, 80.

Bubo VI, 8. Uhu.

Bucula, pro Plur. vaccae III, 61.

Bullae vitreae VI, 41. quibus cervi dorsum ornatum est.

Bullare de aquis, emittere bullas I, 11. (Sens. fagus obumbrat rivum ad radices suas.)

Buxus. Fistulae viles inde fiunt IV, 74. (Sens. ne tam rufice et tenuiter canas). Pallidior buxo IX, 41. (ubi Tit.) ob ligni buxei pallorem.

C.

Cedere de victima, immolari II, 63. irritum fieri IV, 92. de die, quando sol occidit propior est V, 120.

Caducius, de frondibus quae deciderunt V, 116. Virg. Ge. I, 368.*

Caedere, verberare III, 30. abscindere V, 68.

Caesareum numen, tutela Caesaris IV, 132.

Calami, de fistula et syringe I, 16. III, 26. IV, 43. VI, 10. 20. VIII, 4. 11. 16. IX, 39. 82. X, 7. Ipsum carmen pastoritium VIII, 37.

Calathi, corbes quibus et lac premitur et coagulatum (s. calens) portatur II, 77. IX, 34. X, 42.

Calcere (h. e. ingredi per) pascua tauri dicuntur II, 19. quod insuave Barm. videtur. Calcare (ingredi per) cruorem IV, 135. racemos X, 40. i. e. uvas.

Calcator IV, 124. qui uvas pedibus calcit.

Calera. *Calent* prata X, 16. calida redduntur solis aestu.

Calidus amor V, 22. de cupidine Venerea vehementiore pecussum.

Caligo V, 27. nubes atrae.

Camenae, Musae, carminis III, 42. IV, 46.

Canales aquarum, quibus horti irrigantur II, 35.

96. Effularum IV, 76. (suspectum hoc sign. Burmanno)!

Candere lilia dicuntur XI, 23. (h. e. simpl. *florere*).

Candida lilia III, 53. IX, 47. ubi Tit. de formoso iuvene VI, 14. trop. *candida* pax, non fucata, non simulata. Tit. ad I, 55.

Canens senectia VIII, 50. i. e. cana, decrepita, v. Tit.

Canere voce aut fistula IX, 83. X, 13. XI, 41. carmine celebrare IV, 7. carmen componere de argumento quodam IX, 83. IV, 77. 82. futura praedicere I, 29. 34.

Canna de ipsis arundinibus IV, 101. *canna* obliqua (Plin. H. N. XVI, 36.) de arundine unde fistula compingitur II, 31. (Sensus: iam crescit arundo, unde tibi olim fistula conficietur, Wernsd. Exc. IV.) *c. septena* (syrinx) IV, 43.

Canor, sonus musicus, qui editur X, 8. Tit. et Burm.

Canorum guttur, quod sonum edit acutum (hellenizante Kehle) XI, 39.

Cantare, voce et fistula, IV, 128. VIII, 31. 62. IX, 82. etiam de avibus XI, 40. cantu argumentum quoddam tractare IV, 7. 163. XI, 3. 25. choreas v. *Chōrea*. *cantari*, celebrari, IX, 85.

Cantharus X, 48. poculum ansatum, quo Bacchus, Sileni, Satyri, utuntur.

Cantus, vocis fistulaeve VIII, 58. IX, 16. IV, 42. etc. de carmine amoebaeo II, 25.

Canus de senectute VII, 43. VIII, 7. *cana* gramina V, in. pallentia.

Capere, arripere, X, 47.

Capistra, lora capitibus iumentorum iniecta I, 41.
VI, 39.

Captare, valde appetere I, 10. intpp. somnos i. e. dormire V, 64.

Captiva Roma dicitur, quae libertatem amisit, I, 51.

Caput, vertex silvae I, 10. (Sensus: verticem extollit contra solem) de humano cap. VIII, 13.
X, 33. caput immergere tenebris tartari (h. e. evanescere) bella dicuntur I, 53.

Carcer pr. de custodia I, 61. trop. de Tartaro, cui inclusa bella sunt I, 52.

Carex, iunci genus III, 94. (Virg. Ge. III, 231.)

Carmen de verbis IX, 54. VIII, 70. etc. de cantu fistulae X, 6. 10. 12. oracula I, 35.

Carnificum opus I, 61. de supplicio (v. Wernsd. sensus: non senatorum supplicia multa exercebunt carnifices).

Carpere, decerpere, VIII, 63. IX, 5. II, 45.
trop. percipere, frui, de amore IX, 7.

Carus, probatus, amatus VIII, 10.

Casae, pastorum domus, II, 61. ibique Tit.

Caseus venalis (confectio casei, qui vendatur) V, 37. add. II, 70.

Castancae nuces II, 82. *Kastanien*. Virg. Ecl. II, 52.

Castra I, 66. ipsa militia, expeditiones bellicae.

Catenatus, catenis vinctus I, 61.

Cathedrae VII, 27. sellae feminarum (viri de plebe feminis permixti sedebant, Burm.)

Catulus laenae VI, 4. (ex alia lect. de cane Spartano accipiendum.)

Cavea IX, 66. der Vogelbauer.

Causa id dicitur, unde quid originem ducit, *Ursstoff* VIII, 33. *causa communis*, boni publici

ratio VIII, 48. Wernsd. forensis causa I, 45.
ubi not.

Cedere, non sufficere, II, 92. discedere I, 58.

Celja iuga IX, 57. alta.

Cera, qua calami iunguntur IV, 20. (pro, calamos cera iungere, syringem facere, syringe canere) add. X, 14. VIII, 58.

Cerea, a colore, fulva IX, 91.

Cerasus III, 42. (de cortice eius). *Kirschbaum*.

Ceres. Ei offerebantur primitiae IV, 122. Tit. Burm.

Cernere, videre, I, 77. VII, 2. spectare VII, 61.
64. 76.

Certare, pugnare, VII, 95. de pastoribus carmine aut cantu certantibus II, 19. VI, 2. VII, 12.
contendere cum aliquo (sich mit einem messen, es mit einem aufnehmen) III, 63. *certatim* VII, 48.

Certamen magnum, de contentione pastorum canentium, Barth. II, 9.

Certa terra, quae tibi sit certa sedes, IV, 146.
ubi vulg. coeptam. *certe*, certo, V, 10.

Cervix equi VI, 57. cervi VI, 44. tauri VII, 60. puellae II, 12.

Cervinus fumus V, 90. ex cornu cervino uiso.

Cervi descriptio V, 33.

Cespes, ara ex cespite II, 62. unde *focus* e *cespite vivo* V, 25.

Cessare, II, 18. quiescere.

Chelys, testudo, lyra, IV, 66.

Chiae, ficus praestantissimae II, 31.

Choreas cantare: cum cantu saltare IV, 129. ibique intpp.

Chori licentes, saltationes lascivae, X, 55.

Cicadae argutae V, 58. raucae VII, 2. (ubi Tit.)

aestivae. (aestate canentes) XI, 43. Baumgrillen.
Voss. ad Virg. Ecl. V, 77.

Cibi de pabulo animalium V, 33. 110.

Cicuta, de tibia simplici IV, 20. VII, 12. X, 13.

Cingi (circumdari, ornari) coronis III, 30.

Cingula VI, 41. in fem. dicitur zona animalium,
in masc. hominum, Barth. et Burm.

Cineres (eorum quae in ara combusta sunt) effun-
dere in amnem in magicis sacris, XI, 64.

Circuire, cingere, de zona VI, 40.

Circulus VIII, 45. ipse annus dicitur, quatenus
dierum quidam quasi orbis est. v. Barth.

Circumferre XI, 69. huc illuc ferre.

Circumspicere V, 73, 95. cante videre.

Classica IV, 181. de cantu tubarum, lituorum,
cornuum in praelio. v. Tit.

Claudere, includere, V, 103. (ubi est, effecerit ut
includantur) IX, 10. 62. circumdare, ut clau-
dantur I, 39. finire (vitam) VII, 45.

Clementia, in personam mutata I, 59. clementia
solis, de moderato aestu I, 8. ubi v. Barth.

Clivi dicuntur moles quaedam in amphitheatro pe-
detentim, in clivorum modum, excrecentes VII,
25. (künstliche Anhöhen).

Coagula lactis, lac coactum (geronnene Milch)
III, 69. W, 65. ubi not.

Coelum. sub aperto coelo VII, 28. sub dio. in
coelum surgere, de magna altitudine VII, 23.

Adscribitur iis, qui inter deos relati sunt. Hinc
coelo dignus VIII, 50. (ubi Barth.), *coeli amor*
IV, 145.

Coepi. *Coeperunt*, initia habuerunt III, 36. ut

coeptum carmen VIII, 81. *inceptum*. (*coepta* terra., v. *certa*). *coepit* calamis sc. canere X, 17. Add. V, 32. X, 4. IV, 118.

Cogere lac, est ita premere ut concreascit IX, 84, X, 68. Inde *calathi lacte coacti* II, 77. (non referti, ut Wernsd., sed) in quibus lac coactum servatur. *coactae* nives V, 108. aut densae, coacervatae, ut Burm., aut, in glaciem congelatae. — compellere X, 6. efficere, ut quid fiat II, 42.

Cogitare, de avi, V, 65. sc ad aliquid parare, aut appetere.

Cohibere, impedire, IV, 20. ubi Wernsd. quidem olim coniecerat: *nunc connives*, sed ipse in Exc, 7. repadiat.

Cohors, chorus Satyrorum X, 46.

Coire, coniungi, permisceri, V, 71. zusammen laufen, in Verbindung stehen mit, VII, 51. *coire* in cornua, de tauris, cornibus se petentibus et pugnantibus, XI, 84. ubi Burm.

Colere, incolere, habitare, VIII, 40. IX, 20. curare V, 38.

Colles, in quibus vindemia instituitur X, 44.

Collidere nares X, 34. comprimere.

Colligere, einsammeln, VII, 24. 32.

Coloni, cultores, I, 36. Burm.

Color ovium, per genituram variatus II, 27. sc.

— color niveus XI, 44. de cute candida pueri,

Coloria in vet. lect. XI, 68.

Comae, flores esse putantur II, 52. At si *spargie* est, sparsim circumdat, *comae* pr. dicuntur et respondent *temporibus* in antecedd. sed de ar.

borum frondibus et ramis IV, 111. I, 10. XI, 23. (ubi uvae tribuuntur. v. ibi omnino Barth.) V, 100.

Comere crines, atuskammen, IV, 69. comtae tigres vet. lect. X, 19. ubi not.

Comitatus, passive III, 27. IV, 87.

Cometes (stella crinita) inter prodigia laeta et sinistra I, 77. 82. cum intpp.

Committere, mittere in (anvertrauen) V, 51. in certamen mittere (einen Wettstreit eingehen lassen.) VI, 20. 51. (ubi Wernsd. interpretatur: tecum partiri vices cantandi; immo: tecum alternatim canendo certare.)

Commodare, praebere in gratiam et utilitatem alicuius XI, 24. ubi Burm.

Commodus, benevolus IV, 71.

Communis, publicus, v. *causa*.

Compellere greges, agere, V, 57.

Compendia, emolumenta, lucra V, 36.

Compingere fistulam, componere I, 18. quatenus cera iunguntur arundines.

Compita pervia (per quae via fert), de ludis pastoritiis compitalibus IV, 126. Wernsd. Exc. VII.

Complere, totum implere X, 5. 32.

Compositum (factum, paritum) carmen, VIII, 4.

Conari, IV, 11. periculum facere, aut simpl. velle.

Concava vallis VII, 32., quoniam sinum introrsum versum efficit. *concava* saxa, excavata ad torcularis modum, de torculari, s. lacu vinario X, 43. ubi Tit. et Barth.

Concavare manus X, 49. cavae facere, ut sis tanquam poculis uti possis.

Con-

- Concedere* IX, 43. se dare somno. dare carminum facultatem IV, 148. nachstehen, XI, 42.
- Concha* VI, 69. fornix f. tectum conchae striatae simile. Wernsd.
- Concidere* morfu, zerbeissen, V, 6.
- Conciliare*, placare, IV, 61.
- Concilium* deorum (Versammlung) VIII, 51.
- Concinere*, una canere, de pluribus VIII, 26. de duobus IV, 149. pro simpl. canere IV, 56.
- Concordes* vivere, de pastoribus, non amplius inter se certaturis, IX, 99.
- Consubitus hominum* connectere IX, 58. homines concubitu iungere. cf. X, 57.
- Condere*, sc. vagina, quiescere iubere I, 59. — inscribere IV, 150. Tit.
- Condictae*, ad quas adesse convenit, promissae, XI, 8. ubi Burm.
- Conducere*, zusammen führen, oder treiben, X, 67. *conductus* sc. mercede, mercenarius IV, 44.
- Conferre* manus, IV, 21. i. q. conferere. v. Burm.
- Confundere*, perturbare (in Unordnung bringen) I, 77.
- Coniferae cupressi* IX, 86. quae ferunt conos, nuci pineae similes, Virg. Aen. III, 680.
- Connectere*, iungere, IX, 58.
- Considere* II, 21. sich niedersetzen.
- Consimilis*, i. q. simpl. similis V, 70.
- Conspicari* se (suam imaginem intueri) in aquis II, 83. *Conspicere* VII, 82. videre.
- Constringere*, zusammen binden, V, 66. zusammen abstreifen V, 109.
- Convetum*, in quod ire consueverant IX, 26. *consvimus* II, 64.

Consumere tempora, pro, conterere, VI, 27.

Contemni dicitur, qui iubetur abire, repudiatur, III, 18. add. IX, 69. II, 60.

Contendere, de pastorum certamine, II, 6. VI, 60.

Contentus, qui unam tantum puellam amat, III, 24.

Contexere. *contextum vimen* IX, 68. *cavea* e vimine contexta, composita. Wernsd. Exc. XX.

Trop. carmen (componere, edere cantum) X, 9.

Conticere silvae drr. IV, 98. cum omnia, deo veniente, quiescant. Tit.

Continere, inscripta habere, enthalten, VIII, 29.

Contingere, act. attingere III, 39. (nuntiabo ei sedulo); ut neutrum: dari, concedi III, 79. IV, 154. VII, 65. 75.

Continuus, non interruptus, VII, 32.

Contrahere, comminuere, V, 77. Wernsd. IV, 168. (breviares facere).

Contrarius, obvius, occurrens IV, 120. Burm.

Convenire, zusammen kommen, II, 6. decere, commodum esse, V, 89. 102.

Coquere III, 33. de cibis aliisque.

Corna IV, 24. (Virg. Ge. II, 34.) Kornellen, Hornkirschen.

Cornix VI, 7. Krähe.

Cornu, poculi loco adhibitum, X, 48. *Cornua* tribuuntur Baccho X, 36. ibique Tit. et Wernsd. Exc. XXI. — cervi VI, 38. ungulae equi VI, 55. •

Coronae, feta e floribus, VIII, 69. III, 80.

Corripere, una rapere, X, 47. ergreifen.

Corrodere V, 76. sensim consumere.

Cortex ficuum II, 81. de tenera cuticula. Baumrinde I, 75. - III, 43.

Corylus IX, 87. Haselstaude. Scrib. et *corulus*. Virg. Ecl. I, 14.

Corymbi fructus et racemi. hederæ IV, 56. et intpp. VII, 9. (ubi est hederæ coronatus, ad canendum compositus). Baccho tribuuntur X, 18. ubi Tit.

Crater, poculum maius, aut patera, X, 65.

Crates, Flechte, I, 39. fraxinea, e ramis fraxineis, Virg. Ge. I, 95.

Creber, frequens, X, 44. (multum calcando uvæ rumpuntur.)

Credere, fidem habere, III, 90. opinari, VI, 48.

Credibile VI, 7.

Credulus, qui facile credit, VI, 39. qui facile obsequitur VI, 36.

Crepitacula X, 30. Klappern.

Crepitare, crepitum edere, labra dicuntur avidè bibentium X, 50. lauri incensæ XI, 65.

Crepuscula II, 93. de vespera.

Crescere, prodire, emergere, VII, 72. ubi Tit. cf. *Canna*.

Cressia IV, 95. Cretensia.

Crimina VI, 83. ea, quæ quis commisit.

Crinis. *crineti auro similis*, de flavo capillo VI, 13. add. IX, 12. 78. (de iis qui comam alunt). Inde *crinitus* XI, 4.

Croceus, de flavo colore, VII, 72.

Crudelis, qui amatoris votis non respondet XI, 20.

Cruor (sanguis) humanus IV, 135.

Cubare, de cervo iacentè in gramine VI, 33.

Cubitus. cubitum ponere VI, 72. recumbere, cubito supposito.

Culmen mundi VIII, 86. coelum summum.

Culmi, aristae, VIII, 67.

Cultor, agricola, IV, 123.

Cultri, Schlachtmesser, V, 27.

Cultus gregis, de passione et foetura II, 36. Wernsd.

Cum. cum dote III, 25. ita ut dotem afferret. una cum IX, 49. Partic. temporis addito Coni. IX, 4. 75.

Cuncta singulis oppon. VII, 38.

Cupere, amare, IX, 71. velle VII, 2.

Cupressi IX, 86.

Cura alicuius (Sorge für ihn, Rücksicht auf ihn) *tangere* aliquem dicitur IX, 40. ubi Burm.

Cura est alicui, sequi. Inf. h. e. curat, IX, 56.

curae, sollicitudines VIII, 59. XI, 19. (de amore), id quod quis curat IX, 9. Burm. v. not.

Curare ovilia, sich darum bekümmern, IV, 156.

Curetica carmina, *Curetum*, f. *Corybantum* in insula Creta eiusque monte Dictaeo IV, 96.

Curia, locus in quem senatus convenit I, 62.

Currere scopuli dicuntur, loco suo moti XI, 71.

Cursus fluvii tribuitur II, 15. IV, 41.

Curvare, incurvare, krümmen VI, 57. ubi *aristas non curvare* dr. equus velocissimus, v. Tit.) VII, 32.

Cydonia (mala) II, 91. Quitten.

Cymbala X, 51. aera concava, quae pulsantur.

Cymbia VIII, 68. (ex Virg. Aen. III, 66.) X, 59. pocula ad cymbarum similitudinem facta.

D.

Daedala, artificiosa, apis II, 20. ubi Tit.

Damnatus, infelix, aerumnosus IV, 117.

Dare, canere, aut, mittere III, 46. ubi Tit. et
Wernsd. concedere, permittere, V, 29. proferre,
suppeditare VI, 71. VIII, 79. largiri IV, 127.
et al. *datur*, contingit, VIII, 53.

De, pro ex, VIII, 66. X, 64. XI, 5. (ubi et
propter esse potest). postpositum IX, 11.

Debere (teneri praestare) X, 16.

Debilis ore V, 93. dicitur serpens, qui morstu
nocere nequit.

Decentior, pulcrior, VI, 14.

Decernere in vet. lect. II, 27. et 54. v. Not.

Decerpere gramina (abbeissen) V, 8. VIII, 34.
uva, de hominibus, X, 41.

Decet, convenit, VIII, 23.

Decipi, getäuscht werden, II, 85. VI, 12. III, 77.
VII, 83.

Decisa carmina libro, III, 44. corticem cerafi
decisum (abgeschnitten), cui carmina sunt in-
scripta.

Declivis aestas I, 1. in autumnum declinans. Sol
V, 60. ad occasum vergens.

Decurrere versu carmina drr. IV, 153. i. e. pe-
dibus, numeris suis molliter currere.

Dedignari, indignum sibi putare IV, 88.

Deducere, detrahere, III, 30. ubi al. *diducere*.
perducere IV, 161. 167.

Deesse. I, 17. nec *defuerit*, non carebis —

Defendere I, 7. tueri adversus solis calorem, ubi
Intpp.

Defixus VII, 37. cuius oculi defixi in aliquid sunt.

Deflere I, 51. (ubi deslebit prof. fuerit, videbit, experietur.)

Deformis, ungestaltet, übelgestaltet VII, 61. 67.

Defuncti, mortui, I, 87. v. Not.

Degustare apia flores dr., succum inde ducere, III, 80.

Demere lanas V, 67. detondere.

Demittere, mittere in tempus serum VII, 74. Burm.

(Seps. quod tua iuventus in haec tempora incidit). Sol equos VIII, 86. h. e. ad occasum agere.

Dens. Dentes VII, 54. sunt elephantorum dentes, quibus retia muro affixa tenebantur. Dicuntur *aequati*, h. e. aequaliter per intervalla dispositi. v. Burm. et Wernsd. — apri dens VI, 45. in ornamentis, fibulae loco.

Densare, facere densum, refertum, I, 9. (Sens. silva habet pinus admodum frondosas). IV, 115. ubi not. VII, 29. confertim sedere.

Denudare V, 75. *ovis costas* dicitur, cui velleram deripiuntur.

Depulsa (abgesetzt) foetura II, 47.

Dependere, pendere de, VI, 78. XI, 48.

Deposcere VIII, 27. pro simpl. poscere.

Deprensa (deprhensa, inventa) III, 20.

Descendere, VII, 69. einfluken, nisi omnino de declivi accipiat. v. not.

Descriptus I, 20. 25. simpl. scriptus.

Deserere locum, abire IV, 146. V, 62. Inde *desertae* silvae XI, 12. in quibus non erant, quos amabant. — rem, eam intermittere IV, 23. VIII, 81.

Defistere, cessare, II, 16.

Despectare, die Aussicht haben auf — VII, 24.

Despicere, aspernari, IV, 10. VII, 20.

Destringere, decerpere, III, 48. Barth. Wernsd.

Destruere, zu Grunde richten V, 37. ne casei
confectio efficiat, ut destruantur.

Detexere X, 16. carmine deinceps referre.

Detondere VIII, 7. decerpere gramina. Tit. Barth.

Devota, consecrata II, 63.

Deus, nomen imperatorum I, 46. IV, 7. 30. 41.

162. qui in arte excellit, Burm. IV, 70. calami
deorum X, 7. quibus Pan utitur.

Dextrum. a dextro III, 97. (dextra parte).

Dicere de consecratione II, 54. cogitare IV, 100.

Wernsd. de carmine, canere, celebrare II, 30.

VIII, 63. XI, 13. VIII, 22. *dici*, si quid de
aliquo dicitur III, 62. IV. 154.

Dictaeae IV, 96. Cretenfes, à monte Dicte.

Dies. levare diem IV, 4. aestum diei mitigare.

Barth. et Burm. ante diem V, 52. vor Tagesan-
bruch. longa dies V, 49. de aestivo.

Differre bella, huc illuc ferre, spargere I, 49.

(Wernsd. Add. IV. p. 808. int. cessare facere.)

Diffundere I, 57. dispergere, Burm.

Diffluere, in varias partes defluere X, 54.

Dignari, dignum habere VI, 23.

Dignus, aptus, conveniens, IV, 77. e Virg. Ecl.

IV, 3. de merito VIII, 24. 50.

Diligere pro amare Barth. II, 3. IX, 52. schä-

tzen VI, 34. diligere diis, carum iis esse, IV, 108.

Dione IX, 56. Venus.

Dirus, dira, mortem portendens, VI, 8.

Discere, adfuescere XI, 57. Tit.

Discernere digitis II, 27. an den Fingern abzählen. al. decernunt. lites, dirimere, VI, 91. VIII, 52.

Discordium, si lectio sana I, 57. v. Not.

Discurrere, huc illuc currere XI, 6.

Dispar, non idem, non aequalis IX, 16. XI, 5.

Dispergere, oculos huc illuc ferre, III, 47. Burm.

Disjona VIII, 16. X, 10. quae sonum ingratum edunt.

Distinguere cantus alternos, definire quot versus in carmine amoebaeo a quoque canendi sunt II, 25. (ubi male v. 25. Burm. coni. *possimus*.)

Diu, per multos annos VIII, 43. XI, 57.

Diversus, pro averso IV, 9. Burm. alius et coloris varii II, 38.

Divitior, opulentior III, 63.

Docere dr., qui quocumque modo instituit aliquid, auctor est, I, 67. II, 36. VIII, 3. 59.

Doctus, XI, 2. peritus artis fistula canendi, et carmen faciendi.

Docilis: *dociles* avenae II, 23. fistula, quae facile tractatur. Qui natura sollers est et facile edocetur, VIII, 18. ubi Burm. IV, 54. ars d., quae modis musicis convenit, VI, 10. Burm.

Dolor, in exclamat. III, 59.

Domari, vinciri, ligari III, 72. Domitus, victus, I, 52.

Domina, amata puella III, 50. Tit. Barth. urbs Roma IV, 161. Tit. Wernsd. VIII, 83. Tit.

Domus IX, 65. pr. (non, cavea luscinae).

Donare aliquem aliqua re VII, 10.

Donec IX, 89. X, 67. usque dum (cum Ind.)

Donum breve (exiguo tempore duraturum) IV, 24. ubi Tit.

Dryades, nymphae arborum, unde siccus pes iis tribuitur ex opp. Naiadum II, 14. IX, 20.

Dubitare, Bedenken tragen, III, 57. (IX, 38.) 75. IV, 68. *dubitanda*, cui nemo fidere potest V, 46.

Ducere pastor greges dr. IV, 25. IX, 71. de solenni pompa X, 20. I, 51. existimare IX, 70. ducere cantus IX, 61. (trahere, de longo spiritus tractu, v. Wernsd. d. carmen IV, 80. (qf. ausspinnen, ubi al. *disite*).

Dulcis pr. ut mella VII, 76. vina III, 54. nectar X, 61. cibi V, 72. Hinc, quidquid suave et iucundum est VI, 82. ut cantus II, 6. querelae (amoris IV, 15. IX, 15.), furtum (furtivus amor) IX, 7. *dulce* pro Adu. suaviter. d. rubens hyac. IX, 45. 48. sonare IV, 150. 160. resonare IV, 9. loqui VII, 20. IX, 83. V, 27. 85. f. 109. VI, 85. VII, 6. 12.

Dum I, 46. IX, 50. quamdiu. (cum Ind. et Coni.) interea dum VII, 1.

Dumeta IV, 46. V, 5. 29. dicht verwachsenes Gebüsch.

Durare, trop. IV, 56. efficere, ut quaevis tolerare possit.

Durus, pr. VII, 4. trop. streng VIII, 10. moestus VII, 59. *dura* (amica, quae non cedit) XI, 18.

E.

Ebur, laminae eburneae quibus inducti (strati) erant trunci. VII, 50.

Ecce interponitur I, 4. III, 98. VI, 92. ubi indicatur, quod praeter expectationem evenit.

- Echinus*, quidquid hirsutum est; inde hirsuti nuncium cortices, II, 83. et intpp.
- Echo* ventosa, quae vento fertur, IV, 28. Tit. et Wernsd. Exc. 8.
- Edere* spectacula, instituere, VII, 6. (ubi al. lect. ardet, v. Bu.) dicere X, 41. *edi*, nasci, VII, 59.
- Efficere* i. q. facere V, 53. VI, 88.
- Effundere*, ausschütten X, 64.
- Egregii*, splendidi, IV, 126.
- Eheu* IX, 40. vet. lect.
- Elapsae*, quae effugerunt X, 58.
- Emerita* vita, peracta, metaph. a militia petita, VIII, 19. Wernsd. Exc. 18. (cf. I, 87.)
- Emergere*, prodire VII, 71.
- Eminere*, exstare, hervorstehen VII, 61.
- En* indignationem exprimit III, 26. Burm. alibi admirationem VII, 48. etc.
- Enses*, gladii bellici I, 59.
- Eo*. ite h. e. abite II, 55.
- Eques*, equites Romani VI, 29.
- Equidem* post aliud voc. III, 18. VI, 79.
- Equi* descriptio VI, 51. II. coll. Wernsd. Exc. XVI. solis I, 1. VIII, 86. de hippopotamis VII, 66. Equae VI, 49.
- Erectus*, altus, Burm. I, 75.
- Errare* (huc illuc ferri) inter calamos (fistulae) labra drr. III, 58. IX, 39. vagari (agnae) V, 15. diffundi (rami) I, 12. huc illuc ire III, 50. IX, 41.
- Eryx*, mons Siciliae, Veneri sacer IX, 57. et Tit.
- Euri* IV, 100. V, 53. XI, 14. (ubi intpp.) pro ventis omnino.
- Ex*, a, per. X, 61.

- Examina* (apum) Peligna IV, 151. et Tit.
Exarmata (vi nocendi privata) anguis V, 94.
Exaudire IV, 49. audire et favere.
Excelſa (erecta) equi cervix VI, 33.
Excipere auribus (audire) VI, 77. lacertis (portare, ſuſtinere, trop.) I, 85. latices (ore) X, 53.
Excitare vigor agnas dr. IV, 102. quando ineipiunt laſcivire.
Excoquere herbas II, 76. ſuccis privare.
Excutere ſomnum (expergiſci) III, 47. unde *excuffus* ſimpl. X, 11. excutere umbras h. c. folia V, 101. feras VII, 53. inſilientes deiicere.
Exeſus pumex VI, 64. (ſcaber). teſtudo 69. (ſtrata); zerfreſſen, zernagt.
Exercere iuventam V, 11. de eo, qui laboribus occupatur iuvenis.
Eximere horas, auferre III, 3. Barth. et Burm.
Exire V, 52. de pecore, ausgetrieben werden.
Exopto III, 35. pro ſimpl. opto.
Exorare, orando placare, III, 93.
Expellere verba VI, 24. non ſine coactione quadam proferre. ventos (abigere) IV, 100.
Experiri calamos IV, 53. canere fiſtula tentare.
Explicare latus I, 5. extendere (in laterè iacere).
Exprobrare vera VI, 26. (vera crimina proferre).
Exſpectare IX, 26. etiam de tauris VII, 3.
Exſtare VII, 54. prominere, propendere.
Exſultare VI, 55. de equi ungula.
Exſuperare, vincere, VI; 6.
Exſurdare, facere, ut non audiantur IV, 131.
Extrema cervix VI, 44. (poſtrema eius pars). Sio et e. annus V, 103.
Exundare, copioſum eſſe, IV, 104.

F.

Facere de eo, qui permittit aliquid I, 15. ludos IV, 126. edere. omen, dare III, 97. silentia II, 17. i. e. quiescere, ubi vid. Burm.

Facies, externa species I, 69.

Facundus, fatidicus I, 91. Faunus. IV, 87. Apollo.

Fagus, ex fagi ligno factus, II, 59. v. not.

Fagus pro fructibus fagorum IV, 55. ipsa arbor, I, 11. 20. 35. VII, 5. VIII, 51. XI, 9. (Buche).

Fallere drr. quae, si tanguntur manu, vix sentiuntur II, 97. quae spem decipiunt IV, 113. quae omnino decipiunt III, 96. VII, 52. *promissa antra* XI, 9. non in ea venire, ut promissum erat. *curas* VIII, 59. lenire, minuire.

Falx I, 25. Gartenmesser.

Fama praefens VIII, 34. laus poeseos quae venti iam contigit. v. Burm.

Fames. v. *solari*, *tutari*.

Far, de pane, IV, 33. ubi v. Burm. *falsum* V, 27. mola salsa.

Fas est, licet, IV, 158. inprimis ratione deorum X, 7. 13.

Fasces, insigne consulatus, inde ipse consulatus I, 70. ubi Tit.

Fastidia longa XI, 50. diuturna contemptio amatoris ex arrogantia. cf. Virg. Ecl. II, 15.

Fastus XI, 59. superbia amatoris (Laune).

Fateri II, 53. simpl. dicere. *fateor* interpositum II, 61. III, 28. VI, 50.

Fatus, locutus, X, 17.

Fata, mors, VIII, 38.

Favere, adiuvaré, adesse, aufmuntern, begünstigen, IV, 58. 165. VIII, 5.

Favi, Honigscheiben, II, 66. ubi male ol. lectum *fagos*.

Faunus fatidicus I, 8. fs. 91. satus aethere (coelo ortus) ib. 33. cum Pane IV, 133. corniger I, 15. ruricola VIII, 14. **Fauni** VIII, 66. X, 25. vates, IX, 73.

Fecunda, VII, 22. quae foeturam iuvat.

Felix VII, 73. f. f. et *fortunatus* iunguntur III, 84. pro feliciter IV, 86. VIII, 83. felices anni (qui feliciter processerunt, glücklich vollbracht) VIII, 44.

Femina (genus muliebre) X, 10. (ubi de mulierum inconstantia Tit. et Barth.) *femineus* VII, 27.

Ferae (quae in amphitheatro exhibentur, ferae omnis generis) VII, 57. omnino II, 10.

Feralis pompa I, 60. funebris, Wernsd. *ferales* lupini, in coenis funebribus adhibiti III, 82. Wernsd.

Fercula, ipsa coena IV, 167.

Ferire pede carmina, insolenter, ad cantum tripudiare IV, 128. aëra pennis, volare, II, 11.

Ferre (perferre) ad aures I, 94. IV, 158. auferre, abstrahere, III, 22. Barth. et Burm. IX, 24. (davon tragen) tolerare III, 29. (ut nihil praeterea pati potuerim) XI, 50. f. 54. VI, 35. admovere I, 24. adferre VIII, 69. III, 44. IV, 54. 158. ad sidera fere III, 42. (valde laudare) ut (in) sublimē fere VIII, 18. gestare V, 42. ferri, abire, IX, 63.

Ferrum strictum I, 63. enses militum, hinc bellum. *ferro* praecordia durare XI, 56. (stählen, de patientia.) rumpi V, 73.

Fervere Intpp. I, 76. (de zona torrida).

Fervere. fetvens mustum I, 3. cum vi quadam

- in lacum defluens. fervere, studiosissime tractari
X, 43. *fervidus* erhitzt *V*, 36.
- Fervor* amoris *V*, 22. de libidine Venerea.
- Fessus*, defatigatus, *X*, 3.
- Fibula* *VII*, 81. qua vestes pauperum in pectore
aut humero nectebantur, ne defluerent. Tit. et
Wernsd.
- Fides*, Zuverlässigkeit, *VII*, 56. veris f. *V*, 46.
(non satis credi veris constantiae potest).
- Figere* in arbore (inscribere) *III*, 89.
- Figura* mutata *IV*, 142. (alia specie indutus.)
- Fila* (vitae) coelestia (ex) metallo (auro) perpetuo
(solido) dare *IV*, 140. immortalem facere. —
licia quibus in magicis sacris utebantur *XI*, 68.
filum tenue vocis *IX*, 11, vox acuta et tenuis,
(helle und klare Stimme) Wernsd.
- Fingere*, formare, liba *II*, 65. — comminisci *VI*, 25.
- Finire*, cantum absolvere, *II*, 93.
- Finis*, extrema pars, *VII*, 48. finem imponere
(entscheiden) *VI*, 93.
- Fiscella*, vimineus calathus, *III*, 68. Tit. Wernsd.
- Fistula* (Rohrpfefe) *II*, 31. *VIII*, 14. *X*, 5. ipse
cantus *II*, 92. *VIII*, 80.
- Flamina*, soni inflatae tibiae *VIII*, 16.
- Flammatum* *IX*, 14. amore incensum.
- Flava* tempora, *X*, 36. caput flavo capillo tectum.
- Flectere*, se flectere, convertere *II*, 14.
- Flere* (amator infelix dr.) *III*, 47.
- Flora* *II*, 32. *VIII*, 69. dea florum genitrix et
altrix.
- Florere* proprie *V*, 21. tropice, anni florentes (iu-
venilis aetas) *VIII*, 47. — floruit (viguit) reve-
rentia iusti *VIII*, 54.

Florescere, aufblühen X, 35.

Flos, proprie, II, 20. IV, 110. VIII, 79. IX, 4. 22. XI, 21. trop. de prima barba II, 86. *Ros iuventae* II, 89.

Fluere V, 34. lac dr. v. not. fons IV, 47. *Hinc fluor lactis* X, 68.

Flumina cantu drr. detineri II, 15. ubi intpp. *fluminei* (fluminum) liquores VIII, 87.

Fluvialis, in fluviis crescens VIII, 1.

Focus, ara, V, 26.

Fetae, quae pepererunt IV, 104. ubi Wernsd. IX, 31. vites XI, 48. quae uvas ferunt. (Verior scriptura *fetae*.)

Fostura depulsa (lactentes oves ab uberibus matrum remotae, entwöhnt) II, 47. Barth. Wernsd. cf. Virg. Ecl. II, 82. f.

Fons, de quovis rivo (Bergquell) II, 5. 68. 68. IX, 74. V, 57. IV, 134. XI, 10. 47.

Fores caveae luscinae IX, 63.

Fore, Infin. absolute positus II, 67. Burm. et Wernsd. *foret*, futurum esset IX, 12. 28.

Forma, facies, pulcritudo eius, VII, 73. IX, 16. 81. XI, 24. Inde *formosus* X, 61. IX, 68. 1. 59. 72. etc. etiam de iuvenis XI, 26.

Forfex V, 74. qua vellera tondentur.

Fors, fortuna IV, 118. casus X, 47.

Forfitan IX, 70. (fortassis).

Forte (casu) IX, 23.

Fortis, robustus, I, 85. VI, 87. XI, 35. (ubi fortia colla puellae in signis maturae aetatis).

Fortuna de felici laborum successu IV, 164. *fortunatus* (dives) III, 84.

- Forum*. fori mos I, 72. consuetudo iudiciorum.
Fossor, qui terram effodit IV, 118. cf. de re Wernsd.
 Exc. XI.
Fovere, trop. (unterstützen) VIII, 42., pr. in sinu tenere X, 28.
Fraga IV, 31. Erdbeeren.
Fragilis, de gramine etc. tenui, IV, 74. VI, 57. V, 83. sed *fragilis* rubigo V, 76. quae corpus frangit, consumit.
Fragor orbis I, 86. sensus: ut sine omni tumultu imperium in eum transferatur. Dr. fragor, stridor, de magnis rerum conversionibus. Wernsd. Exc. p. 320.
Frangere calamos, fistulam confringere, ne canere possit IV, 23. *fractum* III, 21. si forte fractum fuerit, Burm.
Frater I, 8. IV, 17. (Burm.) nonnullis est, socius; sed et propr. potest intelligi.
Fraxinea, e ramis fraxini I, 39. (Esche).
Fremere dr. actus vehementissimus, metaph. a feris petita, IV, 168.
Freni VI, 35.
Fretum, mare, VIII, 76.
Frigus letale (mors) VIII, 49.
Frigora matutina V, 33. (Morgenreif). *Frigidus* Hesperus (kühl) IX, 89. V, 121. *frigida* pascula V, 54.
Frondescere IX, 87. (virere, stare).
Frondere II, 29. (virere).
Frons X, 18. paterna, de austeritate, IV, 21. severa VIII, 56. (not.) serena, de serenitate coeli V, 47. de benevolentia XI, 17. intell. Frons cervi VI, 39.

Frons

Frons caduca, quae decedit (abgefallenes Laub)
V, 116. sacra XI, 63. (in magia). lauri VIII,
64. add. II, 16, 41. (ubi de ipsis ramis). V,
97.

Fructificare IV, 91. (ferre fructus).

Fructus (uvae) III, 39.

Fruges arboris VIII, 57. pro fructibus.

Frui mundo, pro, in coelo versari VIII, 40. Si-
mil. frui silvis IV, 38.

Fruticare caput cervi dr. VI, 37. h. e. ramos
diffundere. Pr. de arborum ramis. v. Intpp.

Frutices VI, 83. (Stauden).

Fugacior Euris, de maxima celeritate, XI, 15.
v. Tit. et Burm.

Fugere (non adire, vermeiden) XI, 9. 16. 30.
III, 60. fugit dies II, 93. (quando vesperscit)
effugere, X, 57. fugere Euri dr. h. e. flare
desinere V, 53.

Fugari sol, V, 120. dr. vespera orta.

Fulgere nox I, 78. dr., quae sideribus collustra-
tur.

Fulgar, splendor, VII, 36.

Fulvae radices II, 48. ex vulg. lect. v. Not.

Fumus V, 90. v. Cervinus.

Furere VI, 89. de vehementer altercantibus. XI,
7. vehementer amare.

Furiata mens, de infano amore, IX, 3.

Furor, amoris vehementia XI, 5. IX, 28. v. intpp.
ad IX, 3.

Furtum propr. X, 3. sed IX, 7. de clandestino amo-
ris usu. Tit.

Fuscus (non prorsus niger, dunkelfarbig) oppon.
et albo et candido, V, 71. Burm.

L

G.

- Galbana* V, 89. Virg. Ge. III, 415. Mutterharz.
- Galerus* I, 7. (ubi intpp.) pileus pastorum e pel-
lipus factus ad tuendam faciem adversus solis
aestum, quo torretur illa.
- Garrulum* dr. quidquid edit strepitum, ut aqua
IV, 2. pinus VIII, 50. (ubi Tit. et Burm.)
- Gaudere* I, 56. f. gaudere re quadam (erfreuen)
VII, 14.
- Gaudia* I, 89. (ubi cum terrore miscentur) VII,
16. nocturna, de concubitu I, 14. IX, 7. add.
XI, 59. (ubi simil. de amoris usu).
- Gelidi* fontes II, 5. Tit. de umbra III, 16.
- Gelu* IV, 92. op. igni (de hieme).
- Geminae* (duae) IX, 67.
- Gemitus*, tristitia, VIII, 46.
- Gemmae* VII, 47.
- Gemmeus* (pellucidus) fons, II, 59.
- Genae* IX, 17. (de mento imberbi). purpureae IX,
80. ubi Tit. et Bentr. ad Hor. Od. I, 13, 2.
- Genetrix* VIII, 36. tellus dicitur.
- Genista* (ant potius *Genesta* scrib.) I, 5. Nobis
Genst. Intpp. Virg. Ge. II, 12.
- Genius* loci V, 26.
- Gens* quaecumque, omnes gentes quae, I, 74. IV, 107.
- Gentilia* poma II, 41. quae ad genus, stirpem
quamdam pertinent. Burm.
- Genus* (periphrast.) XI, 28. VI, 49. progenies VI,
6. ubi Burm. *omne genus*, pro, omnis gene-
ris ferae II, 10. VII, 57.
- Gerere* bella (bellare) I, 50. tempora, administra-
re, si lectio sana. v. Burm.
- Geryonae* pascuae, de Hispania extrema IV, 41.

- Glandes* IV, 24.
Glarea rivi VI, 65. (Kiesel).
Glebae niveae, massae casei X, 69. ubi Burm.
Gloria esse dr. ei, qui laudem ex aliqua re deportat XI, 16.
Gnava V, 11. 105. (thätig).
Gracilis (tenera) lanugo II, 87. add. III, 68. I, 9. VIII, 5.
Gradus VII, 25. amphitheatri (die stufenweise gereiheten Sitze).
Gramen, herbae, plantae II, 32. 46. V, 6. 8. 19. VIII, 6. 34. IX, 29. XI, 53. VI, 63. 50.
Grandaeva, senex, aut, veneranda, VIII, 68. Barth. Burm.
Grassari, clam et dolo ingredi, Wernsd. Exc. II, p. 317. ad I, 57.
Gratia Meliboei vivit, VIII, 21. (memoriam beneficiorum eius grata mente recolis.)
Gratus. *grata*, accepta, iucunda II, 67. VII, 18. VIII, 23.
Gravari, valde impleri. (strotzen) IV, 103.
Gravidus, trop. de corymbis, X, 18. pro, fronte coronata hedera, cuius racemi fructibus graves sunt.
Gravis, depressus, apnis II, 84. (profecta aetate), Jaccho X, 62. (berauscht). Vehemens, II, 4.
Gravitas VIII, 56. vultus (Ernst des Blicks).
Gremium, linus, III, 78. IX, 5. X, 28.
Greges de omnibus pecoribus, IX, 72. minoribus V, 69. de ovibus singul. II, 2. 45. IV, 24. VIII, 7. 87. V, 111.
Guttae matutinae V, 55. de rore, ubi vidd. Antpp.
Guttur canorum XI, 40. avibus tribuitur (helle Kehle). L. 2

H.

Habere, possidere IV, 62. 154. VII, 20. occupare, tenere X, 55. habeto mercedis II, 23. sit mercedis, aut, existima, mercedem esse. in *Bereitschaft haben* VIII, 3. habet amores XI, 29. *haberi*, existimari, III, 84.

Habitus VII, 77. die ganze Gestalt. cf. Tit.

Haedus (Böckgen) tener IV, 166. VII, 10. III, 63.

Hastae de vitibus X, 64. drr. thyrsi. Tit. et Barth.

Hastile, hasta cum aculeo in extrema parte, stimulus, ad armenta compellenda III, 21. ubi Tit.

Haurire, avidè bibere, ebibere X, 50. 60.

Hederae V, 110. (folia hederæ) Ephœu. Tria eius erant genera. Vofs. ad Ecl. Virg. I. 120.

Hederatus, hederæ coronatus X, 18. ibique Tit.

Herbae, cuiusvis generis plantæ, quaecumque ex terra progerminant, II, 76. VIII, 32. XI, 69. (ubi in magicis sacris).

Here (heri) IV, 59.

Hesperus (de ipsa vespere) IX, 90.

Hesternus, heri haustus, X, 62.

Heu, dolentis exclamatio, VIII, 49. *heu, heu*, IX, 40. v. Ann.

Hiatus I, 23. corticis arboris (der Einschnitt).

Hibernum ovile (cui per hiemem includuntur) V, 18. hiberna jeiunia IV, 35.

Hibiscus IV, 32. (in alimentis tenuiorum) Ibisch f. Eibisch. Vofs. ad Virg. Ecl. II, 30.

Hic, *deunruß*, VIII, 31. *hoc* sequ. Genitivo nominis II, 23. haec eadem XI, 68. add. III, 76.

IV, 16. *Hoc* XI, 21. talis tam formosus.

Hic, *hoc* in loco VIII, 32.

- Hiems* messi opp. VIII, 78. V, 108. per eas anni numerantur IX, 9. Tit.
- Hilares* oculi (ridentes, sereni) IX, 81.
- Hinc*, ab hac parte, II, 94. ex hoc loco IV, 100. ex hac causa VIII, 46. IX, 8.
- Hirci* (admissarii) V, 23. 68.
- Hirsutus* pr. capillis pilisque asper VR, 13. VIII, 13. trop. frondosum I, 5.
- Hirtae* iubae VII, 61. zottig, struppig.
- Hirundo*, veris nuncia, V, 17. cum intpp.
- Hodierna* (hodie composita) IV, 52.
- Honorati* manes VIII, 22. de inferiis, quibus ornantur, accipitur.
- Honos*, Ehrenstelle (consulatus) I, 69. Ehrenbezeugung VIII, 70. (de mortuis, v. intpp.)
- Hora*, omnino tempus constitutum, V, 55. 61.
- Hordea*, victus tenuiorum III, 85.
- Hornus* (proventus) II, 71. quidquid hoc anno provenit. Intpp.
- Horrere*, act. abhorrere, averfari, IX, 43. neutr. fetae horrentes h. e. in altum erectae, asperae X, 31.
- Hortari* VIII, 59. sequ. Inf. (zu etwas aufmuntern).
- Horti* (viridaria) II, 34. 75. IX, 4.
- Hostia*, victima, quae mactatur, V, 27.
- Hostis* (pro hostibus) I, 56.
- Huc*, in hunc locum, XI, 38. VIII, 85. (not.)
- Humanus* IV, 135. (hominum).
- Humeris* portare ovem V, 51.
- Humida* aura (quae mane est) V, 32.
- Humor*, aqua rivi, IV, 2. spumeus, ipsa spuma, X, 54.

Humus, terra, XI, 41.

Hyacinthus, IX, 45. 48. blaue Schwertlilie. Voss.
ad Virg. Ecl. II, 15. 50. III, 105.

Hyblaea IV, 63. (Sicula, Theocritea, bucólica).

Hystrix VI, 13. v. Annot.

I.

Iacchus, Bacchus, vinum, X, 62. ex Virg. Ecl.
VI, 15.

Iacere, de mortuæ (VIII, 49.) viribus destitute
(V, 40. 94.) contempto (IV, 43.). Stratum esse,
sich gelagert haben, III, 15. esse, simpl. VII, 63.
(barba). clivi lenè iacentes VII, 25. pedetentim
assurgentes gradus. v. Wernsd. depressus, I, 74.
Ex vet. opinione australis pars mundi depressa,
borealis alta fuit, quia sidera eius semper con-
spicua sunt. Voss. ad Virg. Ge. I, 240.

Iactare, huc illuc ferre, movere, II, 26. (cf. mi-
care) VII, 62. iactare ligones, terram iis effodere
IV, 117. ubi Ulit. promittere, III, 81.

Iam (nunc) IV, 19. V, 10. Schon III, 3.

Iam nunc VI, 12. 75. (pro simpl. nunc. Ita et
iam tunc ex vet. lect. X, 21.) iam — iam II,
95. iam dudum III, 5. 40. Iamque II, 21. X,
15. Iam iamque (propemodum) X, 58.

Iberae IV, 44. Hispanicae.

Idem, et, *eadem*, IV, 30. aequè tristi condi-
tione.

Ieiunia IV, 35. (fames, alimentorum defectus).

Ignis, is qui vehementer amatur, XI, 5. cum intpp.
ipsi amores XI, 66. de stellae fulgore sanguineo
I, 80. actus IV, 92.

Ignotus, antea nondum visus, cognitus, X, 40.

II, 41. XI, 69.

Ilex II, 12. III, 87. VI, 61. X, 2. Stecheiche f. Steineiche.

Ille ego (cum vi quadam dictum) III, 55. IX, 87.

ubi Tit. Illius (eius) IV, 112.

Illic, ibi, III, 15. illinc, illa ex parte II, 96.

Illita auro, obducta, VII, 47.

Imago, species assumpta IV, 143.

Imbuere aras II, 67. cultros V, 27. victima dr., h. e. mactificare.

Immensi VII, 25. de multitudine, v. Barth.

Immergere tenebris (occultare in iis) I, 53.

Imminere VI, 69. Sensus: cum scopuli sinuati efficiant arcum, impendet fornix s. tectum, quod ex alto topho constat, velut concha striata. v. Wernsd.

Immitis, immatura IX, 6. Burm. crudelis XI, 14.

Immodice, praeter modum, III, 8.

Immoti rami, qui ventis non moventur IV, 99.

Impares avenae IV, 149. v. Not. *impar*, adverb. II, 3.

Impedit, prohibet, II, 74. VII, 74.

Impellere arenas, de fluvio, agere arenas littoris, IV, 42. horas impellere, propellere, IV, 121.

Implere mulotra, V, 33.

Implicare ramis errantibus umbras I, 12. est, ramis huc illuc diffusis variam umbram efficere.

Impl. cornua rosae dr. VI, 42. intertextae, insertae. — *impliciti* IV, 69. confusi.

Imponere finem VI, 93. finire. impositi ungues VII, 63. (angelegt) de fera insiliente.

Imprimere ovibus nomina dominorum, (bezeichnen) quod sit bitumine V, 84. Tit.

Improbus (bösa, treulos) IH, 32. VI, 19. 25, 29. non *improba* ora, non impudenter petentia VI, 36. Burm. aut simplicius, blanda, morigerā, Wernsd. *improba* cervix, grandius, tumescens collum, IX, 13. Burm.

Impune ferre, VI, 32. abire sine damno.

In, cum acc. de consilio, IX, 34. ad, auf etwas hin, VII, 70. erga II, 56. XI, 66. contra, I, 48. versus, *gen*, VII, 23. ad, VIII, 19. cum abl. auf, I, 45.

Inane, potestate destitutum, I, 70. vi nocendi carens V, 93. fructum non praebentes IV, 23.

Incalescere terra dr. IV, 110. quando calorem accipit, et generationi redditur apta.

Incendere (comburare) XI, 65.

Inensus IX, 2. (heftig verliebt, entbrannt).

Inchoare umbras V, 20. dr. silva, quando arbores folia emittunt.

Incipere, canendi initium facere, II, 27. IV, 78. VIII, 3. 6. omnino, initium facere V, 10, 61. 98.

Incisus (eingeschnitten) VIII, 29. incidere arbore h. e. arbori I, 35. cf. Virg. Ecl. X, 53.

Inclinata senectus, quae ad finem vergit (höheres Alter) aut, incurvata, V, 13.

Includere greges ovilibus V, 63. et 70. (separare).

Inconcussa I, 63. sine commotione, trop. sine turbis civilibus.

Inconstantia V, 45. de tempestate mutabili.

Increpare nemus cicadae dr. V, 56. h. e. cantu, strepitu, implere.

Incumbere praela racemis, I, 2. h. e. premere
 uvas, drr.

Incurrere frondibus ventu. drr, II, 16.

Incurvare, ramos arborum, V, 109. de pastore (si
velis legitur — ex vulg. *velit*, ad hiemem perti-
 net, nivibus ramos prementem et curvantem.)

Indicare I, 83. portendere, vorbedeuten, ankun-
 digen.

Indignum IX, 70. indecorum, entehrend.

Indocti IX, 82. imperiti. (coll. XI, 2.)

Inducere stabulis IX, 90. ducere in stabula.

Induere frondes, accipere II, 40. indui vultus
 flore inventae, barba prima tegi, ornari II, 90.

Indulgentia IV, 33. omnino, benignitas.

Indulgere, benigne concedere VII, 73. veniam
 dare III, 37.

Iners; fruges non proferens IV, 109. avenae 116.

Infelix, misera, I, 62.

Inferre, V, 48. afferre, ingruere facere.

Infecta ratio IV, 5. imminens undis, ad littus
 (non, periculosa.)

Inflare fistulam, canere, VIII, 4. X, 13. *infla-
 tus*, tumens, X, 61.

Informis i. q. deformis, II, 84.

Ingens, magnus, de fluvio IV, 41. litibus V, 85.
 strue V, 113.

Ingerere, quater, et emittere, thyrsos, quibus
 homines in furorem aguntur (symbol. animos
 hominum vino commovere) X, 65. ubi Tit. et
 Wernsd.

Ingrata, III, 9. quae gratias non refert.

Innocuus, probus, aut, illacrus, tranquillus, ut
 Barth., VIII, 45.

- Inops*, idulum, poetica vi destitutum, carmen III, 60. ubi Burm.
- Infania* VI, 89. infana discordia.
- Infanti* enses, de bello, maxime civili, I, 59.
- Insidias* adferre I, 40. de fure, artes quasvis adhibente ad pecudes abigendas.
- Infita* II, 43. darauf gepropft. Vols. ad Virg. Carm. past. II. p. 483.
- Instare* aratro IV, 121. inniti, ut altius terrae infigatur. — urgere contentionem VI, 29. (ubi non iung. cum *verbis*.) instare hiems V, 108. h. e. ingruere, dr.
- Insudare* labori, V, 10. plurimum laboris suscipere.
- Insunt*. *inisset* VII, 79. indutus fuisset.
- Intactum*, integrum, purum, non delibatum, II, 1. IV, 123. V, 79.
- Inter*, pro in, V, 5. VI, 85. I, 68. *inter* calamos errare III, 58. IX, 59. auf den Röhren der Syrinx herum fahren. cum, I, 90.
- Interea* IV, 166. V, 59. IX, 27. X, 55.
- Intermittere* flores II, 20. eos non adire.
- Internodia*, ipsa crura, non tantum poplites, I, 26.
- Internus* morbus V, 113. pecudum.
- Intervenire* III, 23. dirimere, trennen.
- Intexere*, compingere, coniungere, III, 26. Tit.
- Intimus* III, 28. in imo pectore.
- Insontare*, fragor sonitu I, 86. dr. h. e. simpl. existeret, audiri.
- Intonsus*, comam alens, IX, 17.
- Invadere*, cupisse aggredi, IX, 6. X, 9.

Invenire (qui aberravit,) III, 20. 98. IX, 24.
(quod defossum est) IV, 118.

Invictus VII, 13. cantando non superatus.

Invidus, malevolus, VII, 19. I, 27. IV, 158.
(paupertas) VIII, 47. (mors, quae te nobis in-
videt).

Ipse ego IX, 35. (cum vi quadam opp. aliis).

Iretitus, VI, 39. vinctus, ligatus.

Irrigare II, 97. wässern. VII, 63. überschwem-
men (de Nilo).

Irriguus, irrigans, II, 35. 49.

Irrita, quae tolluntur, II, 23. non irritus III, 98.
qui rem perfecit.

Iter, via VIII, 85.

Iubae hircorum V, 68. (das lange Haar).

Iubere dr. quicumque aliquid aut volunt fieri,
aut efficiunt (etiam inanima, ut nox X; 63.) I,
69. 67. VI, 89. VII, 12. Hinc *iussa* VIII, 23.
imperata.

Iubila, pastoritiae acclamationes I, 30.

Iudex, arbiter certaminis cantorum II, 9. 22. VI,
3. 60. VIII, 17. Omnino, qui aliquid iudicat.
VI, 12.

Iuga, cacumen Erycis montis IX, 57. iuga ferre
dr. leones XI, 54. currui iuncti. v. intpp. de
cervo simil. VI, 55.

Iugale, non iugo subditum VI, 50. iugales h. e.
coniugales IX, 57. (nam de coniugio agitur).

Iugera, agri, IV, 119.

Iuncus VIII, 1. IX, 33.

Iungere, coniungere, VIII, 58. X, 67. unde
iunctus, proxime sedens VII, 40. *iuncta* ma-
tre VI, 4. una cum m.

- Iupiter*, propr., de principe deorum IV, 82. X, 21. 22. 63. *Iupiter* mutata figura dr. imperator IV, 142. — aër, f. aether IV, 45. ubi Barth.
- Iurare* numina VI, 58. h. e. per deos. — iurando affirmare, III, 12. VI, 5.
- Iurgari*, rixari cum aliquo III, 35.
- Iurgia*, rixae acres, VI, 80.
- Ius*, iustitia, I, 71.
- Iustum*, ipsum ius, VIII, 54. *iustum* tempus, partui destinatum, X, 24.
- Iuvat*, delectat, sequi. aut Subst. aut Infin. verbi, IV, 3. I, 34. II, 44. IV, 128. VI, 59.
- Iuvenca*, iunior vacca, IX, 35. XI, 26.
- Iuvenis*, adiect. jung. V, 3. VII, 6. unde *Iuvenile* robur IV, 85.
- Iuventa*, aetas iuvenilis, etiam ipsi iuvenes, VIII, 60. IX, 9. X, 35.

K.

- Kalendae*, primus mensis dies, II, 79.

L.

- Laborare* IV, 64. multum studii impendere.
- Labores* IV, 164. V, 104. occupationes.
- Labra* bibentium X, 51. canentium fistula III, 58. IX, 38. VIII, 58. ut *labellum* VIII, 4. — os, V, 4.
- Lac*, pecudum et vaccarum, IV, 25. VIII, 68. X, 69. de coagulato lacte II, 77. V, 65. IX, 34.
- Lacerti*, ipsi humeri, quibus onus sustinetur I, 85.
- Lacrimae*, mortem lugentium, VIII, 46.
- Lactea* IX, 80. candida.
- Lacus* pr. vas ingens quo mustum expressum recipitur. X, 50. ipsum saxum cavum, in quod exprimuntur uvae. Wernsd.

- Laesa*, vulnerata, V, 74.
- Læctus*, gaudens, IV, 86. VIII, 63. *laeta* carmina IV, 128. hilaria. — laetitiam efficientia VIII, 33. Ita et X, 87. florentia, IX, 58.
- Lævis* V, 110. VI, 14. IX, 17. expolitus, lubricus. Tit.
- Lævus*, ad sinistram III, 14. 19.
- Lambere* mel, *λίσσιν*, degustare IV, 151. ubera IX, 31. de vitulis lactentibus.
- Lampas*, stella crinita, I, 31. Burm.
- Lana* ovium pr. V, 67. unde *laniger* grex II, 2. trop. *lana* II, 91. lanugo, villi tenues quibus mala Cydonia teguntur.
- Languere*, de herbis, welcken, II, 74. ut *languidus* II, 51.
- Lanugo*, prima barba II, 87. IX, 77.
- Laqueus*, quo quis gulam frangat, X, 87.
- Lares*, domestici et tutelares dii, IX, 64. IV, 154. V, 26.
- Largus*, von großem und starkem Körperbau, I, 26. (s. reichlich ausstattend.)
- Lascivus*, de Satyris X, 46. hircis V, 23. lascivus morsus V, 6. inter lasciviendum, dum modo hanc modo illam herbam decerpunt.
- Lassare*, defatigare, I, 61. (assidue occupabit operam). *lassatae* vires, X, 4. (lassae).
- Latebrae*, caveae; quibus ferae in amphitheatrum producendae detinebantur VII, 71.
- Latere*, se occultasse, IV, 144. Sic et *latitare* III, 95. verfleckt seyn.
- Late*, de amplo spatio et oircuitu, VIII, 35. VI, 37. (late expandit cornua).
- Latiatio*, Saturni regnum in Latio I, 64.
- Latices* X, 52. cf. Virg. Ge. III, 509. (saft).

Latus I, 5. VII, 51. 59. VI, 55. de aluo (Bauch).

Hinc *lateralis*, aluum cingens VI, 41.

Lavari IV, 144.

Laurus cum myrto saepe iung. IX, 46. 49. Burm.

IV, 57. 91. — VIII, 65. — in magicis sacris XI, 63.

Laudare, IX, 80 carmine celebrare, IV, 75. VI, 75. *laudatus* VI, 18.

Laus II, 24. *laudes* VIII, 13. 26. 80.

Laxare, sich von einander spalten I, 23.

Laxa capistra I, 41. *lora* capitibus iumentorum iniecta, neque adstricta.

Leaena VI, 4. (si lectio vera est.) XI, 27.

Legere, colligere, II, 72. V, 97. *Lectus*, si legitur nomen possessoris V, 85.

Legulus, dx. qui relictas post vindemiam (*extremas*) uvas colligit III, 49. Burm. et Wernsd. Traubenleser.

Legumen III, 83. IV, 114. Hülsenfrüchte.

Lenaeus, Bacchus, X, 15. intpp.

Lenē, pro lenites, VII, 25. XI, 47.

Lentus, tardus, VII, 1. diu VII, 11. *lentum* bitumen (zähe) V, 35. *flexibile* IX, 33, ubi Barth. III, 72. *lentae oves*, lente errantes II, 12. Burm.

Leo VIII, 76. (in mari vivens, de re impossibili, v. intpp.

Lepores nivei, VII, 58. cf. Tit. *lepus* in donis amatorum IX, 67. III, 49. 77.

Letale VIII, 49. frigus quale est mortuorum.

Levare, attollere I, 10. Tit. VII, 60. *leviora* facere et tolerabilia IV, 4. (aestum diei). XI, 19. (curas).

Levis, tenuis, IV, 20. exiguus II, 30. 31. e le-
vi materia factus V, 64. celer VI, 65. incon-
stans III, 90.

Lex, de naturae lege et instituto VIII, 50. 77. de
civilibus institutis I, 71. de norma V, 14.

Liba II, 65.

Libare dentibus, primum decerpere VI, 52.

Liber adi. omitta praep. a cum Abl. Burm. I, 56.

— solutus, IX, 63. — de libera neque circum-
scripto prospectu VII, 23.

Liber, cortex arboris, II, 44. IV, 130. VIII, 29.

(ubi passim morem corticibus describendi car-
mina illustrat Tit.) VII, 72. (ubi *croceus liber*
aut ad colorem aut ad odorem referri potest.)

Libet, placet, VI, 60. (coll. 66.) 71. VIII, 32.

Libyæ calores, Afri, h. e. vehementissimi XI, 51.

Licentes, licentia nimia usi, X, 55. (ausgelassen).

Licet, permissum est, IV, 129. 130. quamvis I, 37.

IX, 62. IV, 12. VI, 21. 25. VII, 13.

Ligones, quibus terra eruitur, IV, 117.

Lilia III, 51. coll. IX, 44. 47. VI, 33. IX, 24.

XI, 22. — III, 79. cum rosis iung.

Lima, ipsa censura IV, 52. (sens. visne meum
carmen hodie audire et emendare?)

Limus V, 27. (palus, cuius limus torridus est).

Linere, V, 82. delibuerere, bestreichen.

Lingua, ipsa oratio, pronunciatio, IX, 12.

Linquere, relinquere, VI, 63.

Linus, antiquissimus Graecorum poeta, unde in
comparatione de quouis cauendi peritissimo VIII,
25. Tit.

Liquens epith. mellis puri (ausgelassener Honig) II,
67. Virg. Aen. I, 432.

Liquidus, purus I, 79. V, 81. liquidus cursus (aquosus) IV, 41. Tit. ut liquidæ undæ IX, 76. fontes II, 88. liqu. succus V, 114. (qui non exaruit). *liquidum* (pro adu.) canere, clare, IV, 150. Tit.

Liquor (Flüssigkeit) lactis X, 68. musti ib. 53. aluminens VIII, 87. liquores, aquae, VIII, 85. IX, 30.

Lis vana VI, 27. 73. 93. altercatio). lites rutilarum VIII, 52. (Streithandel). V, 84. (Processe).

Littera, pro litteris I, 22.

Littus IV, 39. (de extrema ora Europæ). ripae IX, 21.

Livor, invidia, VIII, 85.

Locus V, 26. loca, sedes, VII, 29.

Lolium IV, 116. Taumeloch, Sommertrespe. Virg. Ecl. V, 37. et intpp.

Longe, in longum spatium, IV, 48.

Longius, remotius, V, 51. VII, 83.

Longinquus, longe remotus, V, 43.

Longus, diuturnus, diu durans VIII, 43. IX, 61.

XI, 50. IV, 138. V, 49. longe porrectum, I, 26. VII, 56. V, 70. *longum*, diu, XI, 23.

Loqui, canere, VII, 20. IX, 83. lamentari, beklagen (de armentis) VIII, 74. ubi intpp.

Lubricus, laevis, VII, 51.

Lucandæ (in Lucania) silvæ ob pascua celebratae, VII, 17. Tit.

Lucere, de omnibus, quae candent, splendent, XI, 45. II, 91. VI, 38. 40. V, 55.

Luci opaci V, 62.

Luciferi, ipse dies II, 30.

Lude-

- Ludere causas** I, 45. de principe, qui puer per
lusum causas agit et ius dicit. v. Burm. De me-
ditatione et periculo rei interpretatur Wernsd.
Exc. I. — de cantu, IV, 21. add. Tit. et
Barth. ad VIII, 12. ubi est, amore occupari. —
Pomona *ludit* II, 53. h. e. poma sub arbore
huc illuc discurrunt. — *deludere* XI, 7. 10.
Ludus, hilaritas et iocus, X, 55. ludi compita-
litii IV, 126. Wernsd. exc. 12.
Lumen IX, 76. tremulus splendor luminis, solis
qui in undas incidit. *lumina*, oculi, III, 47.
I, 24.
Luna timere dr. quia carmine putatur deduci de
coelo posse, XI, 70. ubi Tit. *luna nivea* dr.
dens apri in lunulae formam factus VI, 45.
Lupae (Wölfinnen) XI, 27.
Lupini III, 82. leguminis genus, in coenis mer-
tuariis exhibiti. Virg. *Ge. I, 76.* ibique Voss.
Feigbohne.
Lurida V, 89. valde pallida (schmutzig. bleich).
Lustra V, 14. ipsa nemora (sed Burm. corrigit
saxa).
Lustrare, sacro expiare, V, 29. VII, 15. (ubi
pro simpl. habere). purgare (durchrauchern) V,
90. expiare XI, 64.
Lutare, luto oblinere, e luto facere, hinc confi-
cere simpl. V, 17.
Lux tenebris opp. I, 53. lux stellae crinitae
(Schimmer) I, 78.
Luxuriare, laetius efflorescere, seges dr. IV, 114.
Lycæus, Bacchus, X, 58.
Lycæus Pan IV, 152. dr. a Lycæo monte Arca-
diae.

M

Lynx Baccho adtribuitur X, 65. Tit. et Barth.

M.

Macerari, consumi amore, VI, 9.

Macrescere, macrum fieri, III, 48.

Mactare IV, 166. in usum sacri et coenae.

Madidi I, 2. racemi dr. quando uvae exprimuntur.

Maenalia, a monte Maenalo, Pani consecrato, III, 14. 66.

Magis ac magis IV, 121. (studiosius). Cum superl. VI, 11. potius IV, 66. propius IV, 169.

Magister IV, 106. 125. de domino; aut pastore, gregis.

Magnum certamen (wichtiger Wettstreit) II, 9. ex Virg. Ecl. VII, 16. grave IV, 64. ep. Romae IV, 10.

Malae, de mento IX, 77.

Malignum, noxium, IV, 115.

Malle, sequi. Coniunct. et subint. ut VI, 74. sequi. Inf. IV, 136. *malueram* VI, 30. (maluisssem).

Male, iniucundo modo, X, 10. VI, 24.

Malignum, perniciosum IV, 115.

Malum II, 42. de furculo mali arboris. infite.

Malus, noxius, V, 91. mala arbor III, 89. infelix.

Mandare, committere ad alium perferendum, III, 38.

Mane, IX, 71. 74. (matutino tempore) V, 35.

Manere, commorari, III, 33.

Manes, mortui, eorumve umbrae VIII, 22. 70. (ubi de honore iis habito, florum sparsione, v. Wernsd.)

Mantichora, Indicum animal VII, 59. ubi. Not.

Manus vinictae I, 46. (de Bellona, potestate sua privata, bellis cessantibus) *victae* III, 37. utraque III, 75. f. — X, 49. III, 71.

Manualia laxa, mola trufatilis, quae manu versatur, III, 85.

Mapalia, pastoritia tuguria, VII, 42. Barth. V, 90.

Marcere (languere) VIII, 60. V, 94.

Maritus ovis II, 37. ut ἀνὴρ Theocr. VIII, 49.

Marmarici, ex Africae regione, leonum feracissima XI, 54.

Marmoreus ex marmore factus VII, 49. candidissimus, IX, 21. Tit.

Mars, bellum, I, 55. Deus VII, 84.

Mas, de cervo, XI, 26.

Massa IV, 120. auri argenteae massa, v. Burm.

Mater pr. I, 27. XI, 62. de pecoribus II, 69. VI, 3. 51. IX, 31. XI, 53. Hinc *maternae* (mâtris) I, 45. V, 67.

Maturus. *matura* arundo I, 18. quae excrevit ita, ut fistulae apta esset. *maturum* cornu X, 36. quod iam exferere se potest. *maturi* fructus, uvae, X, 59. Ita et *matura* Pomona II, 83. nuces II, 83.

Matutinus V, 52. 55.

Mauri truces IV, 40. incolae partis Africae oppositae Hispaniae, quam inde a temporibus M. Aurelii Imp. saepe illi invaserunt.

Mecum, una cum me, XI, 46.

Medicare IX, 28. (sanare amorem).

Meditari, auf etwas denken, sinnen III, 40. IV, 17.

M s

Medius, simpl. inter, II, 21. VI, 53. in III, 74.
interiectus I, 76. medios cantus, IX, 38. in
medio. Ita et VII, 34.

Medulla plena V, 115. saftiges Mark der Zweige.

Mel (Honig in Scheiben und ausgehauen) V, 82.

III, 12. II, 66. VIII, 69. 76.

Meliboeus I, 94. IV, 36. 158. VIII, 17. etc. non
Nemesianns, sed; ex sententia Wernsdorfii (Proll.

p. 6. fs.) *Clunius Tiberianus*, praefectus urbis,

officiarium certe aliquis ex amicis Imp., dicitur.

Melior, favens magis, I, 73. floridior VI, 72.

praestantior IV, 50.

Memini, sequ. Inf. praef. pro praeter. IX, 43.

etiam IV, 98. interpositum IV, 105. III, 11.

memento III, 21. V, 81.

Memorabile, dignum quod memoretur, canatur,
IV, 13.

Mendax, qui falso gloriatur, III, 81.

Mens, animus IX, 3. sententia s. sensus (Gefin-
nung) XI, 17.

Mentum breve (perperam Tit. leve, h. e. laeve)

Sileno tribuitur III, 53. taurorum VII, 62. (ubi
bisontes inbati intell.)

Mercari, emergere, honorem I, 69.

Mercēs, praemium, II, 23.

Merenda, pr. cibis qui vespere datur mercenariis,
hinc et pecorum pabulum vespertinum V, 61.
intpp.

Merere, committere, IX, 59. dignum esse III, 75.

Hinc *merita* IV, 165. VII, 61. digua.

Mergere, immergere, III, 51.

Merita, virtutes, quibus quis bene meritus est, I,
37. Not.

Merito, iure, VI, 80.

Messis, de quovis fructu, II, 7. Wernsd. collectio frugum VIII, 78. de ipsis annis IV, 36. aestas V, 34.

Metallum, aurum, IV, 140.

Metere, decerpere et colligare, III, 82. II, 74.

Metuere, vereri, IV, 117. XI, 53.

Meus, a me amatus XI, 72. VI, 34, I, 13. 37. a me compositus VIII, 29. IV, 27.

Micare, erigere se, VI, 54. micare digitis, fortilegii, lusus, et numerandi genus, quod celeri motu aut erectione digitorum constabat II, 26. et Barth. Ern. Clav. Cic. h. v.

Migrare, weggezäubert, weggebannt werden XI, 71.

Mille, de magno numero, II, 69. 81. V, 12. XI, 69.

Minae serpentum, V, 92. (stridor morsum intentans).

Minax, plenus minarum, IV, 1.

Minus, non tantopere, II, 67. non minus, aequè, VIII, 45.

Minuta, parva (kurzhaarig) V, 70.

Mira I, 31. nova et insolentia.

Mirari VII, 7. 41. cum admiratione. adspicere, VII, 38. X, 38.

Miscere, coniungere cum, V, 106. I, 90.

Miser, infelix, I, 83. V, 73. XI, 30. IX, 44. III, 46. 87. (de amante).

Miserari, misericordia complecti, IV, 34.

Mite, blandum, benignum, VIII, 56. 57.

Mitescere, placari, III, 41.

Mitigare equos solis I, 1. aestum solis minuere.

Mittere, überbringen, VIII, 38. IX, 68. offerre, II, 65. emittere V, 24. immittere III, 73. demittere IV, 138.

Mobilior, inconstantior, III, 10.

Modulari sonum (canere) tereti avena I, 93. sed Wernsd. maluit: *teretisque sono m. avenae*. IV, 45. Hinc *modulatus*, pass. III, 93.

Modulabile IV, 63. quod cani potest.

Modulatus (Plur.), cantus, VIII, 25.

Modi, cantus, VIII, 41. (pr. Tonweisen).

Modo, tantum, IV, 69. XI, 60. VII, 78. IX, 66. nunc IV, 56. f. V, 45. f. II, 42. XI, 8. nur eben erst VI, 1. IV, 149. I, 21.

Moerentes, lugentes absentiam, VII, 3.

Moestus tristis, VII, 10. *m. casus*, IX, 18. infortunium.

Moles Romana, orbis Rom. imperium I, 84. Wernsd. Exc. III, 319. *moles geminae* VII, 34. duo hemicycli amphitheatri, duo velut theatra, Wernsd.

Moliri, IV, 83. carmen astronomicum aggredi.

Mollis, flexibilis IX, 5. (*εγγος*) 33. V, 110. tener, V, 16. 71. I, 6. II, 35. VI, 41.

Monere, praecipere, iubere, II, 23. V, 78. 119.

Mons pr. V, 30. nemus in monte V, 7. *montes*, de habitatione pastorum II, 17. Wernsd. — IV, 63. 88. 153.

Monstra drr. VII, 64. ferae exterae et ingentes.

Montanus, qui in montibus, apud pastores, est I, 30. IX, 55.

Montivagus X, 17. epith. Panis, in montibus versantis.

Mora, remoratio I, 31. (noli morari, cunctari)

IV, 80. *nec mora*, extemplo, II, 27. IV, 101.
V, 29.

Morbus internus V, 118.

Mors invida VIII, 47.

Morsus pecudum II, 45. trop. *Bellonae* I, 48.
(se mordebit, conficiet). *fibulae* VII, 81. (pro
adunca fibula, qua vestis nectitur.)

Mortale, humanum, IV, 139. 144.

Mos I, 23. vulgaris canendi ratio. m. fori I,
72. iuris dicendi ratio.

Motus, agitatio lenis, X, 29.

Movere, excitare, X, 56. educere V, 13.

Mugitus vitulorum IX, 31.

Mulcere, trop. lenire, componere VIII, 53.

Multra, vasa in quae lac mulgetur IV, 25. IX,
36. V, 53. 65.

Mulsura, das Melken V, 35.

Multum, valde, et saepe, XI, 7.

Mundus, de coelo VII, 86. (Horizont). mund:
piorum VIII, 20. sedes a reliquo mundo sepa-
ratae, quas incolunt pii. Wernsd. Exc. add. v.
40.

Munera, dona, VIII, 95. IX, 60. III, 81.

Munerare, muneribus loqupletare II, 80. ubi
Barth. IV, 57. (simpl. ornare).

Murmurare (lenem strepitum edere) fons dr. IV,
47.

Murus marmoreus, quo amphitheatrum clauditur,
VII, 49.

Musae (VIII, 70. f.) de ipso et cantu et carmine
dr. VIII, 27. 62. IV, 23.

Muscus viridis VI, 67.

Mustum, de recens expresso uvarum succo I, 5.
(ubi fervere dr.) X, 45. 59.

Mutabilis arbor dr. II, 40. quae per mutationem
veluti naturam suam mutare potest, quae insitio-
nem admittit: mutabile coelum V, 50.

Mutare. mutata terra II, 51. in aliam terram
plantata. figura IV, 142. alia sumta.

Mutilum caput Sileni X, 33. est calvum, depila-
tum. Burm.

Myrtus cum lauro iung. IX, 46. 49.

N.

Naïdes, *Naiades*, nymphae fontium; unde *udus pes*
iis tribuitur II, 14. IX, 21. *Naïs* IV, 69. 155.

Namque II, 54.

Nancisci, potiri, VI, 30.

Nares (Nasenflügel) simae, X, 34. de ipso naso,
ut XI, 35.

Narrare, dicere, III, 7. IX, 79.

Nasci, oriri, vivere, VII, 67. in lucem edi II, 37.

Natare dr. quae laxa fluitant, agitantur huc illuc
VI, 44. Burm.

Nati, foetus agnorum, V, 41.

Ne sequi. Imp. (noli —) III, 75. VIII, 81. IV, 78.

— *ne potiar*, ita velim non potiri VI, 11.

Nec non (porro) VII, 48. sequ. et, X, 1.

nec dum, et nondum VII, 38. *nec*, pro, non,

VI, 19. *nec-neq* I, 70. cum *neque* I, 86. f.

nec quidquam, nihil, III, 6. *nec*, sequ. et III,
68. f.

Nectar, vinum pretiosum X, 62. *nectarei* flores,
unde mel sugitur, quod IV, 151. *nectar*.

Nectere laqueum ab ilice, adnectere ei, III, 87.

Negare I, 14. verweigern.

Neglecta pascua II, 18. unde tauri gramina non decerpunt.

Nemo, IV, 27.

Nemus I, 8. II, 54. IV, 98. VIII, 53. nemorum coloni (incolae) I, 36. pastores. Silvanus nemorum potens IX, 56. ut *nemorales* dii IV, 147. qui nemora incolunt.

Neque, sequ. et II, 88. neque enim III, 7.

Neridae aquae, Oceani, a Nerco (al. lect. Neri-nes) XI, 52.

Nescio quis (incertus quidam) I, 21.

Nescius, ignarus, expers, I, 63. VII, 41. non sentiens II, 85.

Nidi avium V, 17. 64.

Nigra candidis opp. IX, 44.

Nihil, nil, pro, non XI, 57.

Nilus describitur VII, 67.

Nimbi IV, 55. V, 47. 107. imbres vehementes.

Nimius, nimium urens, V, 88.

Nisi sequ. Indic. VII, 83. (ex ant. lect. IV, 137.) II, 96. IV, 50. cum Coni. IV, 39.

Nives coactae (h. e. coacervatae) V, 108. Burm. Sithoniae XI, 51. (gelu vehemens).

Niveus, candidus, epith. casei (II, 70. etiam X, 69.) etc. VI, 39. 45. V, 37. VII, 58. XI, 34. 44. Sed VII, 29. *nivei*, toga candida induti.

Nocere, mortiferum esse, XI, 52. iniuria afficere III, 38.

Noctifer, Hesperus, V, 121.

Nocturnus. I, 14. (gaudia Venerea quae noctu percipiuntur). I, 38. (praesepia quibus noctu includuntur oves.) n. fur III, 74.

- Nolle*, ex ant. lect. XI, 18. *Nolite* III, 90.
Nomen auditum IV, 109. V, 84.
Non semel, saepius, IV, 22. *Non sic* — ut III, 48.
non solum — sed IV, 53. *non sine*, cum, VI, 8. XI, 58. *non repetitum* I, 28. cum adi. negante, ut litotia existat I, 27. III, 98. IV, 25. *non equidem* III, 18.
Nona scil. hora vespertina V, 60.
Nondum I, 1, 23. etc.
Noscere, praevidere, IV, 53.
Nosse, cognitum habere, scire, VII, 42. IX, 35. 64. III, 65.
Nofter, meus, IV, 61. IX, 27. 56. 60. VIII, 27. 41. etc.
Notare falce, incidere, I, 21. (properanter incidit). III, 43. animadvertere II, 90. IV, 22. 105. cernere VII, 77. IX, 74. notati, nota quadam insigniti V, 69.
Notus I, 74. terra australis.
Novemb̄ris sol, mensis II, 82.
Novus, recens, V, 16. II, 45. III, 9. novissimus, remotissimus, VIII, 44.
Nox vigesima I, 77. VII, 1. (quo loco pro die, v. intpp.) vespera X, 68. *nocte*, III, 46.
Nubila, ut nubes dr. trop. de eo quod obicitur et circumdat V, 85. et Burm.
Nudare, trop. XI, 12. palam dicere, queri.
Nudus (de vindemiatore) IV, 124. X, 45. nuda pectora puellae III, 30.
Nullus, nemo, X, 13. pro, non, VIII, 29. 30. 46. I, 60. III, 69.
Numae (secundi Romm. regis) regnum pacatum describitur I, 65.

Numen de deo II, 54. imperatori tribuitur IV, 84. 112. 132. (Caesaris tutela) unde ipse imperator (Carus) cum filio ita dr. IV, 10. VII, 76. numine plenus, dr. velut inspiratus I, 89. numina Fauni, ipse F. I, 91.

Numerare aristas II, 73. de eo, quod fieri non potest. possidere, habere, I, 62. III, 64. XI, 36.

Numerosus, copiosus, III, 66.

Numquid, num, I, 80. III, 1.

Nunc ago, iam III, 92. nunc primum, itzt erst, VI, 53. nunc, iam III, 53.

Nuper VII, 15. brevi ante.

Nutare, huc illuc moveri, de cometa I, 79. sed Burm. coni. *mittat* s. v. *lumen*. de lacte II, 77. in quibus lac coagulari incipiens fluitat, (ex Wernsd. sententia, gravatos lacte nutanti.)

Nutrire, alere II, 35. et Burm. (hortos, plantas in hortis). educare, X, 26.

Nuces castaneae II, 82. 83.

Nymphae (mella afferentes) VIII, 69. fugientes X, 57.

Nysa, felicitis Arabiae urbs, s. ex aliorum mythis, vertex montis Cithaeronis X, 25.

O.

O interponitur XI, 20. o utinam VI, 87. VII, 79.

Obevae aures, pingues, stupidae, IV, 149. Tit.

Obeffe, impedire, prohibere, VI, 65. VII, 32. nocere V, 91.

Obliquus II, 31. obliqua canna, arundines impares. Sed Wernsd. Exc. p. 523. expl. canna e radice oblique fruticante.

Obnoxius IV, 40. expositus Maurorum impetui.

- Obstare* III, 87. adversari, entgegen seyn.
- Obstrepere*, strepitu suo impedire ne audiamur II, 95. VI, 62. VIII, 31.
- Obtusum venenum* V, 94. vi. privatum, tropo repetito a ferro.
- Obvia*, adversa, exposita, I, 10. *Burm.* quae in manus veniunt, X, 47.
- Obumbrare*, umbra tegere IV, 16. circumdare IV, 57. (*Bacchus* et *Apollo*, tutores poetarum, te ornant, tibi favent.)
- Occasus*, plaga occidentalis I, 76. *Occasus respicit ortus* I, 88. v. Not. Nonnulli interpretantur de re impossibili nec umquam futura. *Tit. Alii* (ut *Kemph.*) de occidente (*Rom. imperio*) et oriente (*Parthis*, illud venerantibus, suspicientibus). *Gronov. Obs.* III, 13. legit: Nec prius emeriti defunctos *Roma* parentis sentiat occasus, gnati quam adspexerit ortus.
- Occultum vulnus* V, 75. quod non in oculos incurrit.
- Occurrere*, obviam ire, nachgehen, III, 2.
- Oculus* pro Plur. I, 31. oculi hilares (blandi) laudantur IX, 81.
- Odor* V, 91. *Odores* spirare, de arboribus, Wohlgeruch verbreiten IX, 46. add. IV, 111. (ubi al. odora).
- Odoratus*, unguentis delibutus X, 20.
- Odorus*, bene olens IV, 19. VIII, 64.
- Offensus vomer*, qui pullatur, aut ipse ferit massam, IV, 120.
- Offerre*, concedere, dare, I, 92.
- Oleastra* II, 44. ὀλεαῖραι.
- Olentes*, foetentes, V, 68. *Tit.*

Olim, futuro tempore, XI, 59. de praeterlapso IV, 29.

Olivae, fructus olearum, VIII, 78.

Olus II, 74. de quibusvis herbis, hortensibus maxime, quibus vescimur.

Omen facere III, 97. laetum eventum significare, Barm.

Omniparens VIII, 35. omnia generans.

Omnipotens Iovis epith. X, 123.

Omnis cum Subst. pro Plur. I, 58. VIII, 67. totus VIII, 53. *Omnia*, ut in familiari sermone, pleraque II, 18. X, 35. (omnes).

Opacus, V, 62. obumbratus.

Opem ferre V, 80. mederi. *Opes nostrae* IV, 34. scil. exiguae, pro inopia.

Opprobria II, 24. vituperatio, ignominia, vieti.

Optima, cavissima, II, 65.

Opus carnicum, opera, officium I, 61. Sens. non senatores vincti publicum supplicium patientur. *Opus pacis* I, 67. de iis, quae in pace tractantur. v. intpp. *Opus* est, oportet, V, 99. VI, 27.

Orbis, terrae omnes I, 49. imperium Rom. I, 86. IV, 144. extrema terrarum pars IV, 43. secretus orbis VIII, 20. insulae beatorum, per Oceanum a reliquo orbe seunctae, Wernsd. p. 358.

Ordo ordine (ex), deinceps VII, 57. VIII, 57. VIII, 25. X, 16.

Oreas IV, 136. nympa montium.

Oriri, de sole prodeunte, V, 30.

Orpheus, VIII, 25. in exemplum egregii poetae laudatur.

Ortus, Aufgang der Sonne IX, 75. oriens, plaga orientalis I, 76. add. Occasus.

Os, IV, 86. V, 93. VII, 37. X, 55. totus vultus VIII, 57. Ita et *ora* X, 22., sed propr. II, 86.

Oscula III, 57. IX, 37. VI, 86.

Offa V, 77. (ossa putrescent).

Offendere, producere apud aliquem IV, 162. (praesentire), proferre, X, 37.

Ovare, triumphare, gaudere I, 65.

Ovis alba II, 36. — V, 40. 84. II, 13. X, 67. — V, 29. IV, 167.

Ovile, die Schaafhürde auf dem Felde, V, 67. (aestivum) IV, 156. 162. ovile Menalcae IV, 13. pro iis, quae ad vitam pastoritiam pertinent.

Ovum pr. in comparatione iuvenis laevis VI, 14.

Tit. trop. de amphitheatro VII, 34. Sens. duo hemicycli amphith. in ovi formam coeunt.

P.

Pabula V, 44. Futter.

Pacisci, promittere ex pacto VI, 45.

Pacis, propemodum III, 8.

Paganus, rusticus, XI, 62.

Pagina, ipsum carmen I, 20. IV, 58.

Palam, omnibus videntibus, IV, 121.

Palatia IV, 141. domus imperatoris, cuius intimum V, 159. penetralia *Palatini* Phoebi. (ubi Wernsd.)

Pagus, rus, IV, 15.

Palearia pr. pellis s. cartilago e collo bovis dependens VII, 63. hinc de rumine, III, 17. (Wernsd.)

Pales, dea ruris, grandaeva, fecundans greges,

- II, 36. IV, 106. V, 25. VII, 22. VIII, 68.
IX, 52. 55. festum ei sacrum *Palilia* II, 63.
- Pallas* oleas amat IX, 50. ubi intpp.
- Pallentes* rosae dr. (blafs roth) IX, 45. de gramine (ex emend. II, 52. et hedera VII, 9. hellgrün.
- Pallidus*, blafs, bleich (ob pudorem, amorem) VI, 12. 83. IX, 42.
- Palmae*, manus, X, 30. 49. IX, 24.
- Palmes*, ramus vitis, vitea virga X, 19.
- Palpitare* (zucken) agnus mactatus, h. e. immolari dr. II, 62.
- Palumbes* III, 76. IX, 7. (ubi al. *palumbos*).
grosse Holztaube. Vofs. ad Virg. E. III, 69.
- Palus* aestuare, aestu exsiccari, et rimas agere dr. V, 87.
- Pampinae* ulmi, quae pampinos vitium sustinent II, 59. p. umbra XI, 46. quam pampini faciunt. *pampinus* X, 35.
- Pan* in silvis et montibus vagatur et canit fistula, VIII, 5. 25. IX, 73. (doctus) X, 3. 11. 17. IV, 133.
- Pandi* terra dr. II, 49. quando scrobes effodiuntur, quibus plantae cum sua terra inferantur. Burm. et Wernsd.
- Panis* III, 83.
- Par*, aequalis, (aetate, forma, cantu) II, 98. (ubi Burm. coni. *ita pares*) IX, 16. gewachsen VI, 19.
- Parare*, se ad aliquid componere, II, 7. IX, 15.
paratus sequi. Inf. qui potest — V, 42. ubi Burm.
- Parcere* foetis V, 36. non nimium eas mulgere, .. Titv

- Parentis* Iupiter dr. IV, 93. parentes duri, IX, 10.
Parere, obsequi, VIII, 23.
Pariens gramen e vulg. lect. II, 32. explicant
 foecundum. add. Voss. ad Virg. Landl. Ged. I,
 p. 128.
Parilis, aequalis, XI, 5.
Pariter, simul, IV, 107. I, 19.
Pars orbis VIII, 20. regio. *per partes*, Stück-
 weise VII, 86.
Partus, parienti actus V, 40. X, 24.
Parvus, exiguus, IX, 63. de aetate X, 26. Hinc
parvus est puer II, 30.
Pascere, agnas, hoedos, oves, II, 13. 68. III,
 64. V, 62. IX, 72. hinc *pasci* VIII, 75. *pa-*
sfit tauri IX, 90. *pascere*, alere, crinem IX,
 78.
Pascua II, 18. IV, 155. V, 24. 54. IX, 71. —
 Geryonis IV, 40.
Pastoralis Apollo (*Nepus*, qui Admeti greges pa-
 vit) VII, 22. IX, 53. Tit. *pastoralia* (pastorum)
 tecta II, 60. carmina XI, 13.
Pastorius (pastorum) V, 105.
Patefacta (indicata) fata I, 35. v. Not.
Pater pr. I, 26. Deorum epitheton. Tit. ad I, 8.
 II, 13. (Faunus) X, 23. (Iupiter) — *Pfiegvater*
 V, 9. — *patres*, senatores, I, 62.
Patere offen stehen, IX, 63. hiare, de ore, VII,
 57. situm esse, de gente I, 75. sub dio iacere
 VII, 28.
Paterna (patris) frons IV, 21. est severa, Tit.
Pati, ferre, tolerare, VIII, 53. permittere VIII,
 60.

Patien-

- Patienter* XI, 67. ita ut ferat iniurias.
- Patulus* de arbore cuius rami sunt diffusi V, 2. X, 2. amphitheatrum spatiosum VII, 6.
- Pavens* (zitternd), h. e. timidus, lepus III, 77.
- Paulisper*, in breve tempus, IV, 94.
- Paupertas* IV, 156. VII, 81. pauperibus tribuitur.
- Pax* I, 42. 54. IV, 8. 86. Hinc *pacis opus* I, 67. agricultura, sacra, — trop. tranquillitas IV, 127.
- Pecten* IV, 69. quo crines comuntur.
- Pectus* pr. III, 30. X. 45. trop. animus. VIII, 42. 52. 57. IX, 14.
- Pecuaria* V, 118. VII, 17. Viehtriften, Heerden.
- Pecudes* II, 10. IV, 44. V, 105.
- Pecus, pecora*, de maioribus et minoribus, quae pascentur, animantibus I. 38. V. 25. 62. 63. 69. de hippopotamis VII, 67.
- Peligna* mella laudantur, intpp. IV, 151.
- Pellere* mors annos dr. VIII, 47. (de qua form. dubitat Burm.) ieiunia IV, 35. (satiare se.)
- Penates*, imp. Romani inter deos recepti I, 87.
- Pendere*, dependere, X, 5.
- Pendere*, solvere, dare, VI, 47.
- Penes*, apud, III, 33.
- Penetrabile* V, 117. corpus, quod frigus facile penetrat.
- Penetralia*, intimum cubiculum IV, 159. Describitur magister officiorum.
- Pennae*, alae, II, 51.
- Pensare*, permutare III, 83. IV, 141. sitim, restringere, V, 111.
- Pensum* mortale IV, 139. de vita, quatenus a Par-

carum filis pendet. Sens. ita vitam eius mutare, ut immortalis fiat.

Per aliquem, eo auctore, largitore, III, 78. IV, 36. s. in, II, 17. VII, 62. super IV, 136. während II, 70. per urbem, in der Stadt herum IV, 25. per partes VII, 36. theilweise.

Peragere, conficere, IV, 167. V, 45. (dum veris tempus transit.) In VII, 48. sens. in extrema parte amphitheatri proxime muro eduntur venationes.

Percipere, audire, cognoscere V, 16.

Percurrere, de aquis, II, 58. versus I, 25. perlegere celeriter.

Percutere splendor, attonitum reddere, dr. VII, 37.

Perdere, active XI, 30. amittere, XI, 21, s. 44. *perdita*, III, 4. lacerata, Burm.

Perducere, ducere simpl. VIII, 83.

Perferre III, 93. tolerare, XI, 59. austragen X, 24.

Perficere, conficere, X, 34.

Perfundere pr. irrigare aqua II, 49. de libatione IV, 123. trop. de crinibus in collum iactatis X, 20.

Perigere, porro canere, VII, 81.

Perire, occidere, de sole, IX, 25.

Perlegere, totum praelegere, I, 32.

Permanet, constanter inest, V, 100. (dum frondibus succus inest.)

Permensus tempora vitae VII, 18. i. q. emensus, qui vitae cursum absolvit.

Permittere greges campo VIII, 7. mittere in campum, quod V, 58. *permittere* campos sequi.

Perfica II, 43. Pfirsichen.

Perpenire, IX, 84. idem quod simplex verbum.

Pervia I, 15, quae adire fas est. IV, 126. per quae itur.

Pes, pro Plurali, VI, 53. II, 14. IV, 136. IX, 21. X, 44.

- Petaſos* VI, 51. equi nomen, a volando (*πταρδα*)
Petere, adire, ſe conferre ad, I, 8, III, 14. 19.
 IV, 95. VI, 66. III, 31. VIII, 31. *petere* labra,
 oſculari; III, 58. IX, 39.
Pharſales (ol. *Pharſaliae*) IV, 101. (*Theſſalicae*,
paſtorales, *Wernsd.* Exc. X.
Philippi, *Macedoniae* urbi, clade *Cassi* et *Bruti*
nobilis, *Vofs.* ad *Virg.* *Ländl. Ged.* III. p. 202.
 — I, 50. ſens. nulla erunt civilia bella.
Phocae (*Robben*, *Seekälber*) VII, 75. (ſens. an-
 tea omnia ſient contra naturam. v. *intpp.*
Phoebus, *Apollo*, VIII, 24. IX, 54. *Sol* IX, 75.
Phoebus, *Apollineus*, praestantissimus, VIII, 65.
Piger VII, 4. gleichgültig, unempfindlich.
Piget ſequi. *Inf.* V, 106. VIII, 62. de iis qui ſe-
 quiter aliquid faciunt.
Pignus, *pignoribus* poſitis *paſtores* certant. *Tit.* ad
 II, 7. add. II, 20. VI, 3. 47.
Pictus, *varii coloris* VIII, 69.
Pinguis IX, 12. v. *pot.*
Pinus VIII, 72. *Pini* IX, 37. (ut *Virg.* *E.* VIII,
 22. ubi tamen *codd.* nonn. *pinusque*). *Der Pi-*
nien- oder Zirbelbaum. *Vofs.* ad *Ecl.* *Virg.* VII,
 65. Hinc *pinæa* ſilva I, 9. ipſae *pini*, *arbores.*
Pii VIII, 20. *beatl. pietas* IV, 15. *Ehrfurcht.*
Pira II, 42. *Birnen.*
Placare, *reconciliare*, III, 40. *colere* V, 25. *pla-*
catus, *benignus* VIII, 82.
Placet, *convenit*, *Wernsd.* II, 7. *videtur*, IV, 66.
 90. *probari*, III, 59. unde *placitus*, quo quis
 delectatur, XI, 9.
Placidus (*ſecurus*, *mollis*) *epith. fontis* IV, 134.
ſomni IX, 45. *cometae non portendentis mala* I, 78.

Planities arenae VII, 33. in amphitheatro, ipsa arena).

Planta, ipse pes, X, 42. 64.

Plantaria II, 51. plantae e seminibus natae, quae cum radicibus transplantantur. Serv. ad Virg. Ge. II, 27.

Platanus III, 2. VIII, 72. IX, 18. oriental. Ahorn. Vofs. ad Virg. Ge. II, 55.

Plaudere IV, 125. applaudere, fauorem declarare.

Plenus numine I, 89. pastor, spiritu Fauni quasi adflatus, (non *plenus* terror, ut ed. Wernsd., cui numen insit.) — repletus, abundans I, 61.

VIII, 51. 85. perfectus I, 63. *plena* medulla V, 115. succulenta, ideoque turgens.

Plicare, nectere, X, 19.

Plus, magis, XI, 72. plura V, 119.

Pocula IX, 42. X, 49. (unde bibitur)

Poenae III, 75.

Politus, expolitus, excultus, IV, 14.

Pollex X. 54. (digitus.)

Polus uterque de oriente et occidente I, 80. Hinc *poli* IV, 92.

Poma IX, 51. arbores pomiferae, ut *pomifer* II, 64. — uvae X, 38.

Pomona, pro ipsis pomis II, 33. v. Not.

Pompa I, 60. (öffentliche Ausführung der Hinzurichtenden; periphrast.)

Pondus, moles, IV, 82. I, 84. — periphrast. V, 82. *p.* aequum VIII, 51. aequa ponderatio, qua cuique suum ius tribuitur. v. Burm. et Wernsd. sine pondere VI, 54. non depressa, erecta.

Ponere, deponere I, 44. IV, 94. V, 72. proponere VI, 50. erigere, statuere, II, 59. V, 26. reponere V, 113. *p.* cubitum, recumbere in eum VI, 72.

Populi, incolae Romani orbis IV, 8. I, 46. pastores I, 34. 37.

Populus, Pappel, Silberpappel XI, 23. Hinc *populea* umbra (quam populi efficiant) XI, 1.

Porrigere, praebere VI, 56. (blande cibum petit, non rapit). expandere V, 59. ubi. Burm.

Portare, ferre IV, 26. V, 41. absportare V, 97. X, 42. afferre II, 45. secum gestare V, 79.

Porticus amphitheatri VII, 47.

Postulare, postulare, II, 92. X, 12.

Possesse, licere; X, 6. VI, 16. possit VI, 91. möchte.

Possessor, dominus gregis, V, 85.

Post. post hoc III, 59. ubi recte etiam W. *post haec* sc. munera coll. III, 9. IX, 69. — praeter, X, 21.

Postquam IX, 10.

Potare (aquam marinam bibere) XI, 52.

Potens, praeses, IX, 56. Tit.

Poti, qui biberunt, X, 53.

Potiri (puella amata) VI, 9.

Potius IV, 24. 76. VII, 31. I, 8. lieber.

Praebere, dare, VIII, 87. X, 65.

Praecepta, Anweisungen, V, 3.

Praecipuus V, 33. (prae cacteris). *praecipue* V, 116.

Praecordia (cor, animus) XI, 56. Tit.

Praecocia, quae ante legitimum tempus (aestate) maturescunt, II, 43. Tit. Wernsd.

Praeda, praemium paratum VI, 30. res exposita et nullius domini, X, 6. (Utroque loco *praedem* rescribunt nonnulli)

Praedator, fur, I, 40. Burm.

Praedulcis, suauissima, VIII, 22.

Praefocata IV, 115. seges (messis) dicitur, quam lolium oppressit et succo priuauit.

Praecla I, 2. trabes quibus uvae premuntur; Kell-
tern.

Praemia carminum VIII, 61. venationis IX, 63.

Praepondere, anteferre, IX, 66.

Praesagia III, 96. divinationis ex ominibus. De re cf.
Wernsd.

Praesens, favens, IV, 84. pr. fama VIII, 84. quae
quis, dum vivit, fruitur. Burm. qui adest VII,
77.

Praesonare, sonitu (canti) vincere IV, 66.

Praesapia, clausae stabulationes I, 39. Intpp. V, 45.

Praestare, praebere II, 69.

Praeter IV, 28. nisi, praeterquam.

Prætorrida, II, 80. (licet maxime torrida sit.)

Prata, pascua, V, 15. de campo IX, 23.

Precari, *precor*, *precamur*, interposita II, 84.
IV, 145. VI, 76.

Preces III, 45. 86. (amatotus)

Premere (caseum, uvas, aratrum) II, 70. V, 34.

X, 52. 64. IV, 121. succidere falce V, 111. Burm.

Wernsd. Pr. baculum V, 13. ei iuncti. tegere,
occultare XI, 17.

Priapus II, 63. IX, 51. hortorum custos, deus.

Primitiae horti II, 65. (poma prima)

Primus (primum) I, 65. primae aristae, primitiae

IV, 122. prima III, 78. quae primum florent. de
auctore III, 38. *primus* sol, exoriente VIII, 8.

prior (zuerst) II, 27. IV, 81. *pristinus* I, 72.

praeterlapsus VII, 45. *prius*, antea, IV, 163.
V, 63. VIII, 75.

Principium (carminis initium) IV, 82.

Pro carmine X, 6. in usum carminis, Wernsd. —
propter XI, 34. loco X, 10.

Probare, laudare, approbare, VIII, 43. VI, 18.

Hinc *probare*, placere IV, 15.

Proceres, libidinosi, X, 23.

Procerum corpus I, 27. longum.

Procul (in einiger Entfernung) III, 94. V, 43.

VIII, 34. weit weg II, 55. 96. unde adiective,
longe remotus I, 58.

Prodesse. profut V, 113. non erit utilis. *prodest*,
XI, 62.

Producere X, 24. edere (veluti partu) — Burma.

Profani, non initiati, impuri, II, 55.

Proferre, ostendere, I, 79. *protulit* vulg. lect. X,
24. v. Not.

Professus act. X, 22. Jupiter qui suam formam
retinuit et manifestam reddidit. Pass. I, 55. de
bello aperto.

Prohibere IV, 35. efficere, ne quid fiat.

Proles X, 21. filius.

Promere, in medium afferre, I, 16. V, 103.

Promissa antra XI, 9. in quæ se venturos promi-
serant).

Pronus, in terram prolapsus X, 50.

Properare, celeriter aliquid peragere, currere, I,
21. II, 15. X, 57.

Prope (propemodum) VII, 24.

Propius I, 24. (näher) III, 95. VII, 76. 80. (in
der Nähe).

Proprius, suus, XI, 3.

Propter te, IX, 85. propter tuum amorem.

Proptus, genitus X, 65.

Prospicere ne — cavere, IV, 73.

Protegere, obumbrare, I, 12. V, 58.

Protinus III, 29. V, 18. 57. VI, 61. statim (pr.

vorwärts, et scrib. *protenus*, porro tenus. cf. Intpp. Virg. Ecl. I, 15.)

Provehere VIII, 83. ad maiora carmina aptum reddere.

Providus X, 23. V, 78. futura praevidentia et curans.

Provocare, ad certamen canendi excitare, VI, 79.

Proximus ibis IV, 81. primus (Corydon canet, tu ei respondebis). proximum abesse IV, 93. (secundum a Jove esse). simillimus VI, 11. *proxima*, proxime stans IV, 16. Sic et VI, 84. *proxima*, zunächst an VII, 49.

Prudentes animi XI, 38. circumspectio et cunctatio.

Pfallere. v. *Salire*.

Pubes, pubertas X, 35. (er tritt in das blühende Jünglingsalter). *Puberis* aevi IX, 81. iuventae.

Publica I, 57. civilia.

Pudet. non *pudeat* V, 59. noli dubitare.

Puellae leves III, 90.

Puer, adolescens, Barth. ad II, 1. Ita III, 27. IV, 19. V, 7. coll. 9. VI, 1. VIII, 81. X, 35. proprie XI, 36. et de iis qui 15. annos nati sunt IX, 1. Hinc non *puerilia* IX, 3. virilia.

Pulcher de forma et deorum et hominum IV, 57. IX, 75. X, 1. *pulchrior* fortuna IV, 165. benignior.

Pulla, fulca, nigricans, VII, 26. dr. toga (vestis) plebelorum et pauperum, unde ipsa paupertas VII, 81. *pulla*, quasi pullata.

Pullare V, 20. pullulare, regerminare.

Pulverare, in pulverem redigere V, 88. (non pulvere implere, ut Durm., nec *herbas* dictum pro

glebis, ut Wernsd. sed cogitandae herbae ita aridae solis aestu factae, ut in pulverem conteri possent.)

Pumex VI, 64. (Bimsstein, bröcklicher Stein, Voss. ad Virg. Ländl. Ged. IV, 745.)

Purpureus epith. florum (IX, 22. 48.) uvarum et musti (XI, 48. X, 45.) folis ortus (IX, 75.) genarum (X, 80.)

Purus, serenus, de coelo etc. Barth. et Burm. I, 77.

Pustula (kleines Geschwür) V, 74. (Scrib. et pustula. Schneider. ad Colum. VII, 5, 16.)

Putare, beschneiden II, 44. urtheilen IV, 157. VII, 84. opinor, VI, 84.

Putrida V, 77. (anbrüchig.)

Q.

Quaerere, auffuchen V, 52. suchen, VI, 86. (iurgia), desiderare II, 47. 51.

Qualiter (in comparatione) VII, 50.

Qualis, cuiusmodi, I, 55. IV, 160.

Qualiscumque VI, 46.

Quam II, 72. etc. (cum Adj.) — post ante VIII, 80. V, 25. graeco. $\frac{1}{2}$ VI, 31. VII, 5. 21.

Quamvis, cum verbo (II, 76. III, 25. VI, 34.) et eo subintellecto (III, 18.) cum particip. (IV, 98.)

Quando, aliquando, III, 11.

Quare VIII, 21. (cum age).

Quatere, commovere, I, 90. inde *quassare*, X, 50.

Querela dulcis amantium IX, 15. XI, 13. lugentium mortem VIII, 48. litigantium VIII, 53. causae querendi V, 12.

Queri aliquid (über etwas klagen) III, 13.

Querulum IV, 36. (te iuvante nos, nihil est, de quo queramur).

Qui. si *qua* (quae) IV, 157. VII, 36. VIII, 21.

— praepositionibus anteponitur IX, 23. — pronominibus etc. postponitur IX, 60. I, 4. IV,

20. — *quo*, per quod, XI, 70. s. — *quis*, qui-

bus IX, 9. — *quid*, cur, IV, 1. XI, 17. *quid*

opus (est) VI, 26. *quod*, quia, IX, 11. quan-

tum, IX, 77. *quod* si (si vero) III, 70. 86. IV, 58.

Quicumque I, 74. *quo me cumque* I, 13.

Quies (civilis), si turbae et bella cessant, I, 63.

fornicus X, 29.

Quieti VIII, 33. non agitati. motui, VIII, 38.

Quin etiam IX, 74. X, 63. (ubi oratio crescit).

Quinque IX, 9.

Quisque, de duobus, II, 26. de pluribus, VIII,

66. X, 46. XI, 19.

Quisquam VI, 22. *quidquam* III, 6.

Quisquis (quicumque) XI, 56. *quidquid* sequ.

Genit. Subst. VII, 73. *quidquid* id est, (qualecunque) IV, 12.

Quoniam VI, 30.

Quoties, II, 86. 88. VII, 21. 69.

Quum, tempus indicans, III, 28. 33. V, 72. IX,

63. X, 3. Scrib. et *cum*. III, 15.

R.

Rabidi furores IX, 28. vehementissimus amor.

Racemi vitium VIII, 66. I, 2. (ipsae uvae) X, 40.

Radere. *rasa* terga ovium V, 82. (geschoren).

Radiare I, 78. VII, 48. splendere, schimmern.

Radix arborum, plantarum etc. I, 11. II, 48.

Ramosus, de cervi cornibus, VI, 42.

Ramus arborum I, 12. V, 106. X, 5.

Rapere, abripere, XI, 32. unde *raptus*, I, 82. morte abreptus.

Rapidus sol. I, 10. torrens. Eur. XI, 14. celerimi.

Raptari X, 36. raptim discurrere.

Rari patres, senatores pauci numero I, 62.

Raucus, de sono parum claro et acuto, I, 3. VI, 64. VIII, 2. (coll. Virg. Ecl. II, 12.)

Reboare, nomen alicuius reddere VIII, 73. ubi Burm.

Recens (faisch) V, 106.

Recidere, abschneiden, V, 98. abbeissen II, 46. (in quo loco Voilius ad Virg. Ländl. Ged. I. p. 139. legi iubet: *condiscat — nec — vagas —*)

Reclinis IV, 95. reclinatus, iacens.

Recludere (aperire) canalē ad hortum rigandum, aggere ex terra aut lapidibus remoto, I, 96.

Recolere IV, 133. iterum adire.

Recondita sc. carmina I, 16. aservata.

Recubare (de iis qui otiosi et securi cubant) IV, 37. 134. de fesso X, 3.

Recusare, nolle certare sub arbitro, VI, 28.

Reddere, restituere, I, 73. III, 34. edere sonum X, 10. dare, IV, 26. proferre VI, 73.

Redigere V, 35. collectum praeberē.

Redimicula, vittae, VI, 38. ubi Tit.

Redire, revenire, I, 43. III, 98.

Reducere, iterum in caelum transferre IV, 138. carmen, alternis canere, IV, 80. *reductae* leges I, 71. iterum stabilitae. *reducti*, abducti, V, 7. ex lect. emend.

Referre, reportare, III, 21. proferre V, 4. IX, 54. narrare, III; 65. VII; 35. IX; 35. I, 31.

Refulgere, pro simpl. fulgere, VII, 53.

Regere, gubernare, I, 46. IV, 145. pacem, regimine tueri, IV, 8. (ubi Burm.) 85. de pastore V, 14.

Regerminare IV, 110. (ubi tamen Dorv. *superfactaque germinat.*)

Regna, imperium, I, 65.

Regnare, II, 53. (principem esse).

Relaxare, mitigare, frigora V, 32.

Relevare, minuere, IX, 15.

Religare III, 75. in tergo vincire manus, quae furtum commiserunt (*mala brachia*).

Relinquere, ab aliquo discedere, III, 8. 31. IX, 59. VI, 51.

Remcare, reverti, IX, 65.

Remoti V, 7. vulg. lect. sed reposui (praeiunte Barth.) ex ed. vct. *reductos*, cuius vulg. est glossema.

Remurmurare echo IV, 28. vocis vicem reddere, dr. Wernsd. Exc. VIII.

Renasci, iterum exoriri I, 42. V, 21.

Renidens II, 81. laevis et nitidus cortex.

Reparabilis V, 21. (non quae reparat, sed) reparata, silva, cuius arboribus frondes redditae sunt. v. Burm.

Requiescere, de pecoribus, hominibus, arboribus III, 15. XI, 46. IV, 99.

Res, omnia, quae creata sunt, dr. VIII, 35.

Residere VI, 71. sedere.

Resolvere penfum (die abgespinnenen Faden wieder aufwickeln) IV, 139. trop. vitam, quae ad-

huc mortalis fuit, innovare et immortalem facere, *resoluta* V, 40. debilitata.

Resonare active IV, 9. X, 8. ut neutrum IV, 75. II, 95. VIII, 2. IV, 115. (si filiquae plenae sunt, legumen quod inest non movetur filiqua quassata, ideoque sonum edit nullum aut levissimum. v. Burm.)

Respicere, curare, favere, IV, (10. vulg. lect.) 47. 88. 164. XI, 20. *respicere* occasus etc. v. Occasus. *respici* dr. praeterita, facta, Wernsd. Exc. 3. p. 322.

Respirare IV, 74. i. q. spirare, aut fridere (veluti ii, qui gravius respirant.)

Respondere, in carmine amoebaeo, IX, 53. sonum reddere VI, 64. VIII, 74.

Resultare (mustum ex ore dr.) X, 55. i. q. resonare I, 29. (Burm.) IV, 5. active.

Resupinus, reclinatus X, 28. (al. *resupinis* — ulnis) 52. *resupinae*, acclives, silvae VII, 31.

Retentare, studere retinere X, 58.

Retia muro marmoreo amphitheatri praetenta VII, 64. intpp.

Retinere, tenere, X, 48.

Reverentia, veneratio, VIII, 54.

Reversa hirundo, V, 17. quae vere rediit.

Revocare, restituere, iterum efficere, I, 64. II, 93. trop. wiederkäuen III, 17.

Ridere VI, 15. (comis et hilaris adspectu dr.) unde *risus* infantis X, 29. — deridere VI, 35.

VIII, 16. X, 62. ridere alicui, placere, IV, 51.

Rigere, VII, 63. (palearia habent setas rigidas et horridas.)

Rigor, de frigore, V, 17.

- Aimae*, fissurae corticis fagi, I, 22. (Sens. nuper admodum litterae incisae sunt)
- Rimosus*, sehr aufgesissen (für Hitze) V, 87.
- Ripa*, ora fontis, fluvii, IV, 4. VI, 63. VII, 68.
- Rivus*, ipse fluxus aquarum, II, 58. Tit.
- Robur* iuvenile imperatoris, IV, 85.
- Rogare* III, 25. (amorem et coniugium petere).
- Roma* I, 50. 87. unde Romana moles I, 84. ipsum Rom. imperium.
- Romulea* (Romuli) castra I, 66.
- Rorans*, melle stillans, II, 66. Burm.
- Ros* nocturnus V, 54. VIII, 8.
- Rosae* III, 79. IX, 45. 48. XI, 22. Hinc *roseus*, rosenfarbig, IX, 24. X, 59.
- Rotulus* (rutulus) VII, 51. v. Not. Cylindrum interpretantur, ita ut plures cylindri, trunci in cylindri formam facti, laminis eburneis inducti, et mobilibus axibus suspensi, intelligantur. Lips. de Amphith. c. 12.
- Rubeta* III, 5. loca rubis confita.
- Rubere* hyacinthus dr. VIII, 45. 48. *rubicunda* corna IV, 24.
- Rubi* IV, 31. de baccis ruborum, moris (Brombeeren).
- Rubigo* V, 76. trop. putredo, qua corpus corrumpitur.
- Rubor* (aufsteigende Röthe des Gesichts) IX, 13.
- Rudis* cantu, imperitus VI, 6. *rudes* anni IX, 2. (aetas, a qua usus rerum abest.)
- Rugre* (in amplexus puellae) IX, 3.
- Rumpere* moras dr. qui statim aliquid facit, I, 51. Tit. interrumpere III, 57. IX, 38. perrumpere (superare) VIII, 85. voces VI, 23. cum mole-

Ria quadam ob humoris defectum proferre (nisi *fauces* cum B. legendum). *rumpi*, disrumpi IV, 124. X, 44. II, 83. V, 76. VII, 70. XI, 70. *rumpor* VI, 80. (ira et indignatione. Virg. Ecl. 7, 26.)

Rupes III, 15.

Ruralis, ῥυρῖος, Apollo VIII, 65.

Ruricola Faunus VIII, 14. de agricolis VIII, 52.

Rursus IX, 65. pleonastice — V, 34. 62.

Rus, ager, ipsi agrestes homines et pastores VIII, 15. 54. 2. IV, 95. 163.

Ruscus III, 4. (Intpp.) Mausdorn, Brusch. Vcfs. ad Virg. Ecl. VII, 42.

Rusticitas IV, 14. ländliche Einfalt.

Rusticus, agrestis, ideoque parum cultus II, 61. IX, 70. IV, 147. VII, 40. 79.

Rutilans liber (cortex) cerasi III, 44. *rutilus* acanthus IV, 68. (röthlich blühend). *torques* VI, 43. ex rutilo metallo (auro).

S.

Sacer, deo consecratus, II, 55. I, 20. 34. IV, 65. XI, 63. sacri versus I, 30. oracula.

Sacraria I, 15. recessus interiores silvarum, quos intrare licet, si quis a Venerca re abstinuerit.

Sacrum, quodvis deo celebratum solenne. VII, 21. sacrificium I, 68.

Saepe III, 76. 95. IV, 20. 90. VII, 71. VIII, 61.

Saevus, crudelis, XI, 44.

Saginatus, passus, saturatus, IV, 125. Wernsd. Exc. 12.

Salices II, 44. III, 14. VIII, 6.

Salictum III, 68. V, 110. (Weidicht) drr. ipsae salices, ut Virg. Ecl. I, 55.

Salire in uvas, infilire IV, 124. (ubi de lect. *psallat* origine v. Wernsd. — *exfilire*, V, 25. X, 53.

Salsum far V, 27. (Schrot mit untermischtem Salze, womit auch der Altar bestreuet wurde.)

Saltus V, 19. (Thalwald.)

Salus IX, 40. (vitae conservatio).

Sanguis de fulgore cometæ rubicundo caedem portendente I, 81. succus olivæ IX, 50. ubi Burm.

Sane, VI, 65, in concessione.

Sanies V, 77. (perperam Vlit. ad Grat. Cyneg. 408. legi voluit: *scabies*; nam pus, quod e vulnere existit, intell. cf. Vofs. ad Virg. Ländl. Ged. IV. p. 644.

Supere III, 52. 54. (saporem suum habere)

Sardoa gramina XI, 63. ex Virg. E. VII, 41. ubi Voss. (Ranunkel oder Hahnenfuß, von ätzender, giftiger Eigenschaft).

Satiari aqua II, 50.

Satis hoc mercedis II, 23. (sufficiat) — I, 26. (satis longe.)

Saturi IV, 37. (cibis refecti.)

Saturni regna Latialia (in Latio), aurea aetas, I, 64. et inipp.

Satus, genitus I, 53. *fata* et *segetes* (VII, 63. XI, 71.) et *poma* (IX, 51.)

Satyri (Bacchi comites) X, 25. 58. f. 46. 57. II, 13.

Saxa VI, 66. 43. (Felsenstücke). de *mola manuarum* III, 85.

Scapulae VIII, 61. humeri. v. *lorus*.

Scilicet

Scilicet (nam) I, 84. IV, 43. 107. interponitur III, 72. IV, 49.

Scilla V, 79. Meerzwiebel.

Scindere III, 6. (an Dorngebüsch aufreißen).

Scintillare de cometa I, 81. amore exardescente V, 22.

Scire (nosse) III, 65. IV, 72. VI, 47. 49. IX, 35. *scit* VI, 35. IX, 65. didicit, adfuevit.

Scopuli, colles, IV, 28. VI, 68. XI, 71. (qui arte magica moventur loco.)

Secare, *τίμνω*, percurrere, IX, 21.

Secernere, V, 69. separare pecudes. *secretus* orbis VIII, 20. a nostro semotus.

Sectari, petere, V, 44. studere rei IV, 76.

Seculum, s. *Saeculum*, aetas I, 45. IV, 7. VII, 74. generationes IX, 58.

Secum I, 50.

Securus, qui nihil metuit, non sollicitus est, I, 38. (Burm.) 43. IV, 132. 134. V, 97. IV, 132. ubi nullae cugae sunt I, 42. IV, 37. VIII, 12.

Sed, in correctione, II, 93. III, 68. 81. (doch) IV, 29. 50. V, 14. VI, 27. pro, sed etiam IV, 55. pro, autem, V, 72. 62. 90. VIII, 25.

Sedere IV, 3. affixum esse VI, 45. depressum esse, desiderare VI, 54. Wernsd.

Sedes in amphitheatro VII, 26. Wohnsitze VIII, 40.

Sedilia, Sitze VI, 71.

Sedulitas, Thätigkeit, V, 105.

Sedulus, dienstfertig III, 39.

Segnis, unthätig VIII, 60. de mortuo VIII, 49.

Semel IV, 105.

Semelo, Bacchi mater, X, 22.

Semina, origines, initia, X, 15.

Semper II, 74. X, 62. XI, 21. f.

Senatus (Rom.) I, 60.

Senecta VIII, 9. 50. *Senectus* VII, 73. VIII, 43.

V, 13. (quae baculo innititur).

Senex, adiective X, 26, 60. factus *senex* (qui consensui) VII, 44. *senior*, aetate prouectus VII, 39.

VIII, 17. 24. 62. (ut Subst.) II, 98. (adiect.)

V, 1. 9.

Sentire, sensum aliquem habere VIII, 38. (ubi Tit.) sensu suo experiri IV, 112. XI, 27.

Sepes V, 96. scrib. et *saepes*.

Sepositus, remotus, VI, 73.

Septa, i. q. ovilia V, 89.

Septem, numerus solennis, II, 7. *septena* canna, lyrix IV, 45.

Sequax oculus (qui facile percurrit scripta) I, 31.

Sequi vocantem I, 13. VI, 35. *insequi* I, 44. *adire* V, 58. manu leuiter tangere (streichen) II, 86. de amantibus (nachgehen) III, 61. XI, 26.

Serenare, reddere serenam, inde, spem fronte serena prodere XI, 17. (ex Virg. Aen. IV, 477.), ut *frons serena*, *hilaris*, propr. ex vulg. lect. VIII, 56. et trop. V, 46. (heiteres Wetter.)

Serpens V, 92. XI, 41.

Serta ex vitibus X, 19.

Servare, aufbewahren, I, 16. V, 100. VII, 29. (behalten) I, 23. II, 38.

Servire, zu Dienste stehen, II, 71. 75.

Serus (pro adu.) VI, 1. V, 39. (spät Abends), unde *sera* dies V, 120. (dies delabitur ita ut serum, vespertinum, tempus inficit). *sera* merenda V, 61.

Setae (borstige Haare) *taurorum* VII, 63. *Sileni* X, 31.

Seu — *seu* IV, 128. 142. I. VI, 71.

Severus i. q. *gravis*, (emend.) VIII, 56.

Sexus *dispar* (Personen von verschiedenem Geschlecht) XI, 6.

Si cum Indic. I, 16. III, 13. 20. 38. IV, 82. VI, 10. VIII, 3. 38. IX, 86. *cum Coniunct.* II, 67. 71. III, 52. IV, 153. V, 32. 82. VII, 16. o si — II, 59. si modo XI, 60.

Sibila, *stridores* IV, 45. (frustra canere *sistula* conarer). 101. X, 10.

Sic, *tantopere*, IV, 99. 108. VIII, 82. *elliptice* (ita fecit!) III, 10. *hoc modo* V, 104. VI, 90. XI, 12. 59. IX, 88.

Siccare, *mulgere*, III, 66. X, 68. (ubi pro, *ubera* *siccanda* *liquore* *esse*, *lac* *uberum* *mulgendum*, v. *Burm.*) *siccatus*, *siccus*, IV, 136.

Siccus *humido* *opp.* II, 14. 76. V, 86. 106. VIII, 75. *sicca* *ubera*, in quibus nihil *lactis* *est*. IX, 51.

Sicut VI, 26.

Sidus, *stella*, I, 79. X, 21. unde *coelum* II, 53. III, 42. hinc *sidereus*, *coelestis*, VIII, 40.

Signare, *definire*, VIII, 55. *vestigia* *inprimere* XI, 40. (ubi *Burm.* *signata* *vet. lect.* IV, 125. (cui *nota impressa* *est*).

Silentia *facere*, *agere*, *Burm.* *ad* II, 17.

Silenus, *Bacchi* *educator*, X, 27. 59.

Silere, *quiescere*, *de armis* I, 67.

Siliquae, *Schoten*, IV, 115. *Virg. Ge.* I, 74.

Silva (*dicht verwachsener Wald*) I, 33. IV, 96. I. 110. V, 21. 51. VI, 78. VII, 8. 59. IX, 20.

66. 63. 89. XI, 12. silva pinea I, 10. ipsae arbores. rus IV, 161. VIII, 84. argumentum et carmen bucolicum IV, 77. ex Virg. E. IV, 3.
- Silvanus* (Sylvanus), nemoralis deus, IX, 56. II, 23.
- Silvestris*, in silvis nascens VII, 64. VIII, 72. rusticus, *pastoritius* IV, 12. VI, 58.
- Similis. simillimus* VI, 15. IX, 41.
- Simul*, una, zusammen, II, 6. IX, 6. zugleich V, 81. simul ac, V, 50. 56.
- Simulare*, in speciem, neque vere, facere I, 58. VI, 86.
- Simae* (stumpfe) nares Sileni X, 34.
- Sine* VIII, 10. IX, 44. non sine VI, 3.
- Singula* (quaenis) VII, 38.
- Singultantia* verba VI, 24. intercisa et singultim prolata. Tit. Barth.
- Sinister* i. q. laevus VII, 39.
- Sino. sine* (imp. sequ. Coni. et, omissa part. ut) II, 97. V, 58.
- Sinuare* arcum VI, 68. introrsum conuersum efficere arcum. *sinuata* latus VII, 31. cuius latera efficiunt sinum.
- Sinus* pr. V, 42. trop. VII, 33. sensus: sinuatus et circumductus cliuus amphitheatri planitiem subiectam cingit. (*tibi redundat.*)
- Sithoniae*, Thraciae, XI, 51. ex Virg. E. X, 66. ubi Voss.
- Sitire* horti drr. II, 97. *sitientes* aestus V, 49. sitim excitantes, e vulg. lect. sed emend. *sitientibus*: efficient ut prae aestu sitiant.
- Situs* I, 43. (Schmutz, Staub).
- Sociare*, coniungere, II, 100.

Sol I, 10. IV, 54. 168. V, 2. 30. 33. 60. 88. 120. VIII, 3. X, 2. XI, 45. *Solis equi* I, 2. (periphr.) VIII, 86. *sol Novembris (mensis)* II, 82. de die IX, 25. 88.

Solamen, lenimen (Linderung) IX, 27.

Solari famem, refinguerere, IV, 32.

Solatia, carmina quibus amorem solantur, leniunt, IX, 18.

Solere, III, 2, 42. 62. IV, 151, VII, 21. IX, 79.

XI, 45. (ubi redundat). *solitus* pass. XI, 10.

Solicitus, multa timens XI, 60. *sonus*, titubans, IX, 12. Not. et Wernsd. Exc. 19.

Solvere, tollere, IV, 55. *edere sibila* IV, 101. (ut, *solvere vocem*).

Solus (aliis exclusis) I, 7. II, 57. VII, 9. X, 22. XI, 41. non solum IV, 55.

Somnus IX, 43. X, 4. *somni* V, 64.

Sonare cum Acc. sonum, vocem, *edere* II, 4. (et Burm.) IV, 36. 150. X, 3. VIII, 15. et 26. (celebrare). ertönen IV, 61. *me sonat*, meo cantu resonat, XI, 41. *canere* IV, 160. VIII, 32. loqui IX, 11. absolute, *edere sonum*, I, 63. IV, 120. *longe sonantia* IV, 48. (die aus der Ferne ertönenden). *sonent* (sonahunt) IV, 153.

Sonitus fistulae X, 11. *cantus* VI, 70. *sonitu* I, 86. cum vehemente strepitu. v. Burm.

Sonus, fluvii VI, 62. *linguae* IX, 12. *fistulae* I, 93. (cantus, ut IV, 50.)

Sordere, displicere, VII, 46.

Sordes (schlechte Kleidung) VII, 60.

Sordidus, vestibus sordidis indutus VII, 26. (indutus simpl.) de domo VII, 42.

Sors, casus, fortuna, VII, 77. (X, 47. vulg. ubi rectius *fors*).

Spargere, conspergere, replere, I, 81. II, 32. IV, 68. (coronabat) X, 45. *sparsus*, dispersus, X, 67.

Spatiat vulg. lect. III, 16. nunc *spatiosus* (h. e. qui multum spatii implet, ingens.)

Spatium, tempus, V, 31.

Species II, 38. color velleris.

Spectacula, ludi, VII, 5. ipsae venationes, quae eduntur VII, 48. Wernsd. amphitheatrum lignearum VII, 23.

Spectare (ludos, venationes) VII, 18. 27. 36. 66. videre simpl. VI, 82. *spectari*, conspicuum fieri et probari VIII, 43.

Speculum fontis, ipse fons, IX, 74.

Spernere, non curare, postponere IV, 162. III, 25. XI, 58.

Spes (quam puella amatori facit) XI, 17. — IV, 31.

Spina, Rosenstrauch, XI, 22.

Spinosus, de barba (stachlig) VI, 13.

Spirare, exhalare, IX, 46. 49.

Splendere lumen in undis dr. (Wiederschein geben) IX, 76.

Spoliari, privari, I, 47.

Spumare mustum, vinum dr. Tit. ad I, 3. etiam mulctra lacte redundante V, 33. (Tit.) VIII, 68. Virgiliana imitatione.

Spumeus humor X, 54. spuma.

Squalor, sordes, I, 43. (sensus: in usum revocatur et restituitur).

Squamen turba XI, 28. pisces. f. serpens XI, 40.

ut Virg. Ge. II, 154. (schuppig)

Stabula (Hürden auf dem Felde) IX, 90.

Stare de admirante VII, 37. iudice VI, 83. (Burm.)

viventis IX, 32. agnis V, 42.

Statio, Standort, IV, 5.

Sternere, bestreuen V, 117. Virg. Ge. III, 298.

iter, parare, VIII, 85. *sterni*, induci VII, 50.

(positi erant trunci, inducti eburneis laminis, ne ferae ex arena in podium transilire possent).

Stillare, exiguum humorem habere VI, 23. guttatim emittere humorem VI, 67.

Stipulae V, 116. (kurzes Stroh).

Stridere, de sono acuto et ingrato X, 10. ut *stridor* III, 60.

Stringere, abstreifen, V, 99. IX, 24. str. dentes V, 92. ad morsum parare, metaph. petita a *stricto* gladio (I, 63.)

Strues, congeries foliorum V, 123.

Stupefactus, qui valde admiratur VII, 40. (qui ipse *stupere* *mania* VII, 44. dr.); etiam de arbore IV, 111.

Suadere, subere VIII, 8. 87. IX, 39. X, 68.

Sub, de loco, in, apud, subter, I, 5. 11. 76.

II, 12. 21. 33. 54. III, 95. IV, 2. VI, 2. IX,

18. X, 14. etc. de tempore, in, VIII, 13. IX,

88. (per totum diem) de personis, auctoribus et iudicibus II, 9. VIII, 54. aliis rebus et instrumentis, VIII, 3. (ad modos fistulae, modulante

fistula, *πρὸ*, Barth.) II, 91. VI, 37. (unterhalb). II, 68. XI, 33. (subjectae) V, 75. cum Accus.,

ad, II, 5.

Subigere, conterere III, 85. subigi carcere, sub-

- actum carceri includi I, 52. subigi lima, limari, poliri, IV, 52.
- Subiicere* (ex emend.) VIII, 32.
- Subinde*, interdum, IV, 1.
- Subire*, occupare aliquem I, 90. adire locum IX, 65. XI, 39.
- Subitus*, celer, IV, 102. 167. (subito parata), VII, 52. unde subito IV, 99.
- Sublimes*, quae altius se extrulerunt virtutibus VIII, 39. Wernsd. *sublime ferre*, celebrare VIII, 13.
- Subreperere*, per insitionem furtim locum prunorum occupare II, 43. Intpp.
- Subsistere*, adistere, adstare IV, 67.
- Substringi*, VI, 55. (spitzig zusammenlaufen.)
- Subtiles*, tenues, exiles, VI, 42. (sed lect. mendosa.)
- Succedere* umbris, adire umbram arborum I, 6. (Burm.) 19.
- Succendere*, incendere, V, 89.
- Succinere*, post alium canere, IV, 59.
- Succurrere*, opem ferre, III, 92.
- Succus* (rectius scrib. *sucus*, ab *ŭy*, fugo, intpp. Virg. E. III, 6.), humor, liquor II, 30. V, 107. XI, 55. Hinc *succidus* (sucidus), sudore humidus, V, 66.
- Sudare*, ausschwitzen VIII, 77. coll. Virg. Ge. IV, 30.
- Suesco*. fuerat X, 9.
- Sufficere*, parem esse, VII, 85. (vermögen)
- Suffusus* rubor scil. genis (signum graviditatis) IX, 13.
- Suggestere*, VIII, 32. (vulg. lect.)

- Sulci* arr. agri confiti IV, 113.
- Sulphura* viuentia V, 78. (Jungfernschwefel. Vols. ad Virg. Ländl. Ged. IV, p. 676.) add. XI, 65.
- Sum.* III, 53. IX, 37. III, 63. *eris* hoc XI, 91. (ita formosus eris). sunt nobis (habemus) IV, 50. add. V, 115. nisi tu fuisses (sc. praesidio nobis) IV, 39. *sit* (esto). IV, 141. 145. VII, 15. *erit* VI, 28. (er kann seyn.)
- Sumere*, accipere, II, 77. capere IV, 89. X, 4. 7. percipere XI, 59.
- Summatim* V, 99. ex summa parte.
- Summus*, altissimus, X, 44.
- Super. super haec* VIII, 28. (de his, ubi Heius. *super hoc* sc. Meliboeo.) in, auf, X, 43.
- Superba*, quae amatorem fastidit XI, 50.
- Superi*, dii, IV, 143.
- Supercilium* mite VIII, 57. (humauitatem ostentans).
- Supereffe* V, 119. restare.
- Superfufum* IV, 103. abunde affusum.
- Supremus*, ultimus, VIII, 70.
- Surgere*, amphitheatrum (sich erheben) dr. VII, 23. tempus II, 79. (exoriri)
- Suspendere*, admonere (uboribus) III, 67. furem, ut ab omnibus conspiciatur, III, 74.
- Sustinere*, tenere, X, 28. (in die Höhe stellen.)
- Sufurrare* VIII, 72. susurro celebrare.
- Sufurrus* musto adscribitur I, 3.
- Suus* VI, 83. proprius XI, 29.

T.

- Tabidus*, kraftlos, III, 50. Barth.
- Tacere*, absolute et cum Accus. VI, 79. VIII, 80.

trop. quietum esse, non agitari ventis VIII, 85.
similiter

Taciturnus IV, 108. non commotus ventis (Tit.)

tac. silvae VII, 8. in quibus non canitur fistula.

Tacitus IV, 1. 26. *tacitum*, clandestinum I, 97.

(Wernsd. Exc. p. 317.) V, 74. ubi nullus stre-

pitus VI, 70. *tacitus* consul I, 70. qui agere

non audet. Burm. *tacite*, clam, VI, 85.

Taeda, ramus pinus (audacius) dr. II, 29.

Talis, ita comparatus I, 82. IV, 166. *tales* (quae

sequuntur) VII, 48. V, 4. II, 98.

Tam, tantopere III, 34. cum adiect. III, 22.

Tamen III, 4. 20. 76. 89. XI, 30. II, 77. IV,

157. VI, 32. VII, 16. 82.

Tamquam, ita ac si IX, 27. X, 6.

Tandem I, 43. XI, 11. 18. 20.

Tangere, attingere, II, 85. vesci IX, 29. commo-

vere IX, 40. de cursu leuissimo VI, 57.

Tantus, tam gravis, VII, 7. *tanti* esse, V, 36.

tantopere appeti. *tantum*, modo, IV, 71.

Tapetia, vestes stragulae, VI, 72. Burm.

Tarentinae oves mollissimam habebant lanam. Tit.

II, 69.

Tarpeium culmen, arcis Tarpeiae, Romae, VII,

24.

Tartareus carcer, tartara, I, 52. Tit.

Tauri II, 13. III, 2. 16. 64. VII, 3. VIII, 34.

IX, 90. XI, 26. *tauri* Syriaci Caricive, et bisontes iubati VII, 61. 62. (Wernsd.)

Taxus VIII, 77. (coll. Virg. E. IX, 30. et Voss.)

XI, 52. (in venenatis arboribus habebatur.

Barth.) Männlicher *Taxus* oder Eibenbaum, Voss.

ad Virg. Ge. II, 257.

Tectum, de quouis domicilio, II, 60. VII, 42. etiam cauea IX, 65.

Tegere, abscondere, V, 75. *tegi*, oblitum esse, IX, 77. occultari III, 94.

Tela, Angriffswaffen, I, 47.

Tellus, ipsa humus II, 48. coll. 51. IV, 109. terra VIII, 36. IV, 107.

Temperare IV, 92. (zonam torridam et frigidam regere) II, 42. (piris inferere surculos mali, arboris, v. Barth.)

Templa coelestia VIII, 39. ipsum coelum (ex imitatione Manilii, v. Barth.) dicitur.

Tempus, uniuerse, XI, 32. VIII, 19. 45. IV, 139. VI, 27. certum quoddam tempus, X, 24. V, 45. 95. 104. 67. *tempora*, superior capitis pars II, 29. X, 36. VI, 42. (cervi).

Tendere, protendere, III, 37. contendere VI, 89. (Barth. nisi *quo-tendere* legendum sit).

Tenebrae opp. luci I, 53. (e conspectu abire, sich nicht sehen lassen).

Tener de hominibus, pecudibus, plantis, carminibus etc. mollibus VI, 86. IV, 166. VII, 10. IV, 102. IX, 67. II, 44. IV, 152. VI, 74. IX, 32. X, 34. XI, 58. VI, 52.

Tenere, retinere, II, 15. (sistere cursum) XI, 23. behalten). VIII, 48. (fecit ut retinere non possemus) incolere IX, 57.

Tenuis, exilis, subtilis, mollis II, 73. IX, 11. (metaph. repetita a textura quae fit tenuissimo stamine) II, 91.

Tepefacere V, 51. sol mane primas horas dr. (erwärmen). Hinc *tepere*, sensim remittere, calor

- amoris dr. VIII, 13. et *tepens* sinus (tepidus) V, 41.
- Tepidi* V, 27. (qui tepidi redduntur sanguine victimae). *tepidae kalendae* (ubi aer tepidus fit) II, 79. *t. foenilia* V, 102. (quia congestum foenum incallescit, Burm.)
- Ter*, solennis et sacer numerus, IV, 128. XI, 63. II, 26. *ter quinque* IX, 9.
- Teres* opp. crasso (schlank) de fistula etc. I, 98. V, 66. X, 5. VI, 38. VII, 51.
- Tergum* (hominis) I, 47. III, 72. equi VI, 54. pecudum V, 81 unde de vellere II, 37.
- Terminus* (Gränzstein) agrorum VIII, 55.
- Terra* (humus) II, 51. IV, 112. *terrae*, (terra, uniuerse) I, 43. II, 5. 52. regiones IV, 39.
- Terrere* (zurückschrecken) VI, 48. *terror* (Schauer) I, 90.
- Testari* II, 39. ostendere, prodere. *testis* III, 24.
- Testudo* VI, 69. ipsa testa, qua concha tegitur.
- Texere*, implicando conficere, III, 69. VIII, 2. coniungere VII, 25.
- Thalea* silva VI, 77. aut a thallis, aut a nymphea Thalia appellata. Wernsd. Exc. 17.
- Themis*, Iustitia, quae adhuc neglecta, in usum revocatur, I, 44.
- Tibia* pastorum VIII, 22.
- Tigres*, X, 19. Baccho sacrae.
- Timere*, vereri I, 53. XI, 70. III, 70. IV, 119. VI, 49.
- Tingui*, madefieri, rore, V, 54.
- Tinnire*, de prima avium voce, V, 16. Hinc *tinnula* fistula IV, 74. cuius exilis est sonus.
- Titubantia* verba senis, vacillans loquela, V, 4.

Tityrus Virgilius dr. IV, 62. 64. IX, 84.

Togata pax, Romana dr. IV, 2.

Tollere, auferre, VI, 5. t. ortus IX, 75. (ubi tamen al. *orbes*), exoriri.

Tonsae, quibus vellera demta sunt IV, 104., ut *tonsura* II, 79.

Tophus VI, 71. Tof. f. Tuf. Virg. Ge. II, 214.

Tornata, rotunda, VI, 55.

Torquere (convertere) morsus in sua viscera (se dilaniare) I, 48. *tortus*, zusammengedreht, III, 71. VII, 53. (retia ex aureis filis contexta) XI, 40. *tortuosus*, quia serpens spiris trahitur.)

Torques VI, 45. drr. ipsae baccae, corallia, quibus monilia constant.

Torrere sol dr. V, 2. (qui versus fere iidem). *torrentes*, wilde Wasser V, 48.

Torrída non tantum aestu (V, 87.) sed et frigore (V, 97. et Burm.) exsiccata drr. exusta, I, 7. t. vox, sicca, III, 59. (Burm.)

Torius, pulpa carnis musculosa, gibber in dorso dr. VII, 61. stratum, VI, 61. (Barth.)

Tot II, 59. III, 9. 63. *totidem* II, 82. *toties* II, 89.

Totus, (etiam pro, omnis) I, 49. II, 17. 70. VI, 40. VII, 15. 54. IX, 58. 66. XI, 6. IX, 83.

Trabes (lignae) VII, 23.

Tractare aestas olivas dr. VIII, 78. h. e. aestate eae legi et premi. Nam Burm. coniect. *iactabit* sensum non dat meliorem. tr. calamos, iis canere X, 7.

Tractus serpentis (incessus) XI, 40. ubi Burm.

Tradere, dare I, 4. III, 71.

Transferre, ab uno in alium deferre, I, 86.

Tremebundus de sene VII, 73. — ex vulg. lect. V, 65.

Tremere, trepidare, VI, 82. de trepidante motu lactis coagulati, III, 69.

Tremulus, de hominibus eorumque membris titubantibus, VII, 45. (sene). V, 4. agnis V, 42. et de omnibus, quae huc illuc agitantur, II, 16. 58. V, 65. 101. IX, 76. X, 30. VII, 63.

Trepidi drr. anxii VII, 69. XI, 6. IV, 58.

Tribunal (iurisdictio) I, 70.

Tribuni VII, 29. militares, quibus ius erat in quatuordecim sedendi, de quibus ibi agitur.

Trini (tres) IX, 25. 29.

Tristis hiems VIII, 78 (rauh.)

Triviale, quod vulgare est, I, 28. (ibique Wernsd.) XI, 3.

Triumphus, de pompa triumphali, I, 50. IV, 90.

Truces IV, 40. 60. (feri).

Trunci (lignei) VII, 50.

Tu, cum vi quadam ponitur, VIII, 10. 41. f. 54. 59. IX, 47. XI, 30. III, 12. 24. 51. 53. IV, 33.

f. 58. VI, 18. 22. *tecum* V, 78. *tibi* redundat, VII, 33.

Tuus. tua VIII, 2. in quibus versaris. tibi dedicata III, 10. — VI, 20.

Tubae in bellis et sacris adhibitae, I, 63. Tit.

Tueri silvas Faunus dr. I, 33. montes Iupiter IV, 89. greges (curare) V, 9.

Tum V, 25. VII, 39. IX, 15. 49. *tum* primum IX, 7. X, 37. 59.

Tumere venae IX, 13. fons unde cornua prodeunt X, 36. drr.

Tumidus. tumidae papillae (ubera) V, 33. nares XI, 35.

Tunc II, 78. III, 84. V, 19. 86. 95. 99. f. X, 21.

Tunicae ambae III, 30. interior et exterior. Burm.

Turba, multitudo, IV, 125. VII, 27. XI, 28.

Turbidus IV, 131. (bellicus).

Turdus III, 48. Drossel.

Turgere (turguere), plenum esse, V, 114. IX, 50.

Turpis, deformis VI, 88. (pessime te verberibus mulcaram). inhonestus III, 36.

Tus in sacris magicis XI, 65.

Tutari, arcere, IV, 27. VI, 70. (ubi Inpp. Sensus: tacito autro prohibebimus sonitum).

V.

Vacare, vacuum esse, IX, 36. otio uti III, 13. V, 32. *vacat*, otium est, VI, 59. III, 7.

Vacca XI, 34. IX, 29.

Vacuus, inanis, nullius potestatis, I, 70. Barth. *vacans* IV, 48. lana nudatus V, 72.

Vas misero III, 51. IX, 44.

Vagari de puella III, 33. de pecore, huc illuc discurrere, I, 37. ut *vagae* parentes drr. II, 47. agnorum matres errantes per pascua. *vagae* pennae (alae) II, 11.

Valere VIII, 66. IV, 14. f. (posse). *vale* ad mortuos dicitur VIII, 64.

Vallis (montium, horti) V, 111. IX, 4. X, 66. III, 2. XI, 8.

Vanus, inanis, VI, 27.

Vaporum, quod vaporem edit, XI, 63. *vaporatus* cespes II, 62. (ara, in qua tus adoleatur).

Variare V, 50. (reddere varium.)

- Varie* XI, 68. (dinerse — vulg. lect.)
- Vastare*, de morbo per frigus effecto V, 118.
- Vates*, qui futura canit, IX, 73. (Faunus, ubi .. Burm.) poeta, IV, 65.
- Vbera* ouium et vaccarum, II, 68. III, 67. IV, 103, X, 68. IX, 31.
- Vberior* feges, copiosior, IV, 113.
- Vdus*, madefactus II, 14. IX, 21. udus palmes ex em. X, 19.
- Velle* V, 109. XI, 18. (ex em.) fistula vult X, 9. vis (placetne) IV, 52.
- Vellere* (radere) aurem (admonere Virg. E. VI, 5.) IV, 155. (evellere) XI, 71. II, 48. (ex em.)
- Vellicare* (saepe vellere) X, 32.
- Vbi* (quo loco) I, 11. IV, 41. V, 60. VI, 44. VII, 48.
- Vel*, adeo, III, 38. *vel* — *vel* III, 94.
- Vellera* ouium IV, 104. lana II, 68. 78. V. 66. Ipsae oves II, 7. Wernsd. de musci velut lanugine VI, 67.
- Velox*, nymphae (IV, 136,) equi (VI, 51.) epitheton.
- Velut* I, 89. VI, 69.
- Venae* IX, 13. X, 61. tumere drr.
- Venalis* (qui ideo paratur, ut vendatur) V, 37. — de eo quod venditur IV, 25.
- Venatus* (das Jagen) X, 3.
- Venenum* (serpentum) V, 94.
- Venerari* de reuerentia erga deos (I, 91. X, 27.) imperatoresque (VII, 76.)
- Venire* (in locum quemdam) II, 71. 75. III. 53. IV, 78. 106. IIX, 47. VI, 13. 21. 27. 92. VII, 26.

26. XI, 38. redire II, 96. exundare, de aquis VII, 69. (Nilus exundans agros, qui deinde conferuntur, irrigat). ingruere IV, 53. exoriri, (necessarium esse) V, 105. *venturum*, futurum I, 34. X, 23.
- Ventoſa* echo IV, 28. (quae vento fertur et inanis est).
- Ventus*. *vento* propter ventum VIII, 30. (vento agitata). *ventis* mobilior III, 10.
- Venus*, ipse amor eiusque stimuli V, 22. VIII, 12. IX, 36. X, 56. XI, 27.
- Ver* V, 46. XI, 33. VIII, 79. novum (modo exortum) V, 16. Hinc *vernum* tempus. V, 45.
- Vernans* gramen V, 19. (si lectio sana), vere renascens.
- Verber* (Schläge) III, 20. 70.
- Verbum*. verbis non credulus (opp. rerum usui). VI, 29. verba III, 43. V. 4. VI, 24.
- Vereri*, metuere III, 34. revereri IV, 108.
- Versare* iugera (arare agros) IV, 119.
- Versicoloria* XI, 68. ubi Not.
- Versus*, in sing. (VIII, 6. IX, 55. XI, 2.) et Plurali (I, 25. 30. VIII, 11.) carmina drr. De singulis versibus III, 90. IV, 152.
- Vertere*, convertere X, 49. (uti manu caua loco poculi.)
- Vertex* (caput ipsum canum) VII, 43.
- Vertigo*, rotatio VII, 52.
- Verus*, de eo quod vere est, X, 21. VI, 25. *verum* (sed) IV, 149. V, 60. VII, 15.
- Vesanus* (wütend) I, 48.
- Vesper* i. q. Hesperus, II, 93. vespera III, 64.
- Vester* III, 23. VI, 59. 92.

- Vestigia* trop. de prima lanugine II, 86. (Tit.)
- Vestis* (exterior) VII, 26. 79. X, 58.
- Vetare*, prohibere, IV, 21.
- Veteres* V, 59.
- Viburnum* IX, 86. (Schlingbaum, kleiner Mehlbaum.)
- Vicena* aestas IV, 13. (vulg. lect.)
- Vicesimus* s. *Vigesimus* I, 77. VII, 1.
- Vices*, *vicibus*, alternatim, IV, 80. VI, 74. 90. invicem XI, 15. prope versans aut habitans VI, 84. 42.
- Vicinus* (prope adiacens, I, 6. IV, 91. (not.) VI, 62. 66. IX, 4. etiam de tempore IV, 18. V, 95.
- Victor* IV, 35. VIII, 15. qui cantu superavit.
- Videre* III, 28. V, 5. 91. VI, 46. VIII, 28. IX, 77. (quantum vidi). X, 72. spectare (in ludis) VII, 23. 46. 60. 70. 80., habere IV, 154 (ubi in v. nostra vis est: si contigerit propria pascua habere). invisere IV, 40. Eleganter *laurus visura triumphos* IV. 90. quae in iis adhibetur. *videri* III, 12. 51. IV, 12. IX, 44. — observari V, 61.
- Vigor* IV, 102. (Lebhaftigkeit).
- Vilis*, contemptus, IV, 43. *vilis*, quae nullius sunt pretii) ideoque spernuntur III, 85. VIII, 61. VII, 45. IV, 146.
- Vimen* III, 71. (ubi tamen al. *verbere*) IX, 33. de eo quod inde factum est, ut cavea IX, 62. 66. (Wernsd. Exc. p. 356.)
- Vincere*, superare VI, 22.* 58. (cantu), XI, 55. 16. victae manus III, 37.
- Vincire* (religare post terga) I, 46. (captivitatis signum).
- Vincula* IV, 19. (calamos ope cerae eos vincientis coniungere).

Vindemia X, 43. (ipsum mustum dr., Virg. Ge. II, 6.)

Vindicare II, 8. (sibi tamquam domino adferere
nec alteri concedere).

Vinea V, 96.

Vinitor V, 97. (Winzer)

Vina, usus vini, X, 56.

Viola IX, 41. (dunkle Viole, Veilchen.)

Violare (laedere, iniuriam facere) III, 88.

Vir, magnus vir, VIII, 26. *Virilia*, quae viro
conveniunt VI, 86.

Virere V, 101. VI, 72.

Virgae, teneri arborum rami V, 99. Hinc *virgeus*
V, 114.

Viridans cortex (adhuc viridis) IV, 130. cibus
(frondes virides) V, 112.

Viride dr. quod herbis aut frondibus virentibus
ornatur, IV, 95. 97. VI, 56. VIII, 7. V, 21.
Ipsae herbae *virides* VIII, 52. IV, 32. muscus VI,
67. sed *undae* v. II, 57. a colore subviridi et
smaragdino fontis pellucidi. Burm.

Virtus, ut *âperè*, de quavis praestantia; hinc pa-
storum solertia V, 195.

Virus. pus, (Eiter) V, 74.

Vis. vires X, 4. 60.

Viscera, interiora, I, 48.

Visere, saepius adire, IV, 159. V, 39.

Visus VII, 83. (visio, ut nobis, Gesicht).

Vita (hominis) VIII, 19. 45. IV, 159.

Vitalis quae vitam largitur aut servat VIII, 56.
V, 115.

Vitare, declinare, refugere, V, 2. X, 2. XI, 8.
15.

Vitis (Weinstock) VIII, 66. IX, 51. X, 15. XI, 48. (Weinrebe) III, 72. X, 41. 64. Hinc *viteus* X, 19.

Vitium, scelus, I, 58.

Vitreus, e vitro factus, VI, 41.

Vittas, XI, 63. (fasciae)

Vituli propr. IX, 32. XI, 53. aequorei, phocae, VII, 66.

Viuro IV, 144. VIII, 76. *viximus* de senibus dr.

VIII, 11. Tit. florere, permanere, VIII, 22. Barth.

Viventia V, 78. (v. Sulphur.)

Vivus (frisch, grün) V, 25. 98. argentum V, 32.

(Silberglätte) sulphur XI, 65. (Jungfernschwefel).

Vix IV, 115. X, 41.

Vlcus, ulcera V, 30.

Vllus I, 40. V, 93.

Vlmus II, 5. 21. 59. VIII, 31. III, 3. XI, 8. 47.

(Vlmbaum) cf. Voss ad Virg. Ecl. I, 56. II, 70.)

Vlnae (brachia) I, 45. X, 28.

Vlterius, grauius, III, 29.

Vltima, extrema, IV, 39. *ultima rerum* III, 191.

mors (ubi Scriber. coniecit: *Lycidan* — ut *ultima* sit singul.).

Vmbra (arborum) I, 19. III, 16. IV, 37. 135.

XI, 1. 38. 46. Simil. et Pluralis I, 6. 12. V, 60.

101. XI, 23. frondes quae umbras faciunt) ar-

bor IX, 23. umbras sol facit breuiiores IV, 169.

(meridie.)

Vmbrosus epith. arborum. Burm. II, 21. (add. 12.)

Vnci dentes serpentum V, 93.

Vndae (aquae fluviorum etc.) II, 57. VI, 63.

VII, 68. IX, 76.

Vndique, omni ex parte, VII, 51. 56.

Vnguen (unguentum) V, 31.

- Vngues* (ferarum infilientium) VII, 52.
- Vngula* (equi, Huf) VI, 55. f.
- Vnus.* una (sola) XI, 30. IX, 52. in unum (locum) X, 67.
- Vocalis* (suaviter canens) VI, 3. IX, 61. sonum edens X, 21. ubi Burm.
- Vocare* I, 13. XI, 38. (invitare) X, 29. VII, 21. — invocare V, 27. IV, 110.
- Volitare* IX, 64.
- Volubilis* unda VI, 63. (celeriter labens).
- Volucris* (avis) V, 64. IX, 64. V, 16. XI, 28.
- Volvere* (secum meditari), IV, 6.
- Vomis* (Pflugschaar) IV, 120.
- Vorago* VII, 70. (de specu subterraneo).
- Vos* I, 36. III, 22.
- Vota* IV, 48. non puerilia (quae viris conveniunt) IX, 8.
- Vox.* voce sonare (loqui, canere) II, 4. IX, 11. cantus VI, 31. voces (vocabula) VI, 23.
- Vrbs* domina dr. Roma VIII, 83. IX, 84. — IV, 8. 25. VII, 1. 18.
- Vrere* de aestu (II, 4. XI, 45.) frigore (V, 118.) amore (II, 56. III, 8.)
- Vrgere* IV, 98. (premere, instare).
- Vrsi* (in amphitheatro certantes) VII, 66.
- Vsus* VI, 17. (artificium interpretatur Barth., sed sensus est: si carmina componere soleres). *in usus* (zum Gebrauch) IX, 34. *usus* capere dr. X, 47. (capiunt ad usum). — XI, 32.
- Vt* (eo consilio ut) II, 25. 45. (sic ut) IV, 150. VIII, 82. I, 86. sequ. ne II, 7. — dat, ut — IV, 122. — pro Accus. cum Inf. VI, 6. f. quemadmodum (cum Ind. et Coniunct.) VIII, 34. I,

4. 22. 77. II, 36. 90. III, 50. 75. IV, 11. 102.

112. V, 12. VI, 37. ex quo, VII, 2.

Vicumque VII, 82. (ita ut scri potuit.)

Vterque IX, 2. 6. I, 80. II, 2. 39. III, 75. VIII,

17. XI, 2.

Vti (sic^h bedienen) IV, 118.

Vtinam VII, 79. IV, 164. VI, 37.

Vva X, 44. 64. IV, 124. III, 49. VII, 79. X,

41. 52. 37. ipsa vitia XI, 23.

Vulnūs V, 75. — de colore sanguineo, rubente,

1, 79. c. Burm. XI, 12. dolores amoris infelicis.

Vultus, species externa, I, 54. 72. — 50, VII,

77. 84. VIII, 56. IV, 1. VI, 11.

In Gloss. supra suis locis exciderunt.

Foenilia, V, 102. (pr. locus, ubi foenum affer-
ratur Virg. Ge. III, 320.)

Niti (operam impendere) V, 104.

LOAN PERIOD	1	2	3
Home Use			
	4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS.

Renewals and Recharges may be made 4 days prior to the due date.
Books may be renewed by calling 642-3405.

DUE AS STAMPED BELOW.

DEC 10 2002

YA 04618

